

Regeringens proposition

2000/01:95

Lag om vägtrafikregister, m.m.

Prop.
2000/01:95

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 mars 2001

Göran Persson

Björn Rosengren
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I syfte att förenkla, modernisera och effektivisera regelsystemet föreslås en ny lag om vägtrafikregister och en ny lag om vägtrafikdefinitioner.

En registerlag för hela trafikregisterområdet föreslås, lag om vägtrafikregister. De från integritetssynpunkt viktiga gränserna för personregistreringen regleras i den nya lagen, som innehåller regler om registrets ändamål och de övergripande registerfrågorna i anslutning till personuppgiftslagens (1998:204) reglering. Eftersom fordonsregistreringen utgör grunden för uttaget av fordonsskatt och föreskrifter om skatt enligt regeringsformen skall meddelas genom lag anges även de grundläggande kriterierna för fordonsregistrering i lagen.

Propositionen innehåller vidare förslag om de centrala definitionerna på vägtrafikområdet. Grundläggande fordons- och viktbegrepp sammanförs till en lag om vägtrafikdefinitioner.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2001.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om vägtrafikregister	5
2.2	Förslag till lag om vägtrafikdefinitioner	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands	21
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift	22
2.5	Förslag till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)	23
2.6	Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)	25
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift	26
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt	27
2.9	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	28
2.10	Förslag till lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)	29
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering	30
2.12	Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)	31
2.13	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	33
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	34
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon	35
2.16	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)	36
2.17	Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490)	38
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning	39
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister	40
3	Ärendet och dess beredning	41
4	Behovet av en ny reglering	41
5	Allmänt om trafikregistren	42
5.1	Inledning	42
5.2	Myndighetsorganisationen	42
5.3	Bilregistret	44
5.4	Körkortsregistret	45
5.5	Yrkestrafikregistret	46
5.6	Övriga register	47
6	Rättslig reglering till skydd för den personliga integriteten	47
6.1	EG:s dataskyddsdirektiv	47
6.2	Offentlighetsprincipen	49
6.3	Integritetsskyddslagstiftningen	50
7	En ny lag om vägtrafikregister	52
7.1	Den nuvarande registreringen	52

7.2	De nuvarande registrens ändamål	53
7.3	En registerlag för vägtrafikområdet.....	53
7.4	Närmare om fordonsregistreringen.....	57
7.5	Fordon i internationell vägtrafik i Sverige	60
7.6	Saluvagnslicens	63
7.7	Tillfällig registrering m.m.	66
7.8	Personuppgiftsansvaret	73
7.9	Vägtrafikregistrets ändamål för behandlingen av personuppgifter	74
7.10	Övrig användning av personuppgifter i registret	78
7.11	Sekretessfrågor.....	81
7.12	Bevarande och gallring	84
7.13	Straffbestämmelser	85
7.14	Förfarandet vid beslut och bestämmelser om överklagande	88
7.15	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	91
8	En ny lag om vägtrafikdefinitioner, m.m.	92
9	Ytterligare lagstiftningsåtgärder.....	95
10	Kostnader och ikraftträdande	96
11	Författningskommentar	97
11.1	Förslaget till lag om vägtrafikregister	97
11.2	Förslaget till lag om vägtrafikdefinitioner.....	109
11.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift	109
11.4	Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)	110
11.5	Övriga lagförslag.....	110
	Sammanfattning av betänkandet Vägtrafikregistrering (SOU 1998:162)	112
	Lagförslagen i SOU 1998:162	116
	Förteckning över remissinstanser	136
	Lagförslag i lagrådsremiss den 27 april 2000	137
	Lagrådets yttrande den 22 maj 2000	165
	Lagförslag i lagrådsremiss den 1 februari 2001	170
	Lagrådets yttrande den 15 februari 2001	205
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2001.....	208
	Rättsdatablad	209

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2000/01:95

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. Lag om vägtrafikregister,
2. Lag om vägtrafikdefinitioner,
3. Lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
4. Lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift,
5. Lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343),
6. Lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
7. Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
8. Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
9. Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
10. Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
11. Lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering,
12. Lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
13. Lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
14. Lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
15. Lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon,
16. Lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
17. Lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490),
18. Lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning,
19. Lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om vägtrafikregister

Häri genom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om registrering av uppgifter om personer samt om motordrivna fordon och släpfordon i ett vägtrafikregister.

Lagen gäller dock inte

1. fordon som tillhör Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt,
2. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller släpfordon som har kopplats till något sådant fordon, eller
3. mopeder klass II.

2 § I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som tillämpas på personuppgifter i vägtrafikregistret i den mån det inte finns några avvikande bestämmelser i denna lag eller i en förordning som har beslutats med stöd av den.

Med personuppgifter avses i denna lag detsamma som i personuppgiftslagen.

3 § Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 § Bestämmelserna i denna lag om ägaren av ett fordon tillämpas på innehavaren, när det är fråga om fordon som innehas

1. på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt, eller
2. med nyttjanderätt för en bestämd tid om minst ett år.

Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll

5 § I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om
 - a) fordonsägare,
 - b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,
 - c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafikärende, eller

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning,

2. försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) utgör underlag för prövningar eller beslut,

3. information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott,

4. aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register, samt

5. uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

6 § I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,

2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,

b) förarutbildning och förarprov,

c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,

3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,

b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller godstransporter, samt

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivna fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Ansvaret för behandlingen av personuppgifter

7 § Vägverket för vägtrafikregistret med hjälp av automatiserad behandling och är personuppgiftsansvarigt för registret enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Direktåtkomst

8 § Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast för sådana ändamål som anges i 5 § 1–3 i enlighet med föreskrifter meddelade av regeringen.

9 § Vägverket får endast för de ändamål som anges i 5 § 1–3 hämta uppgifter till registret genom samkörning.

Sökbegrepp

10 § För sökning i vägtrafikregistret får endast användas de sökbegrepp som regeringen beslutar om.

Rättelse och skadestånd

11 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Registrering som förutsättning för rätt att bruka fordon

12 § Följande fordon skall med de undantag som anges i 13–16 och 18 §§ vara registrerade i vägtrafikregistret för att få brukas.

1. Bilar, motorcyklar, mopeder klass I, traktorer, motorredskap klass I och terrängmotorfordon.

2. Motorredskap klass II när de används

a) för persontransport på en väg som inte är enskild, om det sker i annat fall än vid passage över vägen, vid färd kortaste sträcka till eller från ett arbetsställe för fordonet eller liknande, eller undantagsvis vid färd kortare sträcka i andra fall än som nu har nämnts,

b) för transport av gods på en väg som inte är enskild i andra fall än som avses i 22 § fordonsskattelagen (1988:327).

3. Släpfordon som dras av bilar.

4. Släpvagnar som dras av trafiktraktorer, motorredskap klass I eller tunga terrängvagnar.

5. Släpvagnar som dras av ett sådant motorredskap klass II som används på det sätt som anges i 2, om motorredskapets tjänstevikt är över två ton eller om motorredskapet är en till motorredskap ombyggd bil.

Undantag från registreringsplikten

13 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om

1. fordon som används uteslutande inom inhägnade järnvägs- eller industriområden eller inom inhägnade tävlingsområden eller andra liknande inhägnade områden,

2. släpvagnar som dras av traktorer, motorredskap klass II eller sådana tunga terrängvagnar som är konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen, om fordonen i det enskilda fallet används endast på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor enligt fordonsskattelagen (1988:327),

3. fordon som brukas kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för registreringsbesiktning,

4. fordon som provkörs vid besiktning eller inspektion av polisman, besiktningsorgan enligt 2 § lagen om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet, bilinspektör eller tekniskt biträde i den utsträckning som behövs för att förrättningen skall kunna genomföras,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller att handlägga ett ärende, eller

6. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

I fall som avses i första stycket 3 skall handlingar som visar avtalad tid hos besiktningsorganet medföras och på tillsägelse visas upp för en polisman eller en bilinspektör.

Finner polisman anledning att anta att fordon som han anträffar i trafik inte är i föreskrivet skick tillämpas första stycket 4 på motsvarande sätt.

14 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om fordon i internationell vägtrafik i Sverige.

Ett fordon anses vara i internationell vägtrafik i Sverige om

1. fordonet ägs av en fysisk eller juridisk person som har sitt huvudsakliga hemvist utomlands,

2. fordonet inte är registrerat i Sverige, och

3. fordonet har förts in till Sverige för att tillfälligt brukas här.

15 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte motordrivna fordon som är registrerade i Danmark, Finland eller Norge och till dem kopplade släpfordon, om fordonen brukas i Sverige under högst ett år.

Vad som sägs i första stycket gäller även danska fordon som får brukas i Danmark med ”faste prøveskilter”, finska fordon som får brukas i Finland med ”provnummerskyltar” och norska fordon som får brukas i Norge med ”prøvekjennermerke”.

Om det i Danmark, Finland eller Norge har meddelats ett särskilt tillstånd att där tillfälligt bruka ett fordon som inte är registrerat i landet, får fordonet under den tid som tillståndet avser brukas i Sverige.

16 § Den som har sitt egentliga hemvist i Sverige och som förvärvat ett fordon som avses i 12 § men som inte är registrerat här, får under en vecka från det att fordonet fördes in i Sverige bruka fordonet med stöd av en giltig utländsk registrering. Detta gäller dock endast den som inte yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Brukande av avställt fordon

17 § Ett avställt fordon får inte brukas annat än

1. i den omfattning som enligt 12 § 2 och 5 och 13 § första och tredje styckena får ske i fråga om ett fordon som inte är registrerat,

2. under tid då fordonet är taget i anspråk med nyttjanderätt enligt förfogandelagen (1978:262) eller då fordonet brukas för att avlämnas enligt den lagen eller föras hem efter förfogande eller då det brukas i samband med besiktning enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov,

3. under tid då fordonet innehas av Försvarsmakten enligt ett skriftligt avtal eller brukas för att avlämnas eller föras hem enligt ett sådant avtal, under förutsättning att fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning eller tagits upp i ett typintyg eller i ett intyg om överensstämmelse,

4. om det har ställts av på ägarens begäran, för färd kortaste lämpliga väg till eller från närmaste besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning, dock inte om brukandeförbud enligt 64 § fordonsskattelagen (1988:327), enligt 18 § bilskrotninglagen (1975:343) eller enligt 25 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon skulle ha gällt för fordonet om det hade varit skatte- eller avgiftspliktigt enligt nämnda lagar, samt

5. med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

Saluvagnslicens

18 § Med stöd av en saluvagnslicens får fordon som licenshavaren yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med och som inte är registrerade i vägtrafikregistret eller som är avställda brukas för

1. provkörning i samband med tillverkning eller reparation,
2. färd kortaste lämpliga väg från hamn, järnvägsstation, fabrik, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till sådan plats eller lokal eller till garage,
3. färd kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning, och
4. körning i den omfattning som behövs för demonstration eller försäljning.

19 § Saluvagnslicens kan meddelas den som yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Licens får inte meddelas om det skäligen kan antas att den kommer att missbrukas eller om det finns något annat särskilt skäl mot att den meddelas.

Med tillverkning avses i första stycket även sådan påbyggnad eller lackering som ingår som ett led i arbetet med att färdigställa fordonen.

20 § En saluvagnslicens skall återkallas om

1. licensen inte har utnyttjats under de senaste tolv månaderna,
2. saluvagnsskatten inte har betalats,
3. licensen har utnyttjats i strid med bestämmelserna om sådan licens, eller
4. licenshavaren på något annat sätt har visat sig olämplig eller det annars finns någon särskild anledning att återkalla licensen.

Återkallelse enligt 3 eller 4 skall inte ske i ringa fall.

Tillfällig registrering

21 § Tillfällig registrering kan meddelas för motordrivna fordon och för släpfordon.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om tillfällig registrering avses med nytt fordon ett fordon som inte är, har varit eller bort vara registrerat här i landet annat än i förening med avställning.

22 § Tillfällig registrering får meddelas för ett fordon som förs in till Sverige för att brukas stadigvarande här, om

1. fordonet inte är registrerat här,
2. fordonets ägare har sitt egentliga hemvist här, och
3. fordonets ägare inte yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Tillfällig registrering enligt första stycket gäller under tre månader från den dagen den meddelades. Den upphör dock att gälla två veckor efter det att fordonet godkänts vid registreringsbesiktning.

23 § Tillfällig registrering får meddelas för ett fordon som inte skall registreras för att stadigvarande brukas i Sverige, om

1. sökanden inte har sitt egentliga hemvist i landet men här förvärvar ett fordon,
2. sökanden har sitt egentliga hemvist i landet och här förvärvar ett nytt fordon men avser att flytta från landet inom tre månader från den dag då den tillfälliga registreringen meddelas,
3. sökanden är en svensk utlandsmyndighet som här förvärvar ett nytt fordon som skall brukas utanför landet, eller
4. sökanden inte har sitt egentliga hemvist eller, i fråga om en juridisk person, sin ledning i Sverige och sökanden eller den som representerar den juridiska personen endast tillfälligt skall vistas i landet samt fordonet har förts in för enskilt bruk eller för testkörning eller annat liknande ändamål och endast tillfälligt skall användas i Sverige.

Tillfällig registrering enligt första stycket gäller under tolv månader från den dag den meddelades. Tillfällig registrering enligt första stycket 1 av ett fordon som inte är nytt gäller dock endast under en månad.

24 § Tillfällig registrering får meddelas på nytt för ett visst fordon först sedan tolv månader har förflutit efter utgången av närmast föregående period av en sådan registrering.

25 § Ett enligt 22 § tillfälligt registrerat fordon, som har förts in från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och har en giltig registrering i det landet som innebär att det får brukas obegränsat enligt det landets bestämmelser, får brukas utan någon annan inskränkning än den som avses i 27 §.

26 § Ett enligt 22 § tillfälligt registrerat fordon får i andra fall än som avses i 25 § brukas

1. för färd kortaste lämpliga väg från en hamn, järnvägsstation, plats för tullklarering, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till en sådan plats eller lokal eller till någon annan plats där fordonet kan ställas upp i avvaktan på registreringsbesiktning, eller
2. för färd kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning.

Sedan fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning får det dock brukas här för andra ändamål än som avses i första stycket. Detta gäller dock inte om fordonet efter besiktningen har ändrats så att det inte längre överensstämmer med utförandet vid besiktningen eller det i övrigt har ändrats så att dess beskattningsförhållanden påverkats.

27 § Ett tillfälligt registrerat fordon får inte användas i yrkesmässig trafik.

28 § Om de i 22 eller 23 § angivna förutsättningarna inte är uppfyllda skall det beslutas att den tillfälliga registreringen skall upphöra.

Straffbestämmelser

29 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid med 12, 17, 18, 26 eller 27 § döms till penningböter.

Till samma straff döms ägaren, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att hindra att fordonet brukades.

Den som innehar ett fordon med nyttjanderätt för obestämd tid eller för en bestämd tid som understiger ett år och har befogenhet att bestämma om förare av fordonet eller anlitar någon annan förare än den som ägaren har utsett döms i ägarens ställe enligt andra stycket.

30 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 13 § andra stycket döms till penningböter.

31 § Bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen om ansvar för ägare eller brukare av fordon tillämpas i fråga om ett fordon som ägs eller brukas av staten eller en kommun på förarens närmaste förman. Om denne har gjort vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att förebygga en förseelse och sker ändå en sådan på grund av en överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett oskiftat dödsbo eller ett konkursbo tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett bolag, en förening, en stiftelse eller någon annan juridisk person tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda den juridiska personen eller på den som Vägverket på begäran har godtagit som ansvarig företrädare för denna.

Hindrande av fortsatt färd

32 § Om ett fordon brukas i strid med 12, 17, 18, 26 eller 27 § eller en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag skall en polisman hindra fortsatt färd, om den skulle utgöra en väsentlig olägenhet.

33 § Frågor om saluvagnslicens och tillfällig registrering prövas av Vägverket.

34 § Ett beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller ett beslut om rättelse eller information enligt personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos Länsrätten i Örebro län om inte något annat följer av andra föreskrifter.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

35 § Ett beslut av Vägverket gäller omedelbart, om inte något annat förordnats.

Bemyndiganden

36 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall medge undantag från plikten att registrera fordon samt från regler om brukande av fordon i denna lag. Undantag får förenas med villkor.

37 § Regeringen får meddela föreskrifter om begränsning av

1. rätten att hämta uppgifter till registret genom samkörning enligt 9 §, samt

2. rätten att bevara uppgifter.

38 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utöver vad som anges i 37 §, meddela föreskrifter i fråga om

1. andra förpliktelser beträffande registrering av fordon och saluvagnslicens än dem som framgår av lagen, dock att föreskrifterna inte får avse skatt,

2. rätten att bruka fordon som hör hemma i något annat land, och

3. avgifter för registrering enligt denna lag.

39 § Om riket är i krig eller krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i får regeringen föreskriva att lagen helt eller delvis inte skall tillämpas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001. Genom lagen upphävs exportvagnskungörelsen (1964:39), bilregisterkungörelsen (1972:599), turistvagnskungörelsen (1972:601) och kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en sådan registrering i exportvagnsförteckning som har beviljats med stöd av exportvagnskungörelsen (1964:39). Detsamma gäller för en turistvagnslicens som har meddelats enligt turistvagnskungörelsen (1972:601) eller en interimslicens som har meddelats enligt kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon.

3. En saluvagnslicens som antingen har meddelats enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) eller har utfärdats enligt äldre föreskrifter skall gälla som en saluvagnslicens enligt denna lag.

4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för kör tillstånd som har meddelats enligt bilregisterkungörelsen (1972:599).

Härigenom föreskrivs följande.

1 § De beteckningar som finns i 2 § med den betydelse som där anges är avsedda att användas i andra författningar i den utsträckning som föreskrivs i dessa.

Det som i denna lag eller i någon författning som avses i första stycket sägs i fråga om ett visst slag av fordon tillämpas även på chassiet till ett sådant fordon. Detta gäller dock inte i fall då något annat särskilt föreskrivs.

2 §

Beteckning	Betydelse
Axeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen på en hjulaxel för över till vägbanan.
Bil	Ett motorfordon som är försett med tre eller flera hjul eller medar eller med band och som inte är att anse som en motorcykel eller en moped. Bilar delas in i personbilar, lastbilar och bussar.
Boggi	Två hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd som är mindre än 2 meter.
Boggitryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en boggi för över till vägbanan.
Bruttovikt på fordon	Den sammanlagda statiska vikt som samtliga hjul, band eller medar på ett fordon vid ett visst tillfälle för över till vägbanan.
Buss	En bil som är inrättad för transport av fler än åtta personer utöver föraren, även om bilen dessutom är inrättad för något annat ändamål.
Cykel	<ol style="list-style-type: none">1. Ett fordon som är avsett att drivas med tramp- eller vevanordning och inte är ett lefordon.2. En eldriven rullstol som förs av den åkande och är konstruerad för en hastighet av högst 15 kilometer i timmen.3. Ett eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning om elmotorn<ol style="list-style-type: none">a. endast förstärker kraften från tramp- eller vevanordningen,b. inte ger något krafttillskott vid hastigheter över 25 kilometer i timmen, ochc. har en nettoeffekt som inte överstiger 250 watt.

Cykelkärra	Ett fordon som är avsett att dras av en moped klass II eller en cykel och inte är en sidvagn. En tillkopplad cykelkärra anses inte som ett särskilt fordon.
Dolly	En släpkärra som är avsedd att vara styraxel för en påhängsvagn och som är utrustad med en kopplingsanordning (vändskiva) för en påhängsvagn.
Efterfordon	Ett fordon som är kopplat till en bil, en traktor, ett motorredskap eller ett terrängmotorfordon och som inte är ett släpfordon eller ett terrängsläp.
Fordon	En anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad för färd på marken och inte löper på skenor. Fordon delas in i motordrivna fordon, släpfordon, terrängsläp, efterfordon, sidvagnar, cyklar, hästfordon och övriga fordon.
Fordonståg	Ett motordrivet fordon med ett eller flera tillkopplade fordon.
Hästfordon	Ett fordon som är förspänt med dragare.
Jordbrukstraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass II.
Lastbil	En bil som inte är att anse som en personbil eller en buss. Lastbilar delas in i lätta och tunga lastbilar.
Lekfordon	Ett fordon som är avsett uteslutande för lek.
Lätt lastbil	En lastbil med en totalvikt av högst 3,5 ton.
Lätt motorcykel	1. En motorcykel som drivs av förbränningsmotor med en slagvolym om högst 125 kubikcentimeter och en nettoeffekt av högst 11 kilowatt. 2. En motorcykel med annan motor än förbränningsmotor som har en nettoeffekt av högst 11 kilowatt.
Lätt släpfordon	1. Ett släpfordon med en totalvikt av högst 750 kilogram. 2. Ett släpfordon med en totalvikt över 750 kilogram under förutsättning att denna inte överstiger dragfordonets tjänstevikt och att dragfordonets och släpfordonets sammanlagda totalvikt inte överstiger 3,5 ton.
Lätt terrängvagn	En terrängvagn vars tjänstevikt är högst 2 ton.

Maximilast för ett motorfordon, en traktor, ett motorredskap, ett terrängfordon, ett släpfordon eller en sidvagn	Skillnaden mellan fordonets totalvikt och tjänstevikt.
Moped	<p>Ett motorfordon som är konstruerat för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen och som har</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. två eller tre hjul samt, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller 2. fyra hjul och en massa utan last som understiger 350 kilogram samt <ol style="list-style-type: none"> a. om det drivs av en förbränningsmotor med tändsystem, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller b. om det är försett med någon annan typ av motor, denna har en maximal nettoeffekt av högst 4 kilowatt. <p>Vid beräkningen av en mopeds massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in. Mopeder delas in i klass I och klass II.</p>
Moped klass I	En moped som inte hör till klass II.
Moped klass II	En moped med pedaler som är konstruerad för en hastighet av högst 25 kilometer i timmen och som har en motor vars nettoeffekt inte överstiger 1 kilowatt.
Motorcykel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ett motorfordon på två hjul eller tre symmetriskt placerade hjul som är konstruerat för en hastighet som överstiger 45 kilometer i timmen eller, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym som överstiger 50 kubikcentimeter. 2. Ett motorfordon på fyra hjul och med en massa utan last som är högst 400 kilogram eller 550 kilogram om fordonet är inrättat för godsbefordran, och vars maximala nettomotoreffekt inte överstiger 15 kilowatt, dock inte moped. <p>Vid beräkningen av en motorcykels massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in. Motorcyklar delas in i lätta och tunga motorcyklar.</p>
Motordrivet fordon	Ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett flygplan eller en sådan eldriven rullstol eller sådant eldrivet fordon med en tramp-

eller vevanordning som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon.

Motorfordon	Ett motordrivet fordon som inte är ett terrängmotorfordon och som är inrättat 1. huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran, eller 2. för något annat ändamål än som anges under 1, om fordonet inte är att anse som en traktor eller ett motorredskap. Motorfordon delas in i bilar, motorcyklar och mopeder.
Motorredskap	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen som ett arbetsredskap eller för kortare förflyttningar av gods. Motorredskap delas in i klass I och klass II.
Motorredskap klass I	Ett motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 kilometer i timmen.
Motorredskap klass II	Ett motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.
Personbil	En bil som är inrättad huvudsakligen för befordran av personer, dock högst föraren och åtta passagerare.
Påhängsvagn	En släpvagn som är inrättad för att genom tapp med vändskiva eller liknande anordning förenas med en bil, en traktor eller ett motorredskap och som är så utförd att chassiet eller karosseriet vilar direkt på det dragande fordonet.
Sidvagn	Ett fordon som är inrättat för att kopplas vid sidan av en tvåhjulig motorcykel eller en cykel. En tillkopplad sidvagn anses dock inte som ett särskilt fordon.
Släpfordon	Ett fordon som är inrättat för koppling till en bil, en motorcykel, en moped klass I, en traktor eller ett motorredskap och är avsett för person- eller godsbe- fordran eller för att bära en anordning för att driva dessa fordon. Släpfordon delas in i släpvagnar och släpplådar samt lätta släpfordon och tunga släpfordon.
Släpkärra	En släpvagn med oledad dragstång där den statiskt vertikala last som förs över till dragfordonet inte överskrider 10 procent av släpvagnens totalvikt eller 1 ton.
Släpplåde	Ett släpfordon på medar.

Släpvagn	Ett släpfordon på hjul eller band.
Släpvnagsvikt	Den sammanlagda vikten av en släpvnags egenvikt och last.
Terrängfordon	Ett terrängmotorfordon eller ett terrängsläp.
Terrängmotorfordon	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran i terräng. Terrängmotorfordon delas in i terrängvagnar och terrängskotrar.
Terrängskoter	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kilogram.
Terrängsläp	Ett fordon som är inrättat för att dras av ett terrängmotorfordon och inte är något släpfordon.
Terrängvagn	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt över 400 kilogram. Terrängvagnar delas in i lätta och tunga terrängvagnar.
Tjänstevikt för en bil, en traktor eller ett motorredskap	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg och reservhjul som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten, samt föraren.
Tjänstevikt för en motorcykel eller en moped	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick utan sidvagn, med verktyg som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten.
Tjänstevikt för ett släpfordon, ett terrängsläp eller en sidvagn	Vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet.
Tjänstevikt för ett terrängmotorfordon	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg som hör till fordonet, samt bränsle, smörjolja och vatten. För en tung terrängvagn räknas även vikten av föraren och reservhjul med.
Totalvikt för en bil, en traktor, ett motorredskap eller en tung terrängvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer utom föraren och den största mängd gods som fordonet är inrättat för.

Totalvikt för en motorcykel, ett terrängfordon utom en tung terrängvagn, ett släpfordon eller en sidvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer och den största mängd gods som fordonet är inrättat för. I totalvikten för en motorcykel ingår inte sidvagnens totalvikt.
Trafiktraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass I.
Traktor	Ett motordrivet fordon med minst två hjulaxlar som är inrättat huvudsakligen för att dra ett annat fordon eller ett arbetsredskap och som är konstruerat för en hastighet av högst 40 kilometer i timmen och endast med svårighet kan ändras till högre hastighet. En traktor får vara utrustad för transport av gods och för befordran av passagerare.
Traktortåg	En traktor med ett eller flera tillkopplade släpfordon.
Trippelaxel	Tre hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd mellan den första och den tredje axeln som är mindre än 5 meter.
Trippelaxeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en trippelaxel för över till vägbanan.
Tung lastbil	En lastbil med en totalvikt över 3,5 ton.
Tung motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym som överstiger 125 kubikcentimeter eller en nettoeffekt som överstiger 11 kilowatt.
Tung terrängvagn	En terrängvagn med en tjänstevikt över 2 ton.
Tungt släpfordon	Ett annat släpfordon än ett lätt släpfordon.

3 § Om det inte med ledning av 2 § kan bestämmas till vilket slag av fordon som ett visst fordon eller en viss fordonstyp skall höra, beslutar den myndighet som regeringen bestämmer i frågan.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2. För en moped som tagits upp i typintyg enligt 63 § fordonskungörelsen (1972:595) i dess lydelse före den 1 november 1998 eller godkänts vid mopedbesiktning enligt 48–54 §§ fordonskungörelsen i dess lydelse

före den 1 november 1998 och därefter inte ändrats på sådant sätt som anges i 50 § nämnda kungörelse, gäller vad som sägs om mopeder klass II. Prop. 2000/01:95

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), *bilregisterkungörelsen* (1972:599), *vägtrafikkungörelsen* (1972:603), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488) eller körkortsförordningen (1998:980) tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488), körkortsförordningen (1998:980), *trafikförordningen* (1998:1276), *lagen* (0000:000) om *vägtrafikregister* eller *förordningen* (0000:000) om *vägtrafikregister* tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:981.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:435) om överlastavgift dels att 8 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

8 §¹

I fråga om motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller släpvagn, som dras av sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *bilregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av länsstyrelsen i Stockholms län.

I fråga om *ett* motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller *en* släpvagn, som dras av *ett* sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *vägtrafikregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av *Länsstyrelsen* i Stockholms län.

Överlastavgift får nedsättas eller efterges om särskilda omständigheter föreligger. Detta får ske såväl i samband med prövning av ärendet om påföring av överlastavgift som efter särskild ansökan hos länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1990:1197.

2.5 Förslag till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs i fråga om bilskrotningslagen (1975:343)¹ dels att i 9, 12, 14 och 15 §§ ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”, dels att 1 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag förstås med
bilskrotare: fysisk eller juridisk person som utför eller avser att utföra bilskrotning,

bilskrotning: yrkesmässigt omhändertagande av skrotbilar för slutskrotning eller för tillvaratagande av delar av sådana bilar för försäljning,

skrotbil: utrangerad bil som enligt vad regeringen föreskriver skall anses som skrotbil,

skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering *enligt bilregisterkungörelsen (1972:599)*.

Beteckning på fordon har i denna lag samma betydelse som i bilregisterkungörelsen (1972:599).

Skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering *ur vägtrafikregistret*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 §²

Skrotningspremie betalas ut för sådana personbilar, bussar eller lastbilar som har en totalvikt som inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonet avregistreras *enligt bilregisterkungörelsen (1972:599)* på grund av skrotningsintyg från någon som avses i 3 § första stycket.

Skrotningspremie betalas ut också för ett sådant fordon som anges i första stycket och som har avregistrerats *enligt 61 § bilregisterkungörelsen*, om fordonet lämnas till en auktoriserad bilskrotare och *skrotningspremie inte*

Skrotningspremie betalas ut för sådana personbilar, bussar eller lastbilar som har en totalvikt som inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonet avregistreras *ur vägtrafikregistret* på grund av skrotningsintyg från någon som avses i 3 § första stycket.

Skrotningspremie betalas ut också för ett sådant fordon som anges i första stycket och som har avregistrerats, om fordonet lämnas till en auktoriserad bilskrotare och *avregistreringen har skett på grund*

¹ Senaste lydelse av

9 § 2000:1436

12 § 2000:1436

14 § 2000:1436

15 § 2000:1436.

² Lydelse enligt prop. 2000/01:47.

tidigare har betalats för fordonet.

av att

Prop. 2000/01:95

1. den som varit eller borde ha varit införd i bilregistret eller vägtrafikregistret som ägare av fordonet under tre år i följd inte kunnat anträffas för uttagande av den skatt som avser fordonet för dessa år, eller

2. fordonet varit avställt under tre år i följd och omständigheterna vid avregistreringen visade att fordonet sannolikt inte fanns i behåll.

Skrotningspremie betalas inte ut enligt andra stycket, om en sådan premie tidigare har betalats ut för fordonet.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2.6 Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen
(1975:1410)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att i 1, 2, 16, 24, 31, 32, 33 och 34 §§ trafikskadelagen (1975:1410)¹ ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 1994:43.
Senaste lydelse av 31 § 1999:266.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:206) om
felparkeringsavgift

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha följande lydelse.

1 §¹

Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av

1. fordon som är upptagna i <i>bil-</i>
<i>registret</i> eller motsvarande utländ-
ska register,	1. fordon som är upptagna i
<i>vägtrafikregistret</i> eller motsvaran-
de utländska register,
2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller	
3. fordon som brukas med stöd av
saluvagns-, <i>turistvagns-</i> ,
<i>exportvagns-</i> eller <i>interimslicens</i> ,	3. fordon som brukas med stöd av
saluvagnslicens,
- om överträdelsen inte är belagd med straff.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1985:19.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 38 § *bilregisterkungörelsen* (1972:599).

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av saluvagnslicens *enligt lagen (0000:000) om vägtrafikregister.*

När saluvagnslicens har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:241.

2.9 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att i 5 kap. 3 § och 7 kap. 18 § sekretesslagen (1980:100)¹ ordet ”körkortregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.
Senaste lydelse av
5 kap. 3 § 1994:595
7 kap. 18 § 1998:624.

2.10 Förslag till lag om ändring i skatteregisterlagen
(1980:343)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att i 7 § skatteregisterlagen (1980:343)¹ orden ”centrala bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 2000:1381.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering skall ha följande lydelse.

2 §

Med fordon avses i denna lag

1. fordon som är upptagna i <i>bilregistret</i> eller motsvarande utländska register,	1. fordon som är upptagna i <i>vägtrafikregistret</i> eller motsvarande utländska register,
2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller	
3. fordon som brukas med stöd av saluvagns-, <i>turistvagns-</i> , <i>exportvagns-</i> eller <i>interimslicens</i> .	3. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens.

Bestämmelserna i denna lag om markägare gäller också den som på grund av avtal har rätt att upplåta ett område för parkering eller att erbjuda parkering inom området.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2.12 Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen
(1988:327)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonsskattelagen (1988:327)¹
dels att i 9, 10, 14, 36 och 41 §§ ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot
”vägtrafikregistret”,
dels att 1, 6 och 66 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Fordonsskatt skall betalas till staten enligt denna lag.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595) och i *bilregisterkungörelsen* (1972:599), om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om *vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

Med dieselolja avses i denna lag de produkter för vilka skatt skall betalas enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6 §³

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *bilregistret* och inte är avställda, nämligen

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *vägtrafikregistret* och inte är avställda *eller tillfälligt registrerade*, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar.

Dock är släpvagnar som dras av motorredskap eller tung terrängvagn skattepliktiga endast om motorredskapet beskattas som trafiktraktor och terrängvagnen beskattas enligt bilaga 1, E4.

Dock är släpvagnar som dras av motorredskap eller tung terrängvagn skattepliktiga endast om motorredskapet beskattas som trafiktraktor *eller* terrängvagnen beskattas enligt bilaga 1, E4.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1992:1440
9 § 2000:1430
14 § 2000:474

36 § 1992:1440.

² Senaste lydelse 1994:1777.

³ Senaste lydelse 1994:1777.

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *bilregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter *enligt bilregisterkungörelsen (1972:599)* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *vägtrafikregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter *för registrering enligt lagen (0000:000) om vägtrafikregister* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

⁴ Senaste lydelse 1993:913.

2.13 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen
(1994:200)

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att i 5 kap. 9 § första stycket 7 mervärdesskattelagen (1994:200)¹ orden ”införd i exportvagnförteckning” skall bytas ut mot ”tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (0000:000) om vägtrafikregister”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776)¹ om skatt på energi

dels att i 10 kap. 5 § ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret",

dels att 1 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

Beteckningar i denna lag som förekommer i fordonskungörelsen (1972:595) och i bilregisterkungörelsen (1972:599) har samma betydelse som i dessa kungörelser.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1995:1525.

² Senaste lydelse 1995:912.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon¹

dels att i 6, 7, 9, 14, 17 a och 32 §§ ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”,

dels att 2 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595), *bilregisterkungörelsen* (1972:599) och *trafikförordningen* (1998:1276), om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om *vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

5 §

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *bilregistret* (svenskt fordon), och som inte är avställt, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *vägtrafikregistret* (svenskt fordon), och som inte är avställt *eller tillfälligt registrerat*, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

Avgiftsplikt gäller för motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 000 kilogram om fordonet är avsett uteslutande för godstransport på väg.

För svenskt fordon med draganordning grundas avgiftsplikten på den högsta tillåtna totalvikt som fordonskombinationen kan ha.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse av
6 § 2000:1431
17 a § 2000:487.

² Senaste lydelse 2000:1431.

2.16 Förslag till lag om ändring i körkortslagen
(1998:488)

Prop. 2000/01:95

Häri genom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att rubriken till 1 kap. skall ha följande lydelse,
dels att 1 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 kap. 2 och 3 §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

1 kap.

Inledande bestämmelse

Inledande bestämmelser

Denna lag innehåller bestämmelser om behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap *samt om handlingar som ger sådan behörighet (körkort och traktorkort).*

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om

1. behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap,

2. handlingar som ger sådan behörighet, *nämligen* körkort och traktorkort,

3. *körkortstillstånd, varmed avses ett beslut om att sökanden uppfyller medicinska och personliga krav för att körkort eller traktorkort skall få utfärdas,*

4. *körkortshavare, varmed avses den som har körkortstillstånd eller körkort.*

Bestämmelser om behörighet att köra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

2 §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

3 §

Med begreppet permanent bosättning avses i denna lag bosättning under minst 185 dagar varje kalenderår

1. *till följd av personlig och yrkesmässig anknytning, eller*

2. *om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära*

band mellan en person och den plats där han bor.

En person som har yrkesmässig anknytning till en annan plats än den till vilken han har personlig anknytning och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera stater skall dock anses vara permanent bosatt i den stat till vilken han har personlig anknytning under förutsättning att han regelbundet återvänder dit. Detta villkor behöver dock inte uppfyllas om personen bor i en stat för att genomföra en tidsbegränsad uppgift.

Studier vid universitet eller annan utbildningsanstalt medför inte att den permanenta bosättningen ändras.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2.17 Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen
(1998:490)

Prop. 2000/01:95

Häri genom föreskrivs att 1 kap. 2 § och 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*.

Med trafik huvudman avses i denna lag detsamma som i lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik.

6 kap.

7 §

En registreringsskylt som avses i 18 § tredje stycket *bilregisterkungörelsen (1972:599)* får tas om hand av polisman

En särskild registreringsskylt för ett fordon som anmälts för användning i taxitrafik enligt denna lag och som inte undantagits från skyldigheten att ha taxameter får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet skall ha en sådan skylt,

2. om fordonet är belagt med körförbud enligt *fordonskungörelsen (1972:595)*,

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *bilregisterkungörelsen* eller *fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *en föreskrift som meddelats med stöd av lagen (0000:000) om vägtrafikregister* eller *enligt fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 6 § andra meningen på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om
biluthyrning

Prop. 2000/01:95

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:492) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Prop. 2000/01:95

Häriigenom föreskrivs att i övergångsbestämmelserna till lagen (1998:620) om belastningsregister ordet ”körkortsregistrets” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistrets”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

3 Ärendet och dess beredning

Den 19 december 1996 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare för att göra en översyn av gällande författningar inom trafikregisterområdet och utarbeta förslag till de författningsregleringar som bedömdes nödvändiga. Utredningen, som antog namnet Trafikregisterutredningen, överlämnade i december 1998 sitt betänkande Vägtrafikregistrering (SOU 1998:162). Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (N1999/1064/RS). Till denna lagrådsremiss fogas en sammanfattning av betänkandet som *bilaga 1*, utredningens lagförslag som *bilaga 2* och en förteckning över remissinstanserna som *bilaga 3*.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 27 april 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande av den 22 maj 2000 finns i *bilaga 5*. Lagrådets synpunkter har bl.a. lett till att nya bestämmelser inarbetats i lagen om vägtrafikregister. De nya bestämmelserna har till största delen hämtats från betänkandets förslag till förordning om vägtrafikregister. Bestämmelserna i den nya lydelsen har också ofta konkreta motsvarigheter i gällande rätt. Regeringen beslutade den 1 februari 2001 att remittera det delvis nya förslaget till Lagrådet, *bilaga 6*. Lagrådet har avgett yttrande över förslaget den 15 februari 2001, återgivet i *bilaga 7*. Synpunkterna i yttrandet har följts. Viktigare ändringar jämfört med den till Lagrådet remitterade lagtexten har kommenterats, huvudsakligen i den allmänna motiveringen.

4 Behovet av en ny reglering

Bestämmelser som reglerar registreringen av fordon finns i dag i en rad författningar och det föreligger ett behov av att förenkla, modernisera och effektivisera regelsystemet inom vägtrafikregisterområdet. Eftersom bl.a. uttaget av fordonsskatt, som enligt regeringsformen skall meddelas genom lag, grundar sig på fordonsregistreringen bör registreringsplikten lagfästas. En ny reglering av författningarna på området har blivit nödvändig också därför att EG:s dataskyddsdirektiv (95/46/EG) och personuppgiftslagen (1998:204) förutsätter ett förstärkt författningsskydd för den personliga integriteten. Åtskilliga definitioner på vägtrafikområdet förekommer i en rad olika författningar och en förenkling av denna reglering är nödvändig. Vissa definitioner är av sådan central betydelse bl.a. för uttaget av fordonsskatt att de bör finnas i lag.

5.1 Inledning

Författningsregleringen på fordonsområdet är omfattande. Bestämmelser om registrering av fordon och därmed sammanhängande frågor finns i bilregisterkungörelsen (1972:599). Fordonskungörelsen (1972:595) innehåller regler om utformning, utrustning och kontroll av fordon som har ett nära samband med frågor om registrering av fordon.

Bestämmelser om särskilda förfaranden rörande registrering av fordon finns även i en rad andra författningar, exempelvis exportvagnskungörelsen (1964:39) och förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige.

Det finns särskilda regler i olika författningar som anknyter till bilregistret, t.ex. i bilskrottningslagen (1975:343) och fordonskattelagen (1988:327).

För fordon som tillhör Försvarsmakten m.fl. försvarsmyndigheter finns regler om registrering i militära vägtrafikkungörelsen (1974:97) och i förordningen (1945:625) om registrering m.m. vid försäljning av vissa fordon som är införda i det militära fordonsregistret.

Körkortsområdet författningsregleras i huvudsak genom körkortslagen (1998:488) och körkortsförordningen (1998:980). I den sistnämnda författningen finns bestämmelser om registrering av bl.a. körkortsinnehav.

Yrkestrafiken regleras genom yrkestrafiklagen (1998:490), yrkestrafikförordningen (1998:779) och förordningen (1998:786) om behöriga myndigheter m.m. i fråga om internationella transporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Frågor om registrering behandlas i förordningen (1979:785) om yrkestrafikregister. Dessutom finns bestämmelser om biluthyrning i lagen (1998:492) om biluthyrning respektive förordningen (1998:780) om biluthyrning.

5.2 Myndighetsorganisationen

Vägverket har som statens företrädare på central nivå ett samlat ansvar för hela vägtransportsystemet. Vägverket är vidare central förvaltningsmyndighet för frågor om bl.a. körkort, förarutbildning och förarprov, prov för blivande taxiförare, fordons beskaffenhet och utrustning, yrkestrafikfrågor och bilregisterfrågor.

Vägverket, avdelningen för trafikregistret, svarar för registerhållningen i fråga om de trafikadministrativa registren, dvs. bil-, körkorts- och yrkestrafikregistren. Registren förs med hjälp av ADB-teknik.

Fordonskontrollen utförs i dag av tre olika besiktningsorgan med var sitt besiktningsområde, AB Svensk Bilprovning, SMP Svensk Maskinprovning AB och Det Norske Veritas Inspection AB (med tidigare firma SAQ Kontroll AB).

Riksskatteverket är central förvaltningsmyndighet i fråga om bl.a. beskattning och uppbörd av skatt samt för exekutionsväsendet hos landets kronofogdemyndigheter, som driver in obetalda skatter och avgifter. I fråga om fordonskatt är Skattemyndigheten i Örebro förvaltningsmyndighet för hela landet.

Länsstyrelserna är regionala myndigheter för körkorts- och yrkestrafikfrågor och för den regionala registerföringen i fråga om körkorts- och yrkestrafikregistren. Länsstyrelserna är också användare av dessa register exempelvis vid prövningen av frågor om återkallelse av körkort, körkortstillstånd eller traktorkort och vid prövningen av ansökningar om trafikstillstånd samt vid tillsynen av innehavare av tillstånd till yrkesmässig trafik.

Bil-, körkorts- och yrkestrafikregistren är s.k. statsmaktsregister, dvs. de är inrättade med stöd av författningar och förs också i enlighet med författningsreglering. Regleringen är uppdelad på olika författningar för respektive register, nämligen bilregisterkungörelsen, förordningen (1988:1108) om direktregistrering i bilregistret, körkortsförordningen och förordningen om yrkestrafikregister. För registerföringen gäller även särskilda föreskrifter, som Datainspektionen tidigare meddelat med stöd av datalagen (1973:289). Den lagen har numera ersatts av personuppgiftslagen (1998:204), men datalagen gäller fortfarande för dessa register med stöd av en övergångsbestämmelse till och med den 30 september 2001.

Trafikregistren har i hög grad samband med myndighetsutövning och återspeglar innehållet i olika myndighetsbeslut med anknytning till respektive register. Uppgifterna i bil-, körkorts- och yrkestrafikregistren är offentliga. Allmänheten har alltså enligt offentlighetsprincipen, i den mån sekretesslagens (1980:100) bestämmelser inte hindrar detta, rätt att ta del av uppgifterna i respektive register.

I förordningen om direktregistrering i bilregistret regleras möjligheten att lämna uppgifter till det registret via terminal. Antalet användare av bilregistret, såväl uppgiftslämnare som användare av registrerade uppgifter, är mycket stort. Körkorts- och yrkestrafikregistren används däremot i huvudsak endast av Vägverket, länsstyrelserna och polisen.

Bilregistret är ett öppet register och dess uppgifter får enligt uttryckliga författningsbestämmelser säljas till företag, organisationer och allmänheten, medan uppgifterna i främst körkortsregistret till viss del är integritetskänsliga och inte omfattas av någon rätt till försäljning. Inte heller uppgifterna i yrkestrafikregistret är föremål för någon författningsreglerad försäljningsverksamhet.

Förutom de nämnda registren för Vägverket även ett direktregistreringsregister, ett register över felparkeringsavgifter (felparkeringsregistret) och ett förarprovsregister. De två sistnämnda är inte författningsreglerade, utan förs efter tillstånd från Datainspektionen.

Felparkeringsregistret används för att följa upp att felparkeringsanmärkningar betalas samt för redovisning av influtna medel.

Förarprovsregistret används som stöd för Vägverkets administration av förarprovsverksamheten i vid bemärkelse.

Slutligen bör nämnas att uppgifter om en persons bild och namnteckning har ansetts som uppgifter i körkortsregistret som är offentliga och kan begäras utlämnade. Foto och namnteckning digitaliseras i en databas, som finns hos Vägverket. Uppgifterna bildar det s.k. bildregistret eller tillverkningsregistret för körkort. Även det registret förs med tillstånd från Datainspektionen. Själva fotot och namnteckningen i original förstörs när körkortet tillverkats men bevaras i digitaliserad form.

Bilregistret utgör underlag för den information om fordon och ägarförhållanden som behövs för kontroll och administration av fordonsbeståndet. Bilregistret utgör vidare underlag för uppbörd av fordonsskatt och bevakning av att fordonsägarna fullgör sina förpliktelser. I registret finns uppgifter om fordons ägar-, besiktnings-, trafikförsäkrings- och skatteförhållanden. Kontrollmärkesystemet spelar här en central roll.

Bilregistret innehåller också en mängd tekniska data om fordonen och registret används för prognoser t.ex. över utveckling av fordonsbestånd, bilförsäljning m.m.

Bilregisterkungörelsen reglerar registreringen av fordon och frågor som hänger samman med denna. Vägverket har ett samlat ansvar för alla frågor som rör fordonsregistrering i rollen som registreringsmyndighet och prövar, med vissa smärre undantag, frågor som rör bestämmelserna i kungörelsen.

I bilregistret förs in data från AB Svensk Bilprovning och SMP Svensk Maskinprovning AB som hämtas i samband med registrerings-, typ- eller kontrollbesiktning. Registret tillförs också automatiskt från skattemyndigheterna adressuppgifter om ägarna. Beträffande indelningen av bilar i miljöklasser enligt bilavgaslagen (1986:1386) och bilavgasförordningen (1991:1481) förs uppgift om miljöklass in i bilregistret via bilprovningen i samband med registrerings- eller typbesiktning.

I bilregistret förs de uppgifter in som anges i bilaga 1 till bilregisterkungörelsen. Vägverket svarar för att uppgifterna förs in i registret. I de fall en uppgift avser en beteckning på en skylt för beskickningsfordon eller skattebefrielse enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall svarar Utrikesdepartementet för att Vägverket underrättas om uppgiften. I de fall en uppgift avser en anmälan enligt yrkestrafikförordningen eller en anmälan enligt förordningen om biluthyrning svarar länsstyrelsen för att Vägverket underrättas om uppgiften.

Ett år efter det att ett fordon har avregistrerats får Vägverket föra ur registret alla uppgifter som rör fordonet utom uppgifterna om chassinummer, motornummer, färg, modellkod, registreringsnummer och årsmodell. De sistnämnda uppgifterna får föras ur registret sedan fem år har förflutit från avregistreringen.

Beslut av Vägverket i fråga om registrering får överklagas hos Länsrätten i Örebro län. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Information ur registret är av väsentlig betydelse för polisen i dess trafikövervaknings- och spaningsarbete. Registerinnehållet tjänar också som underlag för beredskapsplanläggningen på fordons- och transportområdet. Det utgör vidare bl.a. underlag för debitering och uppbörd av fordonsskatt och för kontroll av att trafikförsäkringsskyldigheten fullgörs. Registret ligger slutligen till grund för viss fordonsstatistik.

Vem som äger ett fordon är av central betydelse i registrerings-sammanhang. Ett fordon som omfattas av registreringsplikt får brukas endast om fordonet är registrerat och en ägare till fordonet därmed förts in i registret. Registreringen har även en direkt rättslig verkan när det gäller ansvar för fel och brister i fordonets trafiksäkerhets- och miljöegenskaper samt skyldighet att se till att föreskrivna besiktningar genom-

förs, skyldighet att betala fordonsskatt, skyldighet att betala felparkeringsavgift och överlastavgift. Vid registreringen sker dock inte någon kontroll av vem som egentligen äger fordonet och registreringen har alltså inte någon civilrättslig rättsverkan.

Särskilda bestämmelser reglerar Vägverkets rätt att sälja uppgifter ur registret till myndigheter och enskilda. Enligt 8 § förordningen (1997:652) med instruktion för Vägverket får verket, med de begränsningar som följer av personuppgiftslagen och sekretesslagen, sälja uppgifter till myndigheter och enskilda ur bilregistret. Uppgifterna får lämnas ut via något medium för automatisk databehandling eller på annat sätt. Grunderna för prissättningen bestäms av Vägverket.

Uppgifter som avser den registrerades personliga förhållanden får inte säljas, om de kan antas utgöra ett hot mot den registrerades personliga integritet. Om den registrerade har anmält till Vägverket att han eller hon önskar att uppgifterna inte används för direktreklam, får de inte säljas för något sådant ändamål.

Förordningen om direktregistrering i bilregistret reglerar Vägverkets rätt att låta utomstående få direktåtkomst till registret och att få rätt att anmäla uppgifter för registrering i bilregistret. Företag som bedriver yrkesmässig verksamhet med fordon eller behöver information om fordon och dess ägare, har i dag möjlighet att få direktåtkomst till bilregistret.

5.4 Körkortsregistret

Körkortsförordningen reglerar den registrering av körkortsinnehav m.fl. uppgifter som behövs för tillämpningen av körkortslagen i ett för landet gemensamt körkortsregister. Registret förs av Vägverket genom automatisk behandling.

Körkortsregistret ingår i ett integrerat, rikstäckande ADB-system för körkorts kontroll och administration av körkort. Vägverket svarar för systemets centrala funktioner, såsom programmering, underhåll och drift av maskiner och system, produktion och distribution av handlingar, utveckling av rutiner m.m.

Körkortsregistret har en utpräglad karaktär av besluts- och ärendediarium. Uppgifterna i registret är integritetskänsliga och vissa uppgifter är sekretessbelagda enligt sekretesslagen. Tillgången är för allmänhetens del begränsad till vad som kan begäras med stöd av offentlighetsprincipen, dvs. personuppgifter (namn, personnummer och adress) och körkortsuppgifter (såsom körkortsbehörighet, eventuella villkor förknippade med innehavet m.m.) medan det för vissa särskilt integritetskänsliga uppgifter, exempelvis en läkares anmälan att en körkortshavare av medicinska skäl är uppenbart olämplig att inneha körkort, råder s.k. absolut sekretess.

Före den 1 januari 2000 förde Rikspolisstyrelsen i sitt ADB-system sådana uppgifter om brott, som enligt dåvarande lydelse av 7 kap. 4 § körkortsförordningen skulle ingå i körkortsregistrets belastningsdel. Sådana uppgifter ingår inte längre i körkortsregistret. I stället underrättas Vägverket av Rikspolisstyrelsen om sådana uppgifter som antecknats i det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister en-

ligt 7 kap. 4 § körkortsförordningen. I de fall uppgifterna avser bl.a. körkortshavare skall Vägverket, med vissa begränsningar, lämna uppgifterna vidare till berörd länsstyrelse tillsammans med uppgifter som finns i körkortsregistret. När Vägverket underrättat länsstyrelsen skall de uppgifter verket fått från Rikspolisstyrelsen omedelbart förstöras. Vissa belastningsuppgifter förs dock i registret såsom anmälan om när någon har omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

I 7 kap. 16 § körkortsförordningen regleras vilka uppgifter som skall föras in i registret och vilken myndighet som svarar för att uppgiften förs in. I fråga om identitetsuppgifter svarar Vägverket eller, beträffande uppgifter som en länsstyrelse har tagit emot, vederbörande länsstyrelse för att uppgiften förs in i registret. Det är också fråga om olika typer av körkortsuppgifter, beträffande vilka den länsstyrelse som skall besluta eller har beslutat i ärendet för in uppgiften. Vidare finns uppgifter om innehav av ett utländskt körkort eller om ett sådant som bytts ut mot ett svenskt, om anmaning att förnya ett körkort eller uppgift om villkor i fråga om körkortshavare eller innehavare av traktorkort och krav på nytt förarprov efter återkallelse. Ett beslut om taxiförarlegitimation enligt yrkestrafiklagen eller om återkallelse av en sådan legitimation samt vissa andra uppgifter enligt yrkestrafikförfattningarna förs in av beslutande länsstyrelse. I körkortsregistret förs även uppgifter om behörighet och tillstånd enligt luftfartslagen (1957:297). Bild och namnteckning för tillverkning av körkort finns inte upptagna i katalogen över de uppgifter som skall föras in i registret.

Från körkortsregistret går en automatisk avisering till andra register, t.ex. Totalförsvarets pliktregister.

Begäran om utdrag ur körkortsregistret görs hos länsstyrelse, 7kap. 13 § körkortsförordningen. I utdraget får belastningsuppgifter tas med endast om utdraget begärts av den enskilde själv eller av vissa myndigheter.

5.5 Yrkestrafikregistret

Förordningen om yrkestrafikregister gäller registrering av tillståndsinnehav enligt yrkestrafikförfattningarna i ett för landet gemensamt yrkestrafikregister. Det rör sig om tillståndsinnehav enligt yrkestrafiklagen, lagen om biluthyrning och förordningen om behöriga myndigheter m.m. i fråga om internationella transporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Vägverket är central registreringsmyndighet och för registret genom automatisk databehandling. Länsstyrelserna är regionala registreringsmyndigheter. Den länsstyrelse som är prövningsmyndighet svarar för att det i yrkestrafikregistret förs in uppgifter. Vägverket svarar dock för att åtgärder som har vidtagits av verket förs in i registret.

I yrkestrafikregistret förs in uppgifter om tillståndshavaren, den myndighet som har meddelat tillståndet, slag av tillstånd samt i förekommande fall uppgift om den eller dem som har ansvaret för trafikutövningen eller uthyrningsverksamheten, de övriga personer vars lämp-

lighet har prövats, villkor och begränsningar i tillståndet, varning och återkallelse eller annat upphörande av tillståndet.

Uppgifter om vilka fordon som enligt anmälan används i den yrkesmässiga trafiken finns i bilregistret. Genom att samköra bil- och yrkes trafikregistren kan fullständiga uppgifter erhållas om meddelade tillstånd och om de fordon som används enligt dessa.

Utdrag ur yrkestrafikregistret får innehålla de uppgifter om tillståndshavaren och fordonet som finns i registret. Ett sådant utdrag begärs hos prövningsmyndigheten.

Uppgifterna i registret om ett tillstånd skall gallras ut fem år efter det att tillståndet har upphört att gälla.

5.6 Övriga register

Utöver de nu behandlade registren för Vägverket också ett antal andra register eller delregister med stöd av tillstånd från Datainspektionen. Identitetsuppgifter som Vägverket behöver för övrig registerföring läggs in i namn- och adressregistret. Uppgifter om utfärdade parkeringsanmärkningar m.m. förs in i registret över felparkeringsavgifter. Uppgifter som har relevans för förarprov i körkortshandlingen samt vissa andra prov som Vägverket administrerar förs in i förarprovsregistret.

6 Rättslig reglering till skydd för den personliga integriteten

6.1 EG:s dataskyddsdirektiv

Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandlingen av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter¹ (i detta kapitel, EG-direktivet) antogs år 1995. Medlemsstaterna är skyldiga att inom tre år från det att direktivet antogs införa den nationella författningsreglering som är nödvändig för att detta skall kunna följas. Den tidpunkten inföll den 24 oktober 1998. För register med en ”behandling som pågår” när direktivet genomförs genom nationell lagstiftning har medlemsstaterna ytterligare tre år på sig att anpassa regleringen till direktivet, dvs. till den 24 oktober 2001. Direktivet har genomförts i svensk lagstiftning genom personuppgiftslagen (1998:204). För statsmaktsregistrens del kan emellertid ytterligare åtgärder krävas för att direktivet skall bli helt genomfört.

EG-direktivets syfte kommer till uttryck i direktivets artikel 1. Medlemsstaterna skall enligt direktivet skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter. Medlemsstaterna får varken begränsa eller inskränka det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna.

¹ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31 (Celex 31995L0046).

EG-direktivet är inte ett minimidirektiv och det är därför inte tillåtet att föreskriva eller behålla vare sig ett bättre eller sämre skydd för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter eller för det fria flödet av sådana uppgifter som följer av direktivet. Medlemsstaterna ges dock ett visst spelrum vid införandet av direktivet i nationell rätt, bl.a. när det gäller att ta hänsyn till allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar.

Enligt EG-direktivet får medlemsstaterna varken begränsa eller förbjuda det fria flödet av personuppgifter mellan sig med hänvisning till skyddet för enskilda personers fri- och rättigheter. Överföring av personuppgifter till ett tredje land får dock i princip endast ske om det mottagande landet har en acceptabel skyddsnivå.

EG-direktivet gäller för behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg. Det omfattar också icke automatisk behandling av personuppgifter, men då endast om uppgifterna ingår i, eller är avsedda att ingå i, ett register. Det gäller dock inte behandling av personuppgifter som utgör led i en verksamhet som inte omfattas av gemenskapsrätten. Med behandling av personuppgifter avses varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas beträffande uppgifterna oavsett om det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, bearbetning, utlämnande eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning.

Personuppgifter får endast användas för särskilt uttryckligt angivna och berättigade ändamål och uppgifterna får inte senare användas på ett sätt som är oförenligt med ursprungsändamålet. Om den senare behandlingen sker för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål, förhåller det sig dock annorlunda. Sådan senare behandling skall inte anses oförenlig med det ursprungliga ändamålet även om det ursprungliga ändamålet var ett annat.

Registeransvarig är enligt direktivets huvudregel den fysiska eller juridiska person, den myndighet, den institution eller det andra organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandling av personuppgifter. När ändamålen eller medlen för behandlingen bestäms av nationella lagar eller andra författningar eller av gemenskapsrätten, kan emellertid den registeransvarige, eller de särskilda kriterierna för att utse denne, anges i nationell rätt eller i gemenskapsrätten.

Behandling av personuppgifter är tillåten endast under vissa angivna förutsättningar. Behandling är alltid tillåten, om den registrerade otvetydigt har lämnat sitt samtycke. Vidare anges fall när behandlingen är nödvändig för att fullgöra ett avtal eller en rättslig förpliktelse eller för att skydda intressen som är av grundläggande betydelse för den registrerade. Behandling kan slutligen under vissa andra förutsättningar vara tillåten i allmän respektive privat verksamhet. Såvitt gäller allmän verksamhet är behandling tillåten, om behandlingen är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller om den är ett led i myndighetsutövning som utförs av den registeransvarige eller tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut. Känsliga uppgifter får i princip inte behandlas. Dock gäller vissa undantag.

Enligt tryckfrihetsförordningens bestämmelser har varje svensk medborgare rätt att ta del av allmänna handlingar, inklusive register som innehåller personuppgifter, s.k. handlingsoffentlighet. Därmed skall främjas ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning. Den rätten får, såsom framgår nedan, begränsas om det är påkallat av hänsyn till vissa i tryckfrihetsförordningen särskilt angivna intressen.

Handlingsoffentligheten gäller alltså inte utan inskränkningar. Det finns en betydande mängd undantag som kan sägas vara en avvägning mellan motstående intressen. Rätten att ta del av allmänna handlingar får därför begränsas – genom sekretess – bl.a. om det är påkallat av hänsyn till skyddet för enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. Begränsningarna regleras uteslutande i sekretesslagen (1980:100) eller annan lag som sekretesslagen hänvisar till.

Offentlighetsprincipens reella omfattning är styrd primärt av vad som menas med allmän handling och sekundärt av begränsningarna i sekretesslagen.

I 2 kap. 3§ tryckfrihetsförordningen sägs att med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Med upptagning avses själva informationsinnehållet och inte den fysiska databäraren (magnetband, skivminne e.d.).

En handling är allmän, om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. Inkommen anses handlingen när den har anlånt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare till handa. Upprättad anses den när den har expedierats eller på annat särskilt angivet sätt färdigställt.

I fråga om upptagningar har förvaringskriteriet getts en speciell innebörd och är i första hand uppfyllt om myndigheten har en faktisk och omedelbar tillgång till upptagningen. Detsamma gäller dock även upptagningar som myndigheten med rutinbetonade åtgärder kan ta fram som urval eller sammanställningar av data.

En viktig princip i sammanhanget är den om likställighet mellan allmänheten och myndigheten i fråga om tillgång till en handling eller upptagning. Detta betyder att det som är tillgängligt för en myndighet skall vara tillgängligt för allmänheten i den mån sekretess inte gäller.

Rätten att ta del av allmänna handlingar utgör också grunden för det offentliga arkivväsendet.

Den som begär att få ta del av allmänna handlingar har i regel rätt att vara anonym och behöver inte uppge syftet med begäran. Detta utgör det s.k. anonymitetsskyddet i 2 kap. 14 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen.

Inledning

Om man ser på integritetsskyddslagstiftningen i allmänhet finns ett antal lagar som har ett mer eller mindre direkt syfte att skydda den personliga integriteten, med utgångspunkt i grundlagsskyddet i regeringsformen.

Utöver grundlagsskyddet finns en rad bestämmelser som ger skydd för den enskildes personliga integritet. Av generell betydelse på integritetsskyddsområdet är föreskrifterna i brottsbalken och sekretesslagen. Av särskild betydelse i detta sammanhang är de bestämmelser till skydd för den personliga integriteten som finns i personuppgiftslagen.

Regeringsformen

Den grundläggande bestämmelsen om skyddet för den enskildes personliga integritet återfinns i 1 kap. 2 § tredje stycket regeringsformen vari bl.a. sägs att det allmänna skall värna den enskildes privatliv och familjeliv.

Den så kallade fri- och rättighetskatalogen i 2 kap. regeringsformen innehåller sedan den 1 januari 1989 en grundregel om skydd för den enskildes personliga integritet vid dataregistrering. Innebörden är att varje medborgare, i den utsträckning som närmare anges i lag, skyddas mot att hans personliga integritet kränks genom att uppgifter om honom registreras med hjälp av automatisk databehandling.

Regeringen kan efter bemyndigande i lag meddela föreskrifter om bl.a. skydd för personlig integritet vid registrering av uppgifter med hjälp av automatisk databehandling, 8 kap. 7 § regeringsformen.

Sekretesslagen

I sekretesslagen finns regler om sekretess m.m., som utgör ett skydd för den personliga integriteten. Begreppet sekretess är förklarat i lagen och innebär förbud att röja uppgifter, vare sig det sker muntligen eller genom att allmän handling lämnas ut eller på annat sätt.

Det förekommer tre olika skaderekvisit i sekretessbestämmelserna. Vid ett rakt skaderekvisit gäller sekretess om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs. Ett starkare skydd ger ett omvänt skaderekvisit, då uppgifter får lämnas ut bara om det står klart att utlämnandet inte kan vålla men för den registrerade eller någon honom närstående. Vid absolut sekretess får utlämnande över huvud taget inte ske, dvs. sekretessen är utan undantag.

Enligt den s.k. folkbokföringssekretessen, 7 kap. 15 § första stycket 1 sekretesslagen, gäller sekretess i verksamhet som avser folkbokföring eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen, för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs dvs. ett rakt skaderekvisit.

I sekretessförordningen (1980:657) förtydligas att sådan sekretess gäller i verksamhet som avser Vägverkets bil-, körkorts-, tillverknings- och felparkeringsregister, 1b § 6. Sekretess gäller vidare för personuppgift om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgiften behandlas i strid med personuppgiftslagen, 7 kap. 16 § sekretesslagen. Bestämmelsen tillämpas bl.a. vid s.k. massuttag och innehåller ett rakt skaderekvisit.

För körkortsregistrets del gäller absolut sekretess beträffande belastningsuppgifter.

I sekretesslagen finns vidare särskilda bestämmelser som rör sekretess när uppgifter förs till en arkivmyndighet.

Personuppgiftslagen

Personuppgiftslagen som trädde i kraft den 24 oktober 1998 ersätter datalagen (1973:289) och bygger till största delen på det ovan beskrivna EG-direktivet. Datalagen skall dock gälla i vissa fall till och med den 30 september 2001 enligt särskilda övergångsbestämmelser. Personuppgiftslagen – som i likhet med EG-direktivet och datalagen bygger på att själva hanteringen av personuppgifter regleras – är avsedd att vara en ramlag som ger generella riktlinjer för all behandling av personuppgifter. Regeringen och Datainspektionen skall inom den ram som lagen drar upp närmare precisera regleringen. I personuppgiftsförordningen (1998:1191) ges kompletterande föreskrifter beträffande sådan behandling av personuppgifter som omfattas av personuppgiftslagen. Datainspektionen har därtill meddelat föreskrifter som rör lagens tillämpningsområde.

Lagen definierar inledningsvis vissa begrepp. Med behandling av personuppgifter avses exempelvis varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, såsom insamling eller registrering av uppgifter, vare sig detta sker på automatisk väg eller inte. Med personuppgift menas all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Personuppgiftslagen är generell och gäller i princip för all behandling av personuppgifter, med undantag för rent privat hantering. Särregler i lag eller förordning gäller framför personuppgiftslagens bestämmelser om de inte strider mot EG-direktivet. Lagen skall inte tillämpas om det skulle inskränka en myndighets skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter.

Lagen anger när behandling av personuppgifter är tillåten och vad den som behandlar uppgifterna skall iaktta. Den som avser att behandla personuppgifter har enligt huvudregeln att ange ett ändamål för sina åtgärder och att vid behandlingen hålla sig inom de ramar som lagen och anknytande författningar och föreskrifter anvisar. Ändamålet anmäls till Datainspektionen, som utövar tillsyn av att lagen efterlevs.

Den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter är normalt personuppgiftsansvarig, men genom lag eller förordning kan det bestämmas vem som är personuppgiftsansvarig för en viss behandling.

När uppgifter behandlas får detta alltså i princip ske endast för de ändamål som angavs när uppgifterna samlades in och endast den behandling som är nödvändig är tillåten. Exempelvis anges att den an-

svarige är skyldig att se till att inte fler uppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen och att uppgifterna inte heller bevaras längre än nödvändigt med hänsyn till detta ändamål. En behandling för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål skall dock inte anses oförenlig med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in. För sådana ändamål får uppgifter också bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka de ursprungligen samlades in.

Behandling av känsliga personuppgifter är i princip inte tillåten. Det finns dock en rad undantag, såsom den enskildes samtycke, behandling som är nödvändig för hälso- och sjukvård eller för forsknings- och statistikändamål.

Uppgifter om personnummer får behandlas utan samtycke bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering, eller något annat beaktansvärt skäl. En sådan behandling kan innebära att en uppgift om personnummer fästs på en utskrift eller visas upp på en datorskärm. Beträffande bilregistret innebär Vägverkets nuvarande tillämpning i detta hänseende att uppgift om personnummer inte lämnas när en utskrift ur registret begärs, medan en efterfrågad uppgift om personnummer på begäran lämnas ut per telefon. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om i vilka fall användning av personnummer är tillåten.

Personuppgiftslagen innehåller också bestämmelser om rättelse och skadestånd. Den personuppgiftsansvarige är skyldig att rätta felaktiga personuppgifter i registret. Denne skall också ersätta den registrerade för den skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med lagen har orsakat. Ersättningskyldigheten kan i den utsträckning som det är skäligt jämkas, om den personuppgiftsansvarige visar att felet inte berodde på honom.

7 En ny lag om vägtrafikregister

7.1 Den nuvarande registreringen

Inom vägtrafikregistreringen sker olika typer av registrering som bl.a. fordonsregistrering, körkortsregistrering och registrering av yrkestrafiktillstånd. Den samlade registreringen kan ses som ett enda register bestående av flera delar med olika objekt för registreringen. De olika objekten är fordon, behörighetshandlingar för att föra fordon, tillstånd att bedriva en viss näring samt utfärdade parkeringsanmärkningar.

I begreppet behörighetshandlingar innefattas förutom körkort och traktorkort även taxiförarlegitimation och särskilda förarbevis. Bestämmelser om behörighet att föra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

Registreringen av fordon och förhållanden som hänger samman med den skiljer sig från övrig registrering i vägtrafikregistret på det sättet att den får rättsverkan när fordonsuppgiften förs in. De författningar som rör fordonsregistreringen innehåller bestämmelser såväl om själva förtecknandet, dvs. registreringen av uppgiften, som om de materiella bestäm-

meler som rör de förhållanden som hänger samman med registreringen och som är en följd av den. Registreringen utgör en förutsättning för vissa andra förhållanden, däribland uttaget av fordonsskatt. Själva skatteförutsättningarna regleras dock uteslutande i fordonsskattelagstiftningen.

Registreringen av en behörighetshandling respektive ett tillstånd utgör däremot endast en förteckning och registreringen saknar egen rättsföljd. I dessa fall är det huvudsakliga syftet med registreringen att föra en förteckning över uppgifterna. För de materiella bestämmelser som har en egen rättsverkan hänvisas till de författningar som reglerar körkort, särskilda förarbevis, trafik tillstånd eller tillstånd till biluthyrning.

Motsvarande synsätt som beskrivits beträffande behörighetshandlingar och tillstånd kan anläggas på parkeringsanmärkningar, som utfärdas som bevis på skyldigheten att betala en felparkeringsavgift.

7.2 De nuvarande registrens ändamål

De register som är avsedda att ingå i vägtrafikregistret utgör i dag ett samlat trafikadministrativt system som är en samhällsresurs för hela vägtrafiksektorn. De har karaktären av riksomfattande informationssystem. Registren fungerar som administrativt stöd för samhällets styrning, kontroll och finansiering av vägtrafiken samt som administrativt stöd i andra samhälleliga funktioner där det är lämpligt och ekonomiskt möjligt.

Systemet administrerar ett ändamålsstyrt flöde av information och därav beroende åtgärder. Åtgärderna kan ha formen av förvaltningsåtgärder eller ren informationsförmedling för andras behov.

Innehållet i registren utnyttjas av en mängd externa användare, såväl för olika slag av trafiksäkerhetsinsatser som för andra ändamål inom förvaltning och näringsliv. Till de traditionella områdena för vilka trafikregisterinformationen är väsentlig kan i dag läggas även miljö- och konsumentintressena. Ett stort antal enskilda, företag och offentliga organ är i dag i sin verksamhet beroende av åtkomst till registerinformationen.

I takt med att registren har utvecklats i tekniskt avseende och mängden insamlade, registrerade och bearbetade uppgifter ökat, har författningsregleringen av verksamheten kommit att släpa efter alltmer. De bestämmelser som nu gäller för förändring av registren beskriver endast till en del uppbyggnaden av systemen och den i dag faktiskt bedrivna registerverksamheten på området.

7.3 En registerlag för vägtrafikområdet

Regeringens förslag: En registerlag för hela trafikregisterområdet införs. Kriterierna för när ett fordon skall vara registrerat för att få brukas anges i den nya lagen. Även de från integritetssynpunkt viktiga gränserna för personregistreringen regleras i den nya lagen. I lagen regleras vidare registrets ändamål och andra övergripande registerfrågor.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att lagen skall ha utformningen av en registerramlag för vägtrafikområdet där endast de grundläggande kriterierna för fordonsregistreringen anges. Utredningen har även föreslagit att vägtrafikregistret endast skall innehålla uppgifter om behörighetshandlingar och tillstånd som hör till vägtrafikområdet.

Remissinstanserna: Remissinstanserna är huvudsakligen positiva till utredningens förslag. *Kammarrätten i Jönköping* har anfört att det i en inledande bestämmelse i lagen om vägtrafikregister bör anges att registret förs av Vägverket med hjälp av automatiserad databehandling. *Datainspektionen* har ingen erinran mot utredningens förslag att införa en samlad registerramlag för hela vägtrafikregisterområdet men ifrågasätter dock om alla de databaser med automatiserade behandlingar av personuppgifter på sätt utredningen föreslagit skall omfattas av det föreslagna vägtrafikregistret. Inspektionen instämmer i utredningens bedömning att de från integritetssynpunkt viktiga gränserna för personuppgiftsregistrering bör anges i lag. *Luftfartsverket* motsätter sig av flygsäkerhetsskäl förslaget att vägtrafikregistret inte skall innehålla några uppgifter om innehav av luftfartscertifikat.

Skälen för regeringens förslag

En registerlag för vägtrafikområdet – Registreringsplikten

Föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, kan enligt regeringsformen endast meddelas genom lag. Beträffande vissa områden kan riksdagen emellertid delegera normgivningsmakten. Detta gäller dock inte ifråga om t.ex. skatt (8 kap. 3 och 7 §§ regeringsformen).

Grunden för skattskyldighet för ett fordon är knuten till fordonets registrering, vilken i dag regleras genom den av regeringen beslutade bilregisterkungörelsen (1972:599). Detta får till följd att skattskyldighetens omfattning kommer att bestämmas av regeringsbeslut. Denna ordning har i olika sammanhang ansetts som mindre lämplig. Vid behandlingen av den lagrådsremiss som föregick prop. 1994/95:55 Försäljningsskatten på motorfordon anförde Lagrådet att skattskyldigheten i lagen var anknuten till bilregistreringen på ett sådant sätt att det inte stod i överensstämmelse med regeringsformens regler om normgivningsmakten. Denna brist borde, enligt Lagrådet, kunna avhjälpas genom att de grundläggande reglerna om registreringen togs in i lag, så att den normgivning på området som regeringen kan behöva utfärda kunde få karaktären av verkställighetsföreskrifter, a. prop. s. 41.

För att nå överensstämmelse mellan vad regeringsformen anvisar för beskattningsfunktionen och kriterierna för fordonsregistreringen och därmed för uttaget av fordonsskatt, bör de grundläggande reglerna om registreringsplikten anges i lagform. Detta bör ske genom att kriterierna för när ett fordon skall vara registrerat för att få brukas, liksom villkoren för undantag från registreringsplikten, anges i den nya lagen.

De bestämmelser som en registerförfattning bör innehålla styrs till stora delar av de förhållanden som regleras i personuppgiftslagen (1998:204), såsom registerändamål, registerinnehåll, bevarande och gallring. Det närmare innehållet i personuppgiftslagen behandlas i avsnitt 6.3.

Det finns en rad förhållanden beträffande registreringen av uppgifter rörande personer som kan behöva prövas ur en integritetsaspekt. Svensk rätt fordrar i och för sig inte att regler av detta slag ges lagform, jfr 8 kap. 2 och 3 §§ regeringsformen. Regeringen, vars ställningstagande riksdagen sedermera ställde sig bakom, har emellertid i ett tidigare sammanhang uttalat att en målsättning bör vara att, i det fall ett register med ett särskilt känsligt innehåll inrättas, bestämmelser skall meddelas i form av lag, se prop. 1990/91:60 om offentlighet, integritet och ADB s. 58. De från integritetssynpunkt viktiga gränserna för personuppgiftsregistreringen bör därför ges lagform.

Vägtrafikregistreringen är till sin natur vittomfattande och detaljrik. Den kräver därför en tämligen komplex reglering. Genom en uppdelning av information på olika register kombinerad med olika begränsningar i möjligheterna till sambearbetning av uppgifter skulle man kunna förhindra från integritetssynpunkt oönskade sammanställningar av information. En uppdelning skulle göra det möjligt att ange olika ändamål för olika register och därmed också begränsa användningen av de uppgifter som ingår i registret.

Detta skulle dock endast innebära begränsade fördelar från integritetssynpunkt jämfört med en modell med ett enda register eftersom varje register, för en ändamålsenlig användning, skulle behöva innehålla för flera olika register gemensam information. Med ett gemensamt register omfattande all vägtrafikregistrering blir författningsmaterian mer överskådlig. En sammanhållen och moderniserad författningsreglering leder till enklare och mer enhetliga regler, vilket i sin tur kan medföra högre effektivitet och minskade kostnader för registreringsförfarandet.

Regleringen av vägtrafikregistreringen bör därför ske i en enda registerlag som avses kompletteras med en särskild registerförordning. Registerlagen bör i nu nämnda avseenden dra upp ramarna för reglering av personuppgifter. Härigenom tillgodoses behovet av lagform samtidigt som den ger utrymme att komplettera lagen med nödvändiga föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

Personuppgiftslagen, som har ersatt datalagen (1973:289), bygger på EG:s dataskyddsdirektiv, se avsnitt 6.1. Direktivet gäller för behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg, oavsett om uppgifterna ingår i ett register eller ej.

Förutom bestämmelser om registreringsplikten och undantagen från denna bör lagen om vägtrafikregister behandla främst regler om registrets ändamål och de övergripande registerfrågorna i anslutning till personuppgiftslagens reglering.

En bestämmelse om det övergripande registerinnehållet bör tas in i lagen för att ge en tydlig bild av registrets innehåll. Det nya vägtrafikregistret skall ersätta huvudsakligen de nuvarande bil-, körkorts-, yrkes trafik-, felparkerings- och förarprovsregistren och den generella bestäm-

melsen bör åskådliggöra vilka uppgifter som är avsedda att föras i det nya registret.

Även om vägtrafikregistret är avsett att ha som huvudsakligt ändamål att behandla uppgifter om fordon och olika till vägtrafiken knutna behörigheter bör dock vissa från lagens huvudsakliga ändamål perifera behörigheter, såsom registrering av behörigheter och tillstånd enligt luftfartslagen (1957:297), också få behandlas. I dag registreras dessa förhållanden i körkortsregistret för att Luftfartsverket på ett tidigt stadium skall få underrättelser om körkortsåterkallelser eller om det på något annat sätt har kommit fram någon omständighet som bör föranleda att körkortet återkallas eller om ett ingripande skett med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. Underrättelserna fyller en för flygsäkerheten mycket viktig funktion. Om registreringen av dessa uppgifter skulle upphöra på sätt utredningen har föreslagit skulle detta innebära att Luftfartsverkets möjligheter att få kännedom om de fall som kan föranleda ingripanden minskar. Uppgifterna bör därför alltjämt föras i vägtrafikregistret.

Regleringen av vägtrafikregistret ansluter, i den mån det är fråga om behandling av personuppgifter, till personuppgiftslagen. Samma terminologi bör användas som i den lagen. Lagen om vägtrafikregister behöver därmed endast innehålla de bestämmelser som krävs i stället för eller utöver reglerna i personuppgiftslagen. Lagen om vägtrafikregister bör innehålla en hänvisning till personuppgiftslagen med innebörd att dess regler gäller i den mån lagen om vägtrafikregister eller förordning som meddelats med stöd av den inte reglerar något förhållande särskilt, se 2 § personuppgiftslagen. Lagen skall, liksom personuppgiftslagen, gälla endast sådan behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatisk samt annan behandling av personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i ett register. Personuppgiftslagen innehåller inte någon reglering som inte bör gälla även vägtrafikregistreringen.

En särskild bestämmelse bör dock behandla frågan om rättelse och skadestånd med hänvisning till personuppgiftslagen.

Enligt övergångsbestämmelser till personuppgiftslagen skall till och med den 30 september 2001 för viss behandling av personuppgifter datalagen (1973:289) tillämpas i stället för den nya lagen. De tillstånd och föreskrifter som Datainspektionen med stöd av datalagen har meddelat för personuppgifter på vägtrafikregisterområdet förlorar dock sin verkan per den 30 september 2001. Avsikten är att behandlingen av sådana uppgifter därefter uttömmande skall regleras genom lagen om vägtrafikregister och föreskrifter meddelade med stöd av den, samt av personuppgiftslagen och till den meddelade föreskrifter.

Bemyndiganden

Med registreringsplikten följer i dag en rad åligganden för den enskilde föreskrivna av såväl regeringen som Vägverket. Dessa är inte att betrakta som verkställighetsföreskrifter. För att sådana åligganden alltjämt skall kunna meddelas måste bemyndiganden för dessa fall tas in i lagen.

Regeringens förslag: De typer av fordon som i dag anges i 8 § bilregisterkungörelsen (1972:599) omfattas av registreringsplikt och skall vara upptagna i vägtrafikregistret. Registreringen skall även i fortsättningen vara en förutsättning för att bruka sådana fordon i trafik. Under vissa i lagen angivna förutsättningar skall dock fordon få användas även om de inte är registrerade eller är avställda. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall medge undantag från registreringsplikten.

Utredningens förslag: Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på den grundläggande registreringsplikten m.m. *Luftfartsverket* har dock beträffande undantag från registreringsplikten framhållit att begreppet inhägnat område bör ges olika innebörd i fråga om körkortskrav för fordonsförare och registreringsplikt för fordon.

Gällande rätt

Enligt huvudregeln i 8 § bilregisterkungörelsen skall ett fordon vara registrerat för att få brukas. Ett fordon är registrerat när det är upptaget i bilregistret (4 § bilregisterkungörelsen). Från registreringskravet finns emellertid en rad undantag i såväl bilregisterkungörelsen som i andra författningar.

Registreringsplikten gäller enligt 8 § bilregisterkungörelsen följande fordon

1. bil, motorcykel, traktor, motorredskap klass I, moped klass I och terrängmotorfordon,

2. motorredskap klass II när det används

för persontransporter på väg, som inte är enskild, annat än om det sker vid passage över vägen, vid färd kortaste sträcka till eller från arbetsställe för fordonet eller liknande eller undantagsvis för färd kortare sträcka i andra fall än nu avsedda fall,

för transport av gods på väg som inte är enskild i andra fall än som avses i 22 § fordonsskattelagen (1988:327),

3. släpfordon som dras av bil,

4. släpvagn som dras av trafiktraktor, motorredskap klass I eller tung terrängvagn,

5. släpvagn som dras av motorredskap klass II, som används på sätt som anges i 2, om motorredskapets tjänstevikt är över 2 ton eller om motorredskapets tjänstevikt är över 2 ton eller om motorredskapet är en till motorredskap ombyggd bil.

Av 9 § bilregisterkungörelsen följer att ett fordon som inte är registrerat får användas

1. uteslutande inom inhägnat järnvägs- eller fabriksområde eller inhägnat tävlingsområde eller annat dylikt inhägnat område, och

2. om fordonet är en släpvagn som dras av traktor, motorredskap klass II eller tung terrängvagn som är konstruerad för en hastighet av högst 30

kilometer i timmen och fordonet endast används på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor.

Vidare får ett oregistrerat fordon enligt 47 a § bilregisterkungörelsen brukas kortaste lämpliga väg till och från ett besiktningsorgan enligt lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för en sådan registreringsbesiktning som avses i 37 § första stycket fordonskungörelsen. Vid en sådan färd skall handlingar som visar avtalad tid hos besiktningsorganet medföras och på tillsägelse visas upp för en bilinspektör eller en polisman.

För att polisen m.fl. vid kontroll av ett fordon skall kunna provköra fordonet även om det inte är registrerat finns det i 35 § fordonskungörelsen och i 16 § terrängtrafikkungörelsen ett undantag från registreringskravet vid sådana kontroller. Enligt de nämnda lagrummen får polisman, besiktningsorgan enligt 2 § lagen om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet, bilinspektör, tekniskt biträde och den som Vägverket särskilt har förordnat vid besiktning eller inspektion av ett fordon enligt fordonskungörelsen provköra fordonet trots att hinder mot att bruka det föreligger enligt bilregisterkungörelsen. Provkörning får dock ske endast i den utsträckning som behövs för att förrättningen skall kunna genomföras.

I förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige finns bestämmelser om att fordon som är registrerat utomlands i vissa fall får användas i Sverige trots att det inte är registrerat i bilregistret. En förutsättning för detta är att fordonet har förts in till Sverige för tillfälligt brukande här (se vidare avsnitt 7.5).

Förutom de nu nämnda undantagen från registreringsplikten finns det möjlighet att i vissa närmare angivna fall bruka ett fordon som inte är registrerat med stöd av olika typer av interimistisk registrering. Dessa är saluvagnslicens, turistvagnslicens, interimislicens och att fordonet införs i exportvagnsförteckning (se vidare avsnitt 7.6 och 7.7).

Skälen för regeringens förslag

Fordonsregistreringen och undantagen från denna

Utgångspunkten skall vara att registrering i vägtrafikregistret är en förutsättning för att bruka ett fordon i trafik inom Sveriges gränser. En sådan ordning gäller också redan i dag. Härifrån föreskrivs en rad undantag som är nödvändiga för att fordonsägaren eller annan i viss situation skall kunna använda fordon som inte är ordinärt registrerade. Dessa undantag är inbördes olika i så motto att de är medgivna av mycket varierande skäl. Gemensamt för bruket av oregistrerade fordon är att det är fråga om ett inskränkt bruk eller att fordonet används endast under en begränsad tid.

Vissa undantag är betingade av att det är nödvändigt av trafiksäkerhetsskäl att ta fordonet i tillfälligt bruk för kontroll av funktionen. Andra betingas av att fordonet endast används inom område med begränsad trafik. Användning av oregistrerat fordon i Sverige under en begränsad tid kan ske med stöd av internationella åtaganden som också motsvaras av en likvärdig behandling av ett i Sverige registrerat fordon i annat land. Om ett fordon tagits ur bruk genom avställning skall det i princip inte få

brukas annat än då något undantag från registreringsplikten är tillämpligt. Fordon som tillverkas här för export bör kunna användas för kortare färd utan att träffas av ett registreringstvång. Det finns även möjlighet att använda oregistrerade fordon med stöd av olika licenser i samband med att fordon förs in i eller förs ut ur landet.

De grundläggande principerna för fordonsregistreringen har gällt under lång tid och har tillsammans med de undantag som efterhand tillkommit visat sig fungera väl. Regeringen anser inte att det för närvarande finns anledning att ändra principerna för fordonsregistreringen. Inte heller är aktuellt att justera de huvudsakliga undantag från registreringsplikten som redan gäller.

Utredningen (och även regeringen i lagrådsremissen den 27 april 2000) har föreslagit att endast de grundläggande reglerna om registreringsplikten tas in i lagen och att regeringen bemyndigas att medge undantag från registreringsplikten. Lagrådet har i yttrandet den 22 maj 2000 påpekat att om den föreslagna lagen skall anses falla inom skatteområdet så uppstår det problem med den föreslagna ordningen eftersom regeringsformen i princip inte tillåter delegation av normgivningsmakt inom skatteområdet. Lagrådet har vidare uttalat att den paragraf i lagrådsremissen den 27 april 2000 (16 §), enligt vilken regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fick föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från registreringsplikten, bör ändras så att bemyndigandet inte avser föreskriftsrätt. En konsekvens av en sådan koppling till skattelagstiftningen som Lagrådet funnit föreligga blir att såväl registreringsplikten som undantag från denna kräver lagform.

De fordon som skall vara registrerade för att få brukas anges i dag i 8 § bilregisterkungörelsen. Undantag från registreringsplikten förekommer i bl.a. bilregisterkungörelsen, fordonskungörelsen (1972:595), terrängtrafikkungörelsen (1972:594) och förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige. Det är fråga om undantag som spänner över ett vitt fält och av den anledningen är detaljerade.

I 6 § fordonsskattelagen (1988:327) anges att vissa där särskilt upptagna fordonstyper är skattepliktiga om de är eller bör vara upptagna i bilregistret och inte är avställda. Eftersom oregistrerade respektive avställda fordon således är skattebefriade blir de grundläggande reglerna om när sådana avställda fordon får användas av betydelse för skattskyldighetens avgränsning. Även dessa regler bör mot denna bakgrund finnas i lagen om vägtrafikregister.

Som ett exempel på möjligheten att tillfällig bruka ett oregistrerat eller avställt fordon kan nämnas institutet saluvagnslicens i bilregisterkungörelsen. Denna licensgivning för tillfälligt bruk av oregistrerat fordon bör också räknas till fordonsregistreringen i vid mening, trots att licensen inte avser ett specifikt fordon. Ett skäl härför är att fordon som får brukas med stöd av licensen är skattepliktigt enligt lagen (1976:339) om saluvagnsskatt.

För bruk av fordon som omfattas av registreringkrav eller licenser enligt exportvagnskungörelsen (1964:39), turistvagnskungörelsen (1972:601) eller kungörelsen om interimslicens för fordon (1973:766) föreslår regeringen ett krav på tillfällig registrering (se vidare avsnitt 7.7).

Genom föreslagna bestämmelser är det regeringens avsikt att lagreglera allt brukande av fordon som inte omfattas av skatteplikt enligt fordonsskattelagen. Det är dock av praktiska skäl nödvändigt att överlåta åt förvaltningsmyndighet att i enskilt fall medge undantag från registreringsplikten. Bemyndigandet bör även ge en möjlighet att medge undantag från regler om brukande av fordon. En undantagsmöjlighet av det slaget bedöms inte stå i strid med regeringsformen. Med bemyndigandet ges en möjlighet att på nödvändiga villkor tillåta exempelvis tillfällig användning eller användning inom ett avgränsat område av oregistrerat fordon. Det kan anmärkas att sådant körtillstånd för avställt fordon i visst fall som avses i 45 § bilregisterkungörelsen inte bör få någon motsvarighet i de föreslagna bestämmelserna. För de situationer där körtillstånd i dag kan lämnas, och där ett fordon framgent tillfälligt behöver användas, förutsätter regeringen att undantag kommer att kunna medges från registreringsplikten i enskilt fall. Likaledes bör undantag kunna medges för exempelvis vissa specialfordon som används på flygplatser även om flygplatsen i fråga inte är att anse som inhägnat område. Det ligger i sakens natur att varje sådant enskilt fall inte kan förutses och därmed regleras i lag.

7.5 Fordon i internationell vägtrafik i Sverige

Regeringens förslag: De nuvarande reglerna i förordning (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige förs, till den del de innebär undantag från registreringsplikten, över till lagen om vägtrafikregister. I lagen anges att fordon som förs i internationell vägtrafik i Sverige inte behöver vara registrerade i vägtrafikregistret för att få brukas här. Vidare anges uttryckligen att motordrivna fordon som är registrerade i Danmark, Finland eller Norge får brukas här under högst ett år.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att ett i ett annat land registrerat *privat fordon* skall få brukas tillfälligt i Sverige under högst sex månader under en tolv månadersperiod under förutsättning bl.a. att den som använder fordonet har sitt normala hemvist utomlands och att fordonet används endast för privat bruk. Sex månadersperioden skall i vissa fall, t.ex. för den som studerar här i landet, kunna förlängas till nio månader. *Kommersiella fordon*, innefattande fordon som förs i s.k. cabotage trafik, skall enligt förslaget få användas i Sverige med stöd av en utländsk registrering högst sex månader under en tolv månadersperiod.

Remissinstanserna: Några remissinstanser har haft invändningar mot utredningens förslag. *Tullverket* har pekat på den osäkerhet som föreligger kring utformningen av det skattedirektiv utredningen grundar sitt förslag på samt problemet med att fastställa när fordonet importerades. *Länsstyrelsen i Södermanlands län* anser att den föreslagna regeln avseende kommersiella fordon kan ge en alltför stor tyngd åt tidsbegreppet mot det angivna syftet med vägtransporten och anför att den föreslagna regeln ytterligare bör förtydligas. *Svenska Åkeriförbundet* och *Biltrafikens Arbetsgivareförbund* anser att frågorna om cabotage blivit för ytligt behandlade i utredningen och att det finns skäl att avvakta en mer

genomgripande analys och även domstolsprövningar samt ställnings-taganden i andra europeiska länder kring definitionen av cabotage. *Svenska Transportarbetareförbundet* anser att det behövs en definition av vad cabotage innebär men att konsekvenserna av den föreslagna sex-månadersregeln är bristfälligt utredd och att frågan kräver en mer omfattande utredning.

Gällande rätt

Om ett fordon är registrerat i något annat land kan det under vissa förutsättningar användas i Sverige enligt bestämmelser i förordningen (1987:27) om fordon i internationell trafik i Sverige. I 2 § förordningen anges villkoren för att ett fordon skall anses vara i internationell trafik. Fordon i sådan trafik får brukas i Sverige under vissa särskilt angivna förutsättningar. Som huvudregel anges att det utländska fordonet skall vara registrerat i en annan stat, 4 §. Ett fordon skall anses vara i internationell vägtrafik i Sverige om fordonet ägs av en fysisk eller juridisk person som har sitt huvudsakliga hemvist utomlands, fordonet inte är registrerat i Sverige och fordonet införts i Sverige för tillfälligt brukande här. Vad som avses med begreppet *tillfälligt brukande* har överlämnats åt rättstillämpningen.

Avgörande för gränsdragningen mellan begreppet tillfälligt och begreppet stadigvarande bruk är avsikten med brukandet och förhållandena när inresan skedde. Om avsikten vid införseln eller inresan är att bruka fordonet här i landet under en längre tid än vad som avses med tillfälligt blir fordonet registreringspliktigt här fr.o.m. den första dag då fordonet befinner sig här.

I förordningen finns också specifika regler om ”nordiska fordon”. Dessa regler grundar sig på en överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige som trädde i kraft den 1 juli 1986 (SÖ 1985:91). På grundval härav föreskrivs i förordningen att motordrivna fordon som förs i internationell vägtrafik i Sverige och är registrerade i Danmark, Finland eller Norge och till dem kopplade släpfordon får brukas i Sverige under högst ett år. Fordon som är registrerade i dessa länder får även brukas med stöd av de nordiska motsvarigheterna till saluvagnsskyltar. Vidare får sådana fordon brukas i Sverige under viss tid om ett särskilt tillstånd meddelats att där tillfälligt bruka ett fordon som inte är registrerat i landet eller som är tillfälligt registrerat i landet. Ett arbete med en ny överenskommelse mellan de nordiska länderna inklusive Island och Färöarna pågår för närvarande inom de nordiska regeringskanslierna.

Frågor om tillfälligt brukande av utländska fordon i Sverige regleras även av EG-rätten. Med cabotage avses, enligt rådets förordning (EEG) nr 3118/93 av den 25 oktober 1993 om förutsättningar för transportföretag att utföra inrikes godstransporter på väg i en medlemsstat där de inte är etablerade², rätten att utföra tillfälliga inrikes vägtransporter i en annan medlemsstat utan att ha säte eller vara etablerad i den staten.

Med verkan från och med den 11 juni 1999 är cabotage i fråga om viss persontrafik fri, se artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 12/98 av den 11 december 1997 om villkoren för att transportföretag skall få utföra natio-

² EGT L 279, 12.11.1993 s. 1 (Celex 31993R3118).

nella persontransporter på väg i en annan medlemsstat än den där de är hemmahörande³.

Genom en bestämmelse i förordningen (EEG) nr 3118/93 är cabotage i fråga om godstrafiken fritt sedan den 1 juli 1998. Detta innebär att den kvotordning som tidigare gällt för cabotagetrafiken beträffande gods har avskaffats inom EU.

Utredningens överväganden

Som en utgångspunkt i sina överväganden konstaterar utredningen att begreppet *tillfälligt* i förordningen om internationell vägtrafik i Sverige under inflytande av bl.a. bestämmelser i 1949 års Genèvekonvention rörande vägtrafik (SÖ 1952:66) i praxis – om än med viss tvekan – tolkats som ett år.

Vid tiden för utredningen pågick ett arbete med ett förslag från EG-kommissionen till rådets direktiv om skattebehandling av privata motorfordon vid permanent införsel till en annan medlemsstat i samband med byte av hemvist eller vid tillfälligt bruk i en annan medlemsstat än den registrerade. Utredningens förslag beträffande fordon i internationell vägtrafik i Sverige bygger på detta förslag till direktiv. Mot bakgrund av det nära samband som råder mellan fordonsbeskattning och registrering av fordon anser utredningen att registreringsreglerna beträffande *privata fordon* borde bygga på detta förslag till skattedirektiv.

Utredningen föreslår att samma regler även skulle gälla för *kommersiella fordon* dvs. dels fordon som genom sin generella konstruktion eller utrustning är lämpade för och avsedda att transportera mer än nio personer, inräknat föraren, eller gods, vare sig det sker mot betalning eller inte, och dels fordon lämpade och avsedda för annat särskilt ändamål än transport.

Utredningen har från svenska åkare uppmärksammats på att särskilda problem hänger samman med den fria cabotagetrafiken och dess förhållande till bestämmelserna i förordningen om fordon i internationell vägtrafik i Sverige. Utrymmet för tillämpningen av förordningen innebär enligt åkarna allvarliga konkurrensproblem för den svenska åkeribranschen och klara regler har efterlysts i fråga om skyldigheten att registrera ett fordon i Sverige när det brukas här. Utövarna har önskat exakta besked när det gäller frågan om hur länge ett utländskt fordon får utöva cabotagetrafik i Sverige innan registreringsplikt inträder här.

Utredningen har gjort den bedömningen att dess förslag avseende kommersiella fordon inte strider mot EG:s regler om cabotagetrafik.

Skälen för regeringens förslag

Innebörden av begreppet cabotagetrafik enligt förordningen (EEG) nr 3118/93 förutsätter att det är fråga om tillfälliga transporter. I EG-förordningens artikel 1 punkt 1 definieras cabotage som *rätt att utföra tillfälliga inrikes vägtransporter*. Vad som skall läggas i begreppet *tillfälliga* är avhängigt av hur detta begrepp i förordningen tolkas. Det är en

³ EGT L 4, 8.1.1998 s. 10 (Celex 31998R0012).

uppgift för de nationella domstolarna och i sista hand EG-domstolen att tolka bestämmelserna i en EG-förordning.

Det förslag till direktiv utredningen hänför sig till har under den senaste tvåårsperioden inte behandlats inom EU och det är oklart vad förslaget kommer att resultera i.

Med den osäkerhet som råder om det förslag till direktiv utredningen utgått ifrån framstår det som olämpligt att lägga det förslaget till grund för ändringar i befintligt regelsystem för fordon i internationell vägtrafik i Sverige. De nu gällande svenska reglerna kan inte heller bedömas stå i strid med befintliga EG-förordningar som reglerar s.k. cabotagetrafik. Någon närmare praxis finns ännu inte i fråga om tolkningen av förordningarna. Det framstår mot denna bakgrund som olämpligt att nu ändra reglerna om internationell vägtrafik i Sverige. Utredningens förslag bör därför inte genomföras i denna del.

Vad beträffar nordiska fordon pågår ett arbete med en översyn av den överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige som trädde i kraft den 1 juli 1986 (SÖ 1985:91). Överenskommelsen gäller dock alltså, varför de särskilda reglerna för fordon från dessa länder för närvarande inte bör ändras.

De nu berörda reglerna, som i dag återfinns i förordning, innebär undantag från den grundläggande registreringsplikten. Bestämmelserna bör därför inarbetas i lagen om vägtrafikregister.

7.6 Saluvagnslicens

Regeringens förslag: De nuvarande bestämmelserna om saluvagnslicens i 38–40 §§ bilregisterkungörelsen (1972:599) förs något modifierade över till lagen om vägtrafikregister. Fordon skall även framgent kunna användas med stöd av saluvagnslicens. För viss yrkesmässig verksamhet finns således en rätt att med stöd av sådan licens bruka fordon som inte är registrerade i vägtrafikregistret eller fordon som är avställda. En saluvagnslicens skall meddelas en sökande, t.ex. en bilhandlare eller en tillverkare, om det inte kan antas att licensen kommer att missbrukas eller om det inte finns något annat särskilt skäl att avslå en ansökan. Vidare regleras i lagen möjligheten att återkalla en meddelad saluvagnslicens.

Utredningens förslag: Utredningens förslag stämmer väsentligen med regeringens. Utredningen har dock föreslagit att institutet skall kallas för saluvagnregistrering och att bestämmelser härom skall tas in i en förordning om vägtrafikregister.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot utredningens förslag i nu aktuella delar. *Riksskatteverket* anser dock att ordet *licens* bättre beskriver vad det är fråga om, nämligen ett tillstånd för att bruka oregistrerade eller avställda fordon. *Riksskatteverket* och *Skattemyndigheten i Örebro* delar utredningens uppfattning att utebliven saluvagnsskatt bör utgöra grund för återkallelse av saluvagnsregistrering.

Genom institutet saluvagnslicens ges licenshavaren en möjlighet att tillfälligt bruka oregistrerade eller avställda fordon. Institutet regleras i 38–47 a §§ bilregisterkungörelsen.

Saluvagnslicens får meddelas den som yrkesmässigt tillverkar eller transporterar eller driver handel med motordrivna fordon, släpfordon eller terrängsläp. Med tillverkning avses även sådan påbyggnad eller lackering som ingår som ett led i arbetet med att färdigställa fordonen, 38 § bilregisterkungörelsen. Licensen innebär att vederbörande får bruka oregistrerade eller avställda fordon.

Det är endast vissa typer av körningar som är tillåtna. Med stöd av licensen får, enligt 40 § bilregisterkungörelsen, sådana fordon som tillståndshavaren yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med brukas

1. för provkörning i samband med tillverkning eller reparation,
2. för färd kortaste lämpliga väg från hamn, järnvägsstation, fabrik, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till sådan plats eller lokal eller till garage,
3. för färd kortaste lämpliga väg till och från besiktning,
4. för körning i den omfattning som behövs för demonstration eller försäljning.

Ett fordon som brukas med stöd av en saluvagnslicens skall vara försett med en saluvagnsskylt. En sådan skylt är inte knuten till något visst fordon utan används för det fordon som för tillfället behöver köras. Vid ett och samma tillfälle kan därmed endast ett fordon köras med skylten. Licenshavaren skall till Vägverket anmäla det antal motordrivna fordon, släpfordon eller terrängsläp som han önskar använda samtidigt med stöd av licensen och lämna in bevis om trafikförsäkring, som avser samtliga motordrivna fordon som skall användas med saluvagnsskylt. I fråga om fordon som är skattepliktigt enligt lagen (1976:339) om saluvagnsskatt, skall den skatten ha betalats innan skyltar lämnas ut. Enligt saluvagnsskattelagens bestämmelser utgår saluvagnsskatt i stället för fordonsskatt.

Ansökan om saluvagnslicens görs hos Vägverket och den gäller tills vidare. En licens kan dock återkallas under vissa omständigheter. Det kan ske om tillståndshavaren lämnat oriktig uppgift i ett intyg om att ett kontrollmärke har förstörts, om licensen har utnyttjats i strid med de bestämmelser som rör saluvagnslicensen, om licensen inte utnyttjats under de senaste tolv månaderna eller om det finns annan anledning att återkalla licensen. Någon karenstid eller spärrtid finns inte, utan en sökande kan i princip omgående ansöka om en ny licens sedan återkallelse skett.

Annan anledning att återkalla licensen har ansetts vara exempelvis att saluvagnsskatt inte betalats i tid, att försäkring saknats, att vederbörande företag gått i konkurs eller att saluvagnsskylten använts på ett felaktigt sätt.

En beviljad saluvagnslicens registreras i bilregistret på innehavaren med angivande av organisations- eller personnummer.

Allmänt

De särskilda bestämmelserna om saluvagnslicens, som utgör en egen form av tillfälligt brukande av fordon, har kommit till eftersom fordonen i bilhandlarnas lager till största delen är oregistrerade eller avställda. För att tillfälligt kunna köra enskilda fordon kan bilhandlaren i stället ha en saluvagnslicens, som inte är knuten till ett visst fordon, och betala saluvagnsskatt efter det antal skyltar som han efter ansökan har fått ut.

Särskilda bestämmelser om saluvagnslicens fyller således en viktig funktion för bilhandelns hantering av fordon i lager och också för den som tillverkar främst tyngre fordon – bussar och lastbilar – där den slutliga utformningen av fordonen varierar efter beställarens önskemål och fordonens kommande användningsområde. Därmed kommer tillverkningsprocessen att innefatta transporter av fordon utanför själva fabriken.

Med dagens beskattningssystem för fordon finns alltså ett behov av ett till detta anpassat särskilt system för bilhandlare och tillverkare, som möjliggör tillfälliga provkörningar, förflyttningar etc. av fordon vilka i annat fall skulle behöva registreras på ordinärt sätt eller ställas på för att få användas. Dagens bestämmelser om saluvagnslicens bör därför föras över till lagen om vägtrafikregister. Utredningen har föreslagit att institutet kallas för saluvagnsregistrering, för att understryka att det är fråga om en form av registrering och för att knyta an till andra registreringsformer, som samlas i vägtrafikregistrets fordonsregisterdel. Regeringen delar emellertid Riksskatteverkets uppfattning att den nuvarande benämningen saluvagnslicens bättre speglar det förhållandet att det är fråga om oregistrerade eller avställda fordon. Licensen är inte heller knuten till ett specifikt fordon vilket termen registrering kan antyda, utan till ett bestämt företag som kan utnyttja licensen för körning av olika fordon i den närmare omfattning som regleras i lagen och i en kommande förordning om vägtrafikregister.

För fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens tas saluvagnsskatt ut med stöd av lagen om saluvagnsskatt. Ett brukande med stöd av saluvagnslicens utgör ett undantag från den registreringsplikt som gäller för att få bruka fordon, vilket innebär att meddelande av saluvagnslicens på samma sätt som registreringsplikten har skatteanknytning. Av samma skäl som Lagrådet anfört när det gäller behovet av att ge registreringsplikten lagform bör därför även reglerna om meddelande och återkallelse av saluvagnslicens samt brukande av fordon med stöd av licensen regleras i lagen. Närmare regler om förfarandet vid licensgivning samt användandet av de särskilda saluvagnsskyltarna bör regleras särskilt.

Meddelande av saluvagnslicens och brukande av fordon med stöd av denna

De verksamheter som i dag kan komma i fråga för saluvagnslicens bör alltså ha denna möjlighet.

För närvarande saknas bestämmelser om lämplighetsprövning av en sökande. Det har visat sig vara en brist i systemet bl.a. då det varit fråga om en sökande som tidigare fått sin saluvagnslicens återkallad. Utredningen har föreslagit att registrering inte skall få meddelas om det

skäligen kan antas att saluvagnslicensen kommer att missbrukas eller om det föreligger något annat särskilt skäl mot att meddela den. Regeringen delar utredningens uppfattning att en möjlighet till en sådan lämplighetsprövning bör finnas. Det skall på goda grunder kunna antas att saluvagnslicensen inte kommer att missbrukas. Någon mer ingående personutredning skall dock inte krävas. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser får bl.a. vägas in en sådan omständighet som att en licens tidigare blivit återkallad.

Saluvagnslicens bör kunna användas för brukande i samma omfattning som tidigare, varför nuvarande regler härom bör överföras till lagen om vägtrafikregister.

Återkallelse av saluvagnslicens

En ansökan om saluvagnslicens kan i dag återkallas under de omständigheter som nämnts ovan.

Även i fortsättningen bör det finnas en möjlighet att återkalla saluvagnslicensen. En sådan möjlighet kan tjäna som påtryckningsmedel bl.a. mot den som lånar ut sina saluvagnsskyltar för olika typer av körningar. De grunder för återkallelse som finns för närvarande bör gälla även fortsättningsvis. De bör emellertid kompletteras med en återkallelsegrund som uttryckligen tar sikte på det fallet att innehavaren av licensen på annat sätt visat sig vara olämplig. För den som inte betalat saluvagnsskatt enligt dagens regler gäller ett förbud att använda saluvagnsskylten och det har också ansetts utgöra en anledning att återkalla licensen. Även utebliven betalning bör därför uttryckligen anges som skäl för återkallelse.

Ringa fall, där licensen utnyttjats i strid med bestämmelserna och då innehavaren visat sig olämplig eller det annars finns anledning att överväga att återkalla licensen, bör dock inte föranleda återkallelse.

7.7 Tillfällig registrering m.m.

Regeringens förslag: De skilda formerna av interimistisk registrering av fordon – exportvagnsregistrering, interimslicens och turistvagnslicens – förs i lagen om vägtrafikregister samman till en enhetlig registreringsform som kallas tillfällig registrering. Bestämmelserna differentieras beroende på om fordonet efter viss tid ordinärt skall registreras i vägtrafikregistret eller inte. Förfarandet omfattar även begagnade fordon som skall registreras här eller exporteras.

Ett tillfälligt registrerat fordon får med vissa inskränkningar brukas i Sverige. Inskränkningarna avser huvudsakligen sådan tillfällig registrering som omfattar privatimporterade fordon, dock att övriga tillfälligt registrerade fordon i likhet med de förstnämnda inte får brukas i yrkesmässig trafik.

Den som har sitt egentliga hemvist i Sverige får utan stöd av en svensk registrering under en vecka från det att ett fordon förts in i Sverige bruka fordonet med stöd av en giltig utländsk registrering. Detta gäller dock endast den som inte yrkesmässigt driver tillverkning av eller handel med motorfordon eller släpfordon.

Utredningens förslag: Överensstämmer väsentligen med regeringens. Utredningen har dock föreslagit att nu berörda frågor skall regleras i förordning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har huvudsakligen varit positivt inställda till utredningens förslag i dessa delar. Vissa synpunkter har dock framförts. *Vägverket* har anfört att även fordon som tidigare varit registrerade i landet samt egentillverkade fordon bör få brukas i samma omfattning som tillfälligt registrerade fordon som förts in från ett annat land inom EES med stöd av giltig registrering. Vidare har verket i anslutning till att utredningen föreslagit att uttrycket *egentligt hemvist* skall användas anfört att det är viktigt att samordna centrala begrepp och att redan etablerade begrepp bör användas i möjligaste mån. *Aktiebolaget Svensk Bilprovning* anser att definitionen av nytt fordon är otydlig och att det behövs enhetliga definitioner som håller i skatte-, vägtrafik- och registreringshänseende. Bolaget har påpekat att i dag avses med nytt fordon ett fordon som brukats mindre än 6 månader och körts mindre än 600 mil. *Svenska Försäkringsförbundet* har ifrågasatt om det finns möjligheter att kontrollera hur länge ett fordon befunnit sig i Sverige när det förts in i Sverige och brukas utan stöd av en svensk registrering i enlighet med den föreslagna regeln om en veckas brukande. Enligt förbundets bedömning föreligger en risk för att regeln kommer att missbrukas och att antalet oförsäkrade fordon kommer att öka på svenska vägar. *Tullverket* anser att, när det är fråga om import av ett fordon från tredje land, det bör framgå av bestämmelsen att ett fordon får brukas med stöd av giltig utländsk registrering under en vecka från importtillfället.

Gällande rätt

I vägtrafiklagstiftningen finns bestämmelser om olika former av tillfälligt brukande av fordon. Tillfälligt brukande av fordon utan stöd av registrering i bilregistret kan bl.a. ske med stöd av bestämmelserna i exportvagnskungörelsen (1964:39), turistvagnskungörelsen (1972:601) och kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon.

Ett oregistrerat fordon kan således under vissa förutsättningar brukas med stöd av licens enligt turistvagnskungörelsen och kungörelsen om interimslicens för motorfordon. Detsamma gäller fordon infört i exportvagnsförteckning enligt exportvagnskungörelsen.

Exportvagnskungörelsen

Enligt exportvagnskungörelsen kan den som inte har sitt egentliga hemvist i Sverige men här har förvärvat en personbil eller en motorcykel, som han ämnar föra ut ur landet, tillfälligt få bruka fordonet i Sverige utan att det är registrerat enligt bilregisterkungörelsen. Förutsättningen är att det är infört i en s.k. exportvagnsförteckning och är försett med särskilda exportvagnsskyltar. Förfarandet syftar till att underlätta för personer som inte har sitt egentliga hemvist i Sverige att köpa ett fordon tull- och skattefritt i Sverige och föra det med sig hem.

Exportvagnsregistrering medges endast för fordon som inte har varit i trafik, dvs. en förutsättning är att fordonet inte är, har varit eller bort vara

registrerat här i landet annat än i förening med avställning och att fordonet inte heller förut har förts in i exportvagnsförteckning, således nya fordon. Även den som har sitt egentliga hemvist här men som avser att flytta från landet inom tre månader får tillfälligt bruka ett sådant fordon i Sverige enligt dessa bestämmelser.

Exportvagnskungörelsen gäller även personbil eller motorcykel som skall brukas utanför landet av en svensk utlandsmyndighet.

Rätten att bruka fordonet upphör när de nämnda förhållandena inte längre föreligger eller om fordonet överlåts, hyrs ut eller lånas ut till någon som inte endast tillfälligt vistas här.

Den särskilda exportvagnsförteckningen förs hos Tullverket.

Turistvagnskungörelsen

Ett annat slag av tillfälligt brukande av fordon i Sverige medges enligt bestämmelserna i turistvagnskungörelsen. Turistvagnslicens får meddelas den som inte har sitt egentliga hemvist i Sverige och endast tillfälligt skall vistas i landet och som här skall bruka en bil, motorcykel eller släpvagn som inte är registrerad i landet. Sådan licens får meddelas under förutsättning att fordonet har förts in för enskilt bruk, för testkörning eller för något annat liknande ändamål. Det krävs vidare att fordonet endast tillfälligt skall användas inom landet och att temporär tullfrihet har medgetts för fordonet eller att fordonet har kontrollerats av tullen på annat sätt.

Temporär import har numera ersatt begreppet temporär tullfrihet, vilket dock fortfarande används i en del författningar. Temporär import innebär ett tullförfarande för den som vill använda en vara tillfälligt i något land inom gemenskapen och därefter föra ut den igen. Förfarandet tillämpas efter EU-inträdet alltså endast gentemot tredje land, dvs. ett icke EU-land, och används för utländska medborgare som tillfälligt vill arbeta i Sverige och som inte uppfyller kraven för att få använda fordon enligt förordningen om internationell vägtrafik i Sverige, se avsnitt 7.5.

Frågor om turistvagnslicens prövas av Tullverket, som också för ett särskilt register över de fordon för vilka licens har utfärdats. Enligt 7 § tredje stycket turistvagnskungörelsen kan turistvagnslicensen återkallas om det finns skälig anledning.

Kungörelsen om interimslicens

För ett fordon som inte är registrerat i Sverige men som förs in i landet för att stadigvarande brukas här får interimslicens meddelas. Bestämmelser om interimslicens finns i kungörelsen om interimslicens för fordon. Licensen meddelas den som inte yrkesmässigt driver tillverkning av eller handel med motordrivna fordon, släpfordon eller terrängsläp.

Med stöd av en interimslicens får fordonet brukas i viss begränsad omfattning för förvaring och besiktning. Sedan fordonet efter införseln har registrerats och godkänts vid registreringsbesiktning eller tagits upp i typintyg får det dock brukas även för andra ändamål.

Det är Tullverket som meddelar interimslicens, under förutsättning att fordonet är trafikförsäkrat eller att en särskild gränsförsäkring har teck-

nats för det, 12 § trafikförsäkringsförordningen (1976:359). Licensen gäller under en månad från den dag den meddelades. För att erhålla licensen skall sökanden betala en avgift om 150 kronor. Prop. 2000/01:95

Skälen för regeringens förslag

Lagreglering av tillfällig registrering

Enligt fordonsskattelagen är vissa uppräknade fordonsslag skattepliktiga endast om de är eller bör vara upptagna i bilregistret och inte är avställda. Fordon som är föremål för någon av de ovan nämnda formerna av interimistisk registrering som finns i dag är inte upptagna i bilregistret och därmed inte skattepliktiga. Eftersom fordonen enligt regeringens förslag kommer att föras in i vägtrafikregistret bör det särskilt i fordonsskattelagen anges att tillfälligt registrerade fordon undantas från skatteplikten. Även frågor om registrering och brukande av fordon med stöd av tillfällig registrering har skatteanknytning varför bestämmelser härom, av samma skäl som Lagrådet anfört när det gäller den grundläggande registreringsplikten, bör få lagform. Övriga bestämmelser om tillfällig registrering bör tas in i en förordning om vägtrafikregister.

Regeringen föreslår således att samtliga former av tillfällig registrering skall regleras i den nya lagen om vägtrafikregister. Vidare bör tidsgränserna för den tillfälliga registreringens giltighet framgå av de lagregler som avser tillfällig registrering.

Tillfälligt brukande vid privatimport

Hemtransporten av fordon som privatimporteras och som innehar en giltig utländsk registrering bör enligt regeringens mening förenklas och avse såväl fordon som förs in från annat EU-land som tredjelandsfordon. Detta kan ske genom en regel om att fordonet utan någon omedelbar åtgärd får brukas under viss kortare tid. Privatimporterade fordon bör få brukas i Sverige med stöd av en giltig utländsk registrering under en vecka från det att fordonet fördes in i landet. Det finns flera fördelar med en sådan tidsfrist som föreslagits, bl.a. genom att ansökan om tillfällig registrering skulle kunna ske inom den tiden. Den enskilde får med andra ord ett visst rådrum för att klara av formaliteter och praktiska bestyr i samband med registreringen. Nackdelen är att utgångspunkten för veckofristen inte på ett enkelt sätt kan dokumenteras i vissa fall, dvs. i fråga om fordon som kommer från EU-länderna och som tullen numera i allmänhet inte kontrollerar. Regeringen delar utredningens uppfattning att sådana förfaranden emellertid får motverkas med kontroll på annat sätt, främst i samband med trafikövervakning. Beträffande fordon som kommer direkt från länder utanför EU finns inte motsvarande problem, eftersom dessa fordon regelmässigt kontrolleras av tullen. Någon anledning att låta dessa fordon stå utanför veckofristen finns därför inte.

Eftersom denna regel är ett undantag från registreringskravet bör den ha lagform.

I de direktiv regeringen givit utredningen konstateras att Sveriges inträde i EU har aktualiserat frågor om i vilket land ett fordon rätteligen skall vara registrerat och hur länge ett fordon som är registrerat i ett annat land skall få användas i Sverige. Utvecklingen inom en gemensam europeisk marknad torde komma att ställa krav på en enkel och tydlig avgränsning av registreringsplikten, varför utredningen gavs i uppdrag att lämna ett förslag till ett samlat regelsystem för olika former av tillfälligt brukande av fordon.

Utredningen har föreslagit att de skilda formerna av interimistisk registrering av fordon förs samman till i stort sett ett system, kallat tillfällig registrering, där så få fordon som möjligt står utanför systemet. Regeringen anser detta vara en lämplig ordning. Det av utredningen föreslagna uttrycket tillfällig registrering bör användas.

Bestämmelserna bör så långt som möjligt vara lika för de olika formerna av tillfälligt brukande och tillfällig registrering. Samtidigt bör reglerna förenklas i största möjliga utsträckning. Karaktären och varaktigheten av tillfälligt bruk av fordon i landet varierar starkt. Därför kan reglerna av naturliga skäl inte bli identiska för alla former av tillfällig registrering.

En allmän utgångspunkt är att en fordonsägare skall registrera sitt fordon i det land där ägaren har sitt huvudsakliga hemvist. Bestämmelserna bör utformas så att de förhindrar att fordon registreras i det land som exempelvis har lägst fordonsskatt.

Utredningen har föreslagit att begreppet egentligt hemvist, som i dag används i de författningar som reglerar frågor om interimistisk registrering, alltså skall användas. Det kan noteras att det i denna proposition föreslås att begreppet permanent bosättning skall införas i körkortslagen efter förebild i ett EG-direktiv på området. Regeringen ser dock ingen anledning att i registreringssammanhang använda ett annat begrepp än egentligt hemvist som används i 7 § folkbokföringslagen (1991:481).

Förutsättningar för tillfällig registrering

Förutsättningarna för tillämpningen av exportvagns- och turistvagnskungörelserna har förändrats efter EU-inträdet, främst på grund av de ändrade tullförutsättningarna. Ett fordons gemenskapsstatus fastställs vid dess registrering. Sådana fordon undergår därmed normalt inte någon gränskontroll.

Turistvagnslicens meddelas i dag till övervägande del för olika slag av testfordon – fordon under utveckling – som saknar registrering i något annat land. Licens kan meddelas även i de fall ett fordon har förlorat sina ordinarie skyltar. Efter EU-inträdet saknas det möjlighet att medge licens för fordon med gemenskapsstatus eftersom gränsformaliteter för sådana fordon i princip inte får förekomma. De nuvarande möjligheterna till exportvagnsregistreringar och turistvagnslicenser bör dock inbegripas i förfarandet för tillfällig registrering. Det innebär bl.a. att testfordon från andra länder än EU-länder kan föras in i landet med stöd av en tillfällig registrering. Regeringen anser dock att det skall vara möjligt att tillfälligt registrera även ett testfordon från annat EU-land. Det kan ske om vill-

koren för sådan tillfällig registrering förändras något. Tullbehandling skall därför inte vara ett villkor för tillfällig registrering av testfordon och de övriga fordon som kan komma i fråga.

Utredningen har föreslagit att fordon av det här slaget skall vara tillfälligt registrerade under maximalt tolv månader. Tillfällig registrering bör härefter på nytt kunna ske för fordonet. Eftersom fordonet inte skall stadigvarande brukas i Sverige bör förnyelse inte få ske förrän viss tid förflutit från närmast föregående period. Regeringen återkommer till den sistnämnda frågan, och instämmer i utredningens bedömning att giltighetstiden bör kunna uppgå till tolv månader. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör dock i enskilt fall kunna medge undantag med stöd av bemyndigande i lagen om vägtrafikregister.

Fordon som kommer från, eller förs till, ett land utanför EU omfattas fortfarande av tullbehandling. Det finns emellertid inte någon anledning att ha andra regler för dessa fordon än för s.k. EU-fordon. Även tredjelandsfordonen bör därför omfattas av bestämmelserna om tillfällig registrering.

Som framgått kan endast fordon som inte varit i trafik, dvs. i praktiken fabriksnya fordon, tas in i exportvagnsförteckningen. Frågan om registreringen vid köp av ett begagnat fordon som förs ut ur landet på egna hjul är för närvarande oklar. Eftersom export av såväl nya som begagnade fordon bör underlättas kan exportvagnsförfarandet inom ramen för den tillfälliga registreringen omfatta även begagnade fordon. Utredningen har framhållit att den utländske köparen bör kunna klara av alla formaliteter och föra fordonet ur landet inom kortare tid än den som föreslås för andra former av tillfällig registrering. För undvikande av att en utlandsbosatt frestas att missbruka möjligheten att tillfälligt registrera ett begagnat fordon för annat än tillfällig användning här i landet bör den tillfälliga registreringstiden i dessa fall vara tämligen kort. Enligt regeringens mening skall sådan registrering i enlighet med utredningens förslag gälla endast en månad. Beträffande nya exportvagnar kan däremot den nu gällande fristen om tolv månader behållas.

Definitionen av nya fordon bör ske utifrån de hittills gällande kriterierna för exportvagnsförfarandet. Med ett nytt fordon menas därvid ett fordon som inte är, har varit eller bort vara registrerat här i landet annat än i förening med avställning.

Nu gällande exportvagnsregistrering kan även användas av den som har sitt egentliga hemvist i Sverige och som avser att flytta från landet inom viss tid. Denna registrering har giltighet längst till och med den månad då tolv månader förflutit sedan fordonet infördes i exportvagnsförteckningen. För den som fortfarande bor i Sverige – har sitt ”egentliga hemvist” här – kan exportvagnsregistrering komma i fråga endast om fordonsägaren avser att flytta inom tre månader. Det innebär bl.a. att fordonet kan brukas i Sverige i avvaktan på avflyttning från landet inom tre månader från den dag då fordonet förts in i exportvagnsförteckning. Utredningen har inte funnit anledning att ändra någon av dessa tidsfrister. Enligt förslaget skall dock giltighetstiden om tolv månader räknas från den dag tillfällig registrering meddelades. Regeringen delar utredningens uppfattning.

I fråga om privatimporterade fordon från tredje land gäller en interimslicens i dag endast under en månad. Utredningen har föreslagit att

giltighetstiden för tillfällig registrering av det här slaget bör begränsas till tre månader. Inte minst av skatteskal är det enligt utredningens mening viktigt att den ordinära registreringen kommer till stånd ganska snart. Samtidigt skall innehavaren av fordonet ha rimlig tid för att hinna med de moment som krävs för att fordonet skall godkännas och bli klart för ordinär registrering. Regeringen anser i likhet med utredningen att giltighetstiden för den här typen av tillfällig registrering bör förlängas till tre månader. Det skall dock inte finnas några möjligheter till förlängning av giltighetstiden omedelbart efter att tiden förflutit. Härför talar inte minst administrativa skäl.

För att förhindra missbruk av systemet med tillfällig registrering, som innebär att fordonen inte omfattas av fordonsskattelagens bestämmelser, bör tillfällig registrering för ett visst fordon få meddelas på nytt först sedan tolv månader förflutit från utgången av närmast föregående period av en sådan registrering.

Villkor för bruk av tillfälligt registrerat fordon

För att kunna inordna nuvarande exportvagnsregistrering och turistvagnslicens i systemet bör brukandereglerna differentieras. Brukande med stöd av den tillfälliga registreringen av fordon, som inte senare skall registreras ordinärt i vägtrafikregistret, bör liksom hittills tillåtas utan inskränkningar. Detta kan ske, eftersom den tillfälliga registreringen i vägtrafikregistret kommer att tjäna ett kontrollsyrte. Några stora olägenheter med en sådan ordning behöver då inte uppstå.

När det gäller brukande med stöd av en tillfällig registrering innan fordonet har godkänts vid registreringsbesiktning för fordon som senare skall registreras ordinärt i vägtrafikregistret, bör det göras viss skillnad beroende på bl.a. varifrån fordonet förs in och hur registreringsförhållandena för fordonet ser ut vid införseltillfället.

Ett fordon som förs in från ett annat EU-land och därvid har en giltig registrering i det landet bör, även innan fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning, få brukas här utan inskränkning. För fordon från andra EU-länder som saknar giltig registrering samt för tredjelandsfordon har utredningen ansett att brukandet med stöd av den tillfälliga registreringen innan fordonet har godkänts vid registreringsbesiktning, liksom är fallet i dag, bör vara inskränkt. Regeringen delar utredningens uppfattning härvidlag. När fordonet har godkänts vid registreringsbesiktning bör brukande kunna tillåtas utan inskränkningar, förutsatt att fordonet efter besiktningen inte har ändrats på ett sådant sätt att fordonet skall inställas för ny registreringsbesiktning. Lagrådet har i sitt yttrande den 15 februari 2001 påpekat att det bör vara medgivet att ett direktimporterat fordon förs till ägarens hem eller företag, även om där inte finns vad som kan betecknas som "förvaringslokal eller liknande". Lagrådet har därför föreslagit att efter orden "sådan plats eller lokal" läggs till "eller till någon annan plats där fordonet kan ställas upp i avvaktan på registreringsbesiktning". Regeringen är av samma uppfattning som Lagrådet, dvs. att fordonet skall kunna föras hem och ställas upp i avvaktan på registreringsbesiktning oavsett om ägaren har tillgång till förvaringslokal eller liknande eller inte. Nu gällande författningstext torde också i

praktiken ha tillämpats så. För att detta tydligare skall komma till uttryck i lagtexten bör den emellertid ändras på sätt Lagrådet föreslagit.

Ett fordon som brukas med stöd av exportvagnsregistrering får i dag inte användas i yrkesmässig trafik. Detta motiveras av de särskilda krav som bör ställas inom den yrkesmässiga trafiken liksom av att tillfälligt registrerade tunga fordon är undantagna från avgiftsplikt enligt lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon. Dessa skäl gör sig gällande även för övrig tillfällig registrering varför ett generellt förbud mot att använda tillfälligt registrerade fordon i yrkesmässig trafik bör gälla.

Upphörande av tillfällig registrering

För de olika formerna av tillfällig registrering finns i dag möjlighet till återkallelse endast enligt turistvagnskungörelsen (7 § tredje stycket). Den regeln har, såvitt utredningen kunnat utröna, i stort sett inte tillämpats. I 1 § tredje stycket exportvagnskungörelsen finns i stället en regel av innebörd att rätten att bruka fordonet med stöd av kungörelsen upphör om förutsättningarna inte längre är uppfyllda. Utredningen har föreslagit att denna senare regel ges allmän giltighet så att registreringen alltid upphör att gälla om de angivna förutsättningarna för registrering inte längre är uppfyllda. Även om det i många fall är fråga om kortvariga registreringsbeslut kan det uppkomma situationer där det bör finnas en möjlighet att låta en mera långvarig tillfällig registrering upphöra. Regeringen anser att en regel bör införas om att tillfällig registrering skall upphöra om det föreligger en eller flera brister i förutsättningarna för att fordonet är tillfälligt registrerat. Däremot är det tveksamt om det skall ha betydelse att en brist i förutsättningarna uppkommit efter beslutet så att den inte längre är uppfylld. Det bör enligt regeringens mening inte ha någon betydelse om bristen sedermera uppkommit eller om den förelegat hela tiden. Beslut skall för sådant fall fattas om att den tillfälliga registreringen för fordonet skall upphöra.

7.8 Personuppgiftsansvaret

Regeringens förslag: Vägverket skall ha det övergripande ansvaret för vägtrafikregistret och skall vara personuppgiftsansvarigt.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att regeringen skall bemyndigas att utse den myndighet som för vägtrafikregistret och har det övergripande ansvaret för behandling av vägtrafikuppgifter.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* anser att ansvaret för uppgifterna är oklart i förslaget och måste tydliggöras och att det bör anges i författningen att Vägverket är personuppgiftsansvarigt. Därmed klargörs för den enskilde att denne kan vända sig till Vägverket i frågor om rättelse av uppgifter etc. *Kammarrätten i Jönköping* anser att det i en inledande bestämmelse i lagen om vägtrafikregister bör anges att Vägverket är personuppgiftsansvarigt beträffande sina uppgifter och en länsstyrelse ansvarig beträffande sina.

Skälen för regeringens förslag: Skyddet för den personliga integriteten förutsätter tydliga regler om vem som ansvarar för behandling av personuppgifter, personuppgiftsansvaret. Begreppet är avsett att ha samma innebörd som begreppet registeransvarig i EG:s dataskyddsdirektiv.

Med uppgiften att vara personuppgiftsansvarig följer de skyldigheter av olika slag som direktivet pekar ut, såsom att se till att behandlingen av personuppgifter sker på ett korrekt och säkert sätt, att rätta oriktiga uppgifter och att ersätta den registrerade för skada och kränkning som en rättsstridig behandling av personuppgifter har förorsakat.

Både den nationella och den internationella regleringen lämnar ett stort utrymme när det gäller att i författning bestämma vem som skall bära personuppgiftsansvaret för trafikregistret. Den lösning bör väljas som är lämplig för såväl berörda myndigheter som för den enskilde.

Ett alternativ är att de olika myndigheter som för in uppgifter i registret är personuppgiftsansvariga för de uppgifter som förs in medan en annan myndighet ges ett övergripande men begränsat ansvar. Ett annat alternativ är att endast en myndighet är personuppgiftsansvarig. Om personuppgiftsansvaret delas upp mellan flera myndigheter kan det i många situationer framstå som oklart för den enskilde vem han skall vända sig till. Regeringen förordar därför det senare alternativet dvs. endast en personuppgiftsansvarig myndighet. Den personuppgiftsansvariga myndigheten bör vara Vägverket.

7.9 Vägtrafikregistrets ändamål för behandlingen av personuppgifter

Regeringens förslag: Vägtrafikregistret skall i den utsträckning registret behandlar personuppgifter ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för viss statlig eller kommunal verksamhet och för annan särskilt angiven verksamhet, för aktualisering m.m. i kund- eller medlemsregister och för s.k. urvalsdragning.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att bestämmelsen avseende ändamålet med registret ges en annan utformning, se 5 § i utredningens förslag till lag om vägtrafikregister.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* anmärker att skyddet för den personliga integriteten förutsätter tydliga regler om särskilda, uttryckligt angivna ändamål för vilka behandling sker och anser därför att registrets ändamål måste förtydligas och ges en mer stringent utformning med särskilda deländamål för olika registerdelar. Även *Vägverket* anser att lagens ändamålsbeskrivning bör utvecklas dels för att tydliggöra de nuvarande registrens funktion och syften, dels för att stärka den enskildes möjlighet att få kännedom om vad uppgifterna kan komma att användas till. *Finansbolagens förening* anmärker att vägtrafikregistret är av intresse även i näringslivssammanhang, t.ex. för att uppdatera kundregister, för att eftersöka gäldenärers tillgångar och för marknadsföring m.m. Föreningen anser att det är ett samhällsintresse att registret också utformas med beaktande av sådana intressen och anser att det därför är lämpligt att klargöra även detta i definitionen av registrets ändamål.

Med hänsyn till EG:s dataskyddsdirektiv är det nödvändigt att slå fast ändamålen för registret i lagen. Ändamålen styr användningen av uppgifterna och i stor utsträckning även registrets innehåll. I den nya lagen är därmed ändamålsbeskrivningen av central betydelse.

Vägtrafikregistret kommer att innehålla vad som enligt EG:s dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen utgör personuppgifter. Ändamålen måste då vara särskilda, uttryckligt angivna och berättigade. Personuppgifterna får inte omfatta mer än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål för vilka de har samlats in och för vilka de senare behandlas, se artikel 6 i direktivet.

Behandling av personuppgifter är enligt EG:s dataskyddsdirektiv tillåten endast under vissa angivna omständigheter. När samtycke från den registrerade föreligger, är behandling av personuppgifter alltid tillåten. Eftersom de uppgifter som är avsedda att ingå i vägtrafikregistret är obligatoriska kan emellertid inte samtycke utgöra en förutsättning för registrering. Behandling är emellertid tillåten även i andra fall t.ex. då behandlingen är nödvändig för utförande av arbetsuppgifter som utgör led i myndighetsutövning m.m. samt då behandlingen är nödvändig för ändamål som rör berättigade intressen hos den registeransvarige. Senare behandling av uppgifterna får, med vissa undantag, inte ske på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som slagits fast.

Skälen för regeringens förslag

Den generella utformningen av ändamålsbestämmelsen

I utredningens förslag är ändamålsbestämmelsen vidsträckt, med angivande av vilka uppgifter som skall eller får registreras. Den mängd uppgifter som förs in i registret kan sedan sammanställas till olika deländamål, beroende av hur uppgifterna kombineras med varandra. Vägtrafikregistret skall, enligt utredningens förslag, föras för att tillgodose de behov av kontroll, identifiering och information som trafiksäkerhet, miljö och andra för vägtrafiken betydelsefulla omständigheter föranleder i fråga om fordon och fordonsägare samt vissa särskilt utpekade personkategorier. Ren försäljningsverksamhet faller inte in under det registerändamål utredningen föreslagit.

Ändamålsbestämmelsen i utredningens förslag är således tillämplig på såväl personuppgifter som andra i registret förekommande uppgifter och lämnar enligt regeringens uppfattning stora delar av användningsområdet öppet. Regeringen delar därför Datainspektionens och Vägverkets synpunkter att ändamålsbestämmelsen måste ges en mer stringent utformning. I det följande redogörs närmare för hur en sådan ändamålsbestämmelse bör utformas. I många delar ansluter den föreslagna lagtekniska utformningen till ändamålsbestämmelsen i 2§ lagen (2000:224) om fastighetsregister, se vidare prop. 1999/2000:39.

EG:s dataskyddsdirektiv ställer krav på precisering av ändamålen på sådant sätt att regleringen kan utformas antingen så att viss användning förbjuds eller att endast viss användning tillåts. Praktiska skäl talar för en utformning där viss användning uttryckligen tillåts. Därtill kommer att

denna lösning bör vara den som är bäst med hänsyn till skyddet för den personliga integriteten. En lösning där man i förväg har prövat om en användning skall tillåtas ger också bättre kontroll över användningen av uppgifterna. En sådan lösning bör därför väljas. Detta överensstämmer också med det sätt på vilket utredningen föreslagit att bestämmelsen bör utformas.

Ändamålsbestämmelsens betydelse i förhållande till personuppgifter och andra uppgifter

Kravet på preciserade ändamål i EG:s dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen gäller när personuppgifter samlas in. Den personuppgiftsansvarige är sedan skyldig att se till att personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in. Att bestämmelserna endast avser personuppgifter beror på att det är för sådana uppgifter som det är särskilt viktigt med ett starkt skydd för den personliga integriteten. Beroende på vilken behandling som utförs är informationen i vissa avseenden att anse som personuppgifter. Med personuppgifter avses enligt personuppgiftslagen all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Onödiga hinder bör emellertid inte ställas upp för användningen av den information som finns i vägtrafikregistret. Längre gående begränsningar för registret än EG:s dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen kräver bör därför inte införas. Skälet härför är att informationen i registret skall kunna utnyttjas på ett effektivt sätt.

I lagen bör det därför anges att personuppgifter i registret bara får behandlas för vissa angivna ändamål. Utformning av ändamålsreglerna innebär härigenom att hinder för spridande av uppgifter saknas så länge det inte rör sig om personuppgifter.

Ändamålsbestämmelsens närmare utformning

För personuppgifternas del är det, som anförts ovan, nödvändigt att preciserade ändamål anges. Enligt artikel 7 e) i EG:s dataskyddsdirektiv är behandling av personuppgifter tillåten, om behandlingen är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller om den är ett led i myndighetsutövning som utförs av den registeransvarige eller av tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut. De nuvarande register som är avsedda att regleras i lagen används av myndigheter där verksamheten i stor utsträckning styrs av bestämmelser i författning. En stor del av den verksamhet som är kopplad till registreringen innebär dessutom myndighetsutövning t.ex. uppbörd av fordonsskatt. Denna verksamhet är uppenbart angelägen och har, genom författningsstödet, ett fastställt allmänt intresse.

Ändamålsbestämmelsen, 5 § i regeringens förslag, bör utformas så att vägtrafikregistrets uppgifter kan användas även för författningsreglerad verksamhet som har delegerats till enskilda. Det kan vara fråga om verksamhet för vilka myndigheter ansvarar men som många gånger överläts till annan vad gäller själva genomförandet.

Ändamålsbestämmelsen preciserar till vilka personer uppgifterna får hänföra sig i anslutning till det specifika verksamhetsområdet. I verksamhet för vilken stat och kommun ansvarar finns ett behov av att i stor utsträckning få behandla personuppgifter. Vilka personer uppgifterna får avse anges uttryckligen i bestämmelsen. Detta innebär att verksamheten skall ha någon anknytning till de särskilt angivna personerna, den skall exempelvis förutsätta tillgång till information avseende fordonsägare. Detta regleras i bestämmelsens *punkt 1*.

Även beträffande andra ändamål än de ovan behandlade behöver personuppgifter behandlas i trafikregistret. De personuppgifter som finns i registret behövs för att ge underlag för försäkringsgivning, exempelvis trafikförsäkring, eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgift om de särskilt utpekade personkategorierna utgör underlag för prövningar eller beslut. Tillgång till uppgifterna för kontroll bör även vara möjlig då det är befogat på grund av en affärsförbindelse eller rättstvist med viss person. Den som bedriver biluthyrning måste exempelvis kunna kontrollera en uppgift om förarbehörighet. Den nu beskrivna verksamheten regleras i ändamålsbestämmelsens *punkt 2*.

Som anförts ovan i avsnitt 7.2 utnyttjas innehållet i de nuvarande registren för en mängd olika ändamål bl.a. trafiksäkerhets- och miljöändamål. Genom regleringen i *punkten 3* avser regeringen att möjliggöra tillhandahållandet av information om fordonsägare för sådana ändamål. Detta bedöms tillgodose viktiga samhällliga intressen. Även konsumenter använder i dag i stor utsträckning bilregistret för att vid köp av begagnade fordon undersöka om överlåtaren har rätt att förfoga över fordonet. Särskilt hög grad av aktsamhet krävs enligt domstolarnas praxis av en köpare vid förvärv av bl.a. motorfordon, som erfarenhetsmässigt är stödbegärliga. Köparen har således en långtgående undersökningsplikt härvidlag. Bilregistret har inte ansetts vara inrättat för att skydda kommersiella intressen i samband med överlåtande av fordon. Författningsregleringen av bilregistret har inte heller möjliggjort en civilrättslig prövning av de ägaruppgifter som förs in i registret. Någon ändring är inte åsyftad i detta avseende. Däremot anser regeringen att registret bör ha till ändamål att tillhandahålla personuppgifter avseende vem som är registrerad som fordonsägare, även om denne inte i civilrättslig mening skulle vara rätt ägare, för att förebygga brott i den allmänna omsättningen. Det bör således vara möjligt att med stöd av denna punkt införa bestämmelser exempelvis om anteckning i registret att ett fordon innehas med nyttjanderätt för bestämd tid.

Ändamålsbestämmelsen bör utformas på ett sådant sätt att den möjliggör den försäljningsverksamhet som i dag sker av uppgifter ur bilregistret, se *punkterna 4 och 5*. Det rör sig för det första om aktualisering, komplettering och kontroll av information om fordonsägare i kund- eller medlemsregister eller liknande register. Vidare gäller det uttag av urval av personuppgifter, s.k. urvalsdragning, vilket framförallt blir aktuellt vid direktreklam. Vid urvalsdragning tas vissa uppgifter ut ur registret enligt särskilda urvalskriterier. Det kan exempelvis vara frågan om ägarna till vissa personbilar valda efter kriterierna fabrikat, modell och kommun. I enlighet med regleringen i 11 § personuppgiftslagen bör dock en registrerad person kunna motsätta sig behandling av personuppgifter för direkt marknadsföring.

Att uppgifterna i vägtrafikregistret kan användas för statistik och forskning följer av 9 § tredje stycket personuppgiftslagen. Prop. 2000/01:95

7.10 Övrig användning av personuppgifter i registret

Regeringens förslag: Endast de sökbegrepp regeringen beslutar om får användas för sökning i vägtrafikregistret. Direktåtkomst för personuppgifter får medges endast för vissa särskilt angivna ändamål. Samkörning för inhämtande av uppgifter till registret tillåts endast inom ramen för samma ändamål. Regeringen får meddela föreskrifter om ytterligare begränsningar i nu nämnda avseenden.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att det som sökbegrepp i vägtrafikregistret skall få användas de uppgifter som får ingå i registret och att regeringen skall få föreskriva begränsningar av rätten att använda sökbegrepp. Mot bakgrund av vägtrafikregistrets ändamål och innehåll har utredningen inte funnit skäl att förbjuda direktåtkomst eller ange ytterligare kriterier för direktåtkomst än de som följer av personuppgiftslagens generella krav på behandling. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås dock få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om utlämnande av uppgifter i registret innefattande bl.a. att besluta om direktåtkomst. Samkörning skall enligt utredningen vara tillåten inom ramen för registrets ändamål med en rätt för regeringen att föreskriva de begränsningar som kan anses nödvändiga.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har invänt mot de begränsningar för användningen som utredningen har föreslagit.

När det gäller den föreslagna bestämmelsen om *sökbegrepp* avstyrker *Datainspektionen* utredningens förslag och förordar att frågan om vilka sökbegrepp som skall få användas närmare utreds och övervägs, alternativt att nuvarande sökbegrepp behålls. Vidare anför inspektionen att utredningens förslag att inte behålla tidigare sök begränsningar innebär en omfattande utvidgning av allmänhetens rätt att begära ut s.k. potentiella handlingar inklusive sammanställningar som kan vara integritetskränkande och som inte är befogade med hänsyn till registrets ändamål. *Vägverket* anför att en grundläggande sök begränsning borde framgå redan av lagen och som alternativt menar verket att nuvarande ordning skall kvarstå och att nödvändiga begränsningar förs in i förordning.

Beträffande utredningens förslag om *direktåtkomst* anför *Datainspektionen* att det av integritetsskäl behövs gränser för i vilken utsträckning terminalåtkomst skall få förekomma till uppgifterna i vägtrafikregistret och föreslår att det i lagen anges att direktåtkomst till vägtrafikregistret endast får ske i den omfattning som regeringen bestämmer.

Beträffande utredningens förslag i fråga om *samkörning* anför *Datainspektionen* att det bör anges i lagen att samkörning får ske endast i den utsträckning som regeringen bestämmer. *Finansbolagens förening* anser beträffande samkörning att det inte föreligger något behov av att reglera uppgifts användningen på sätt som utredningen har föreslagit. Behandling av personuppgifter behandlas i personuppgiftslagen på ett sätt som föreningen finner uttömmande i sammanhanget.

Sökbegrepp

I en databas kan uppgifter sökas och sammanställas med hjälp av sökbegrepp. Användaren bestämmer utfallet av sökningen genom de sökbegrepp han eller hon väljer att använda.

Olika ord och beteckningar används som sökbegrepp för att ta fram enstaka uppgifter eller sammanställningar av uppgifter ur ADB-register.

Vilka sökbegrepp som får användas för att ta fram uppgifter ur ett personregister hos en myndighet har betydelse för frågan om vad som är att anse som allmänna handlingar i registret och vad som därmed kan bli tillgängligt för utomstående.

Användningen av registeruppgifter som sökbegrepp kan dock ibland få oönskade konsekvenser. Från början harmlösa uppgifter kan genom sammanställningen framstå som integritetskränkande. Förekomsten av många sökbegrepp kan därför öka risken för integritetsintrång.

För personregister följer av 2 kap. 3 § andra stycket tryckfrihetsförordningen att en myndighet – genom bestämmelser i lag, förordning eller särskilt beslut som grundar sig på lag – kan vara rättsligt förhindrad att använda vissa registeruppgifter som sökbegrepp. Konsekvensen av en sådan begränsning är att varken myndigheten själv eller en enskild kan ta fram information den vägen. Handlingen anses inte förvarad hos myndigheten. Härigenom uppnås ett ökat integritetsskydd men samtidigt en begränsning av registrets användbarhet.

Utredningen har föreslagit att alla uppgifter som skall få ingå i registret skall få användas som sökbegrepp med ett bemyndigande för regeringen att föreskriva begränsningar i användandet av olika sökbegrepp. Som vissa remissinstanser påpekat innebär emellertid det obegränsade antal sökmöjligheter som en sådan lagreglering tillåter en betydande risk för integritetsintrång av de skäl som anförs ovan. Om myndigheten däremot är förbjuden att för egen räkning använda vissa sökbegrepp begränsas på motsvarande sätt vad som är att anse som allmän handling, eftersom den upptagning, som skulle kunna tas fram om sökbegreppet fick användas, inte kan anses förvarad hos myndigheten. Vid bedömningen av vilka sökbegrepp som bör vara tillåtna måste en avvägning ske mellan effektivitetskrav och risken för integritetsintrång.

Som bil-, körkorts-, yrkestrafik-, felparkerings- och förarprovsregistren i dag är uppbyggda är det möjligt att använda sökbegreppen person-, samordnings-, organisations- och registreringsnummer eller del av sådana nummer. I yrkestrafikregistret är det även möjligt att använda andra sökbegrepp såsom namn eller del av namn. Såvitt kan bedömas föreligger det för närvarande inte något behov av att utvidga dessa sökmöjligheter.

Regeringen delar remissinstansernas syn att den av utredningen föreslagna regleringen skulle innebära en ökad risk för integritetsintrång och alltså inte ge ett tillräckligt skydd för den enskilde. I stället bör endast vissa särskilt angivna sökbegrepp tillåtas. Dessa sökbegrepp bör dock inte lagregleras eftersom det är svårt att förutse vad den tekniska utvecklingen kan föra med sig och vilket behov som i framtiden kan finnas av tillåtna sökbegrepp. På grund härav bör en bestämmelse tas in i lagen av

Direktåtkomst

Direktåtkomst innebär att den som använder registret på egen hand kan söka i detta och få svar på frågor, dock utan att själv kunna bearbeta eller på annat sätt påverka innehållet. Det är fråga om åtkomst vid persondator eller särskild terminal eller dylikt. Från effektivitetssynpunkt är det motiverat att vissa användare har denna möjlighet, men samtidigt ökar riskerna för spridning av uppgifterna. Användningsformen har i dag en utbredd användning. Företag som bedriver yrkesmässig verksamhet med fordon eller behöver information om fordon och dess ägare, har möjlighet att på detta sätt få tillgång till registret, exempelvis bilhandlare med viss omsättning, finansbolag och försäkringsbolag med koncession för trafikförsäkring. Regeringen anser att det är viktigt att denna användning kan fortsätta. Sökning medges i dag med hjälp av organisationsnummer och fordons registreringsnummer. För sökning med personnummer krävs tillstånd av Datainspektionen. Denna möjlighet har för närvarande socialtjänsten, vissa försäkringskassor och invandrarnämnder. Några problem från integritetssynpunkt föreligger, såvitt känt, inte med den nuvarande tillgången till uppgifter via direktåtkomst. Det finns således, som utredningen funnit, inte skäl att införa ett förbud mot direktåtkomst.

Utredningen har dock valt att inte föreslå någon bestämmelse som reglerar frågan om direktåtkomst i lagen och har hänvisat till personuppgiftslagens generella bestämmelser om behandling av personuppgifter samt anfört att det åligger den personuppgiftsansvarige att tillse att behörighets- och säkerhetsfrågor löses på ett tillfredsställande sätt innan behandlingen godtas.

Som Datainspektionen anfört gör sig dock integritetsaspekterna starkt gällande när det gäller möjligheter till direktåtkomst och regeringen anser att det är viktigt att begränsningar i fråga om direktåtkomst alltjämt förekommer. Frågan om möjlighet till direktåtkomst bör därför inte enbart överlåtas på den personuppgiftsansvarige. I stället bör frågan regleras i författning. I lagen bör därför tas in en bestämmelse som begränsar möjligheterna att medge direktåtkomst till de för personuppgifter särskilt angivna ändamålen i enlighet med föreskrifter meddelade av regeringen. Direktåtkomst bör dock inte tillåtas om syftet med åtkomsten är att komplettera eller kontrollera kund- eller medlemsregister eller om syftet är att göra en s.k. urvalsdragning.

Samkörning

Samkörning, eller sambearbetning, av uppgifter från två register krävde enligt datalagen i princip tillstånd eller författningsstöd, eftersom det vid bearbetningen i praktiken skapas ett nytt register. Personuppgiftslagen utgår emellertid från ett tillståndslöst system varför samkörning inte är särskilt reglerat i lagen. Den behandling som ligger i att två register körs mot varandra är från personuppgiftslagens utgångspunkt tillåten så länge den håller sig inom lagens ramar, bl.a. med avseende på registrens ända-

mål. Detta utesluter dock inte att skyddet för den personliga integriteten kan motivera att samkörning förbjuds eller på något annat sätt regleras explicit.

För vägtrafikregistrets del finns det behov av samkörning med register som förs av polisen, Riksskatteverket, skattemyndigheter, bilprovningen, försäkringsbolagen m.fl.

Vid övervägande av i vilken utsträckning samkörning bör tillåtas krävs det att integritetsaspekterna beaktas och noga övervägs. Något generellt förbud mot samkörning är enligt regeringens mening inte motiverat. På sätt utredningen föreslagit är en rimlig avvägning att tillåta sådan behandling som sker inom ramen för registrets ändamål. På samma sätt som gäller beträffande direktåtkomst bör dock samkörning inte tillåtas om syftet med åtkomsten är att komplettera eller kontrollera kund- eller medlemsregister eller om syftet är att göra en s.k. urvalsdragning. Eftersom lagen är avsedd att utgöra en yttre ram för behandlingen av personuppgifter bör regeringen i lagen bemyndigas att till skydd för den enskildes integritet föreskriva de ytterligare begränsningar som kan anses påkallade.

7.11 Sekretessfrågor

Regeringens bedömning: Någon förändring av sekretesskyddet för personnummer bör inte göras. Frågan om ett starkare skydd för uppgifter om bild och namnteckning i tillverkningsregistret för körkort som Vägverket för bör utredas vidare.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att det införs ett stärkt sekretesskydd genom ett omvänt skaderekvisit i sekretesslagstiftningen för uppgifter i vägtrafikregistret om personnummer och för uppgifter om bild och namnteckning ur det s.k. bildregister (nedan benämnt tillverkningsregistret för körkort) som Vägverket för. Samma regler har föreslagits gälla även i fråga om underlag för taxiförarlegitimation.

Remissinstanserna: Många remissinstanser bl.a. *Datainspektionen*, *Vägverket* och *Åklagarmyndigheterna i Linköping och Malmö* ställer sig positiva till förslaget om införande av ett omvänt skaderekvisit för uppgifter i vägtrafikregistret om personnummer. *Svea hovrätt* avstyrker emellertid förslaget ifråga om personnummer och pekar på att resultatet av ett sådant skaderekvisit kan bli att utlämnande vägras trots att skälen är helt legitima och anför att uppgifter om personnummer är lätt tillgängliga på annat sätt. *Domstolsverket* anser att frågan om utlämnande av fordonsägarens personnummer bör analyseras ytterligare och anför att avsaknaden av personnummer utgör en brist i möjligheten till undersökning av ägarförhållandena och att förslaget lämnar öppet för oegentligheter och en osäkerhet för köparen av begagnade fordon. *Sveriges Radio* anser att det nuvarande raka skaderekvisitet inte bör ändras.

Sekretess för personnummer

Utredningen har konstaterat att när det gäller utlämnande av uppgifter ur de olika trafikadministrativa registren bör registren bl.a. vara allmänt tillgängliga och allmänheten skall kunna kontrollera uppgifter i registren för att undvika rättsförluster. De uppgifter som den som begär ut uppgifterna kan ha ett legitimt och berättigat intresse av gäller, enligt utredningen, t.ex. namn- och adressuppgifter i kombination med ett fordons registreringsnummer. Detta gäller enligt utredningen dock i allmänhet inte ifråga om personnummer. Att minska den omedelbara tillgången till någons personnummer skulle enligt utredningen få omedelbar effekt för den personliga integriteten då registren är uppbyggda på ett sådant sätt att personnumret blir en självklar länk att komma vidare med kartläggningen av en person. För att uppfylla ändamålet med det nuvarande bilregistret har utredningen bedömt att personnumret är en för den enskilde icke nödvändig uppgift och att registrets kontrollfunktion kan uppfyllas genom att övriga relevanta uppgifter lämnas ut, dvs. i första hand registreringsnummer, namn och adress. Detta anser utredningen i än högre grad gäller övriga hos Vägverket förda register och därvid främst uppgift om namn och adress. Utredningen har mot denna bakgrund föreslagit att skärpt sekretess bör gälla för uppgift om någons personnummer i det framtida vägtrafikregistret.

Frågan om sekretesskyddet för folkbokföringsuppgifter har övervägts vid ett flertal tillfällen.

Regeringen behandlade bl.a. i propositionen 1997/98:9 Skydd för förföljda personer, samordningsnummer, m.m. frågan om folkbokföringssekretessen och om det fanns något skäl att skärpa det allmänna sekretesskyddet för uppgifter om namn, personnummer, adress eller andra grundläggande förhållanden som registreras inom folkbokföringen. Regeringen framhöll att Utredningen om vissa folkbokföringsfrågor i betänkandet SOU 1996:68 hade funnit att det med hänsyn till myndigheters och andras behov av uppgifter från folkbokföringen inte fanns skäl att ändra sekretessen för uppgifterna inom folkbokföringen. Regeringen anförde i det sammanhanget följande (s. 37).

”Folkbokföringsuppgifter överförs i stor utsträckning från skattemyndigheterna till andra myndigheter men också till banker, försäkringsbolag och andra företag. Användningen av folkbokföringsuppgifter i samhället har också kommit att bli avgörande för att den enskilde på ett enkelt sätt skall kunna utöva sina rättigheter, bl.a. komma i åtnjutande av ekonomiska förmåner av olika slag. Särskilt betydelsefullt är det att myndigheter och företag kan få tillgång till aktuella och korrekta adressuppgifter. Om folkbokföringssekretessen skulle förändras på ett påtagligt sätt, exempelvis genom att ett s.k. omvänt skaderekvisit införs och presumtionen ändras från offentlighet till hemlighållande, skulle den omfattande överföringen av folkbokföringsuppgifter från skattemyndigheterna till andra myndigheter, företag och enskilda inte kunna fortgå. Myndigheternas och företagens verksamhet skulle därmed försvåras och enskilda skulle förorsakas olägenheter och riskera rättsförluster. Regeringen anser därför i likhet med utredningen att det inte finns skäl att skärpa sekretessen för folkbokföringsuppgifterna.”

Propositionen har antagits av riksdagen, bet. 1997/98:SkU5, rskr. Prop. 2000/01:95
1997/98:76.

Med utgångspunkt i registeruppgifternas natur kan regeringen konstatera att det i skyddslagstiftningen särskilt anges att försiktighet skall iakttas vid behandlingen av personnummer. Personuppgiftslagen medger behandling av uppgift om personnummer utan samtycke bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl, se 22 §.

I förarbetena till personuppgiftslagen diskuterades frågan om personnumrens behandling särskilt, prop. 1997/98:44 s. 76–77. De då gällande reglerna i datalagen fördes i princip oförändrade över till den nya lagen. Regeringen framhöll vid det tillfället att frågan om användningen av personnummer nyligen utretts och att Personnummerutredningen våren 1994 lämnat förslag till lagstiftning om personnummer, som den då nytillträdde regeringen i budgetpropositionen för budgetåret 1995/96 inte ansåg skulle ligga till grund för någon förändrad lagstiftning om personnummer. Regeringen ansåg att i prop. 1997/98:44 det inte fanns anledning att göra något annat ställningstagande.

För vägtrafikregistrets del kan personuppgiftslagens krav på behandlingen av personnummer anses uppfylla mot bakgrund av ändamålet med behandlingen. Uppgifterna kan därmed också – med sekretesslagens nuvarande bestämmelser som begränsning – lämnas ut, även om det finns begränsningar när det gäller utlämnande i utskrift.

Som utredningen konstaterat kan en uppgift om personnummer antingen som en separat uppgift eller i kombination med andra registrerade uppgifter utnyttjas på ett icke önskvärt sätt. Utredningen har föreslagit ett omvänt skaderekvisit i sekretesslagens bestämmelser som en lösning på problemet.

Regeringen har dock, som redogjorts för ovan, vid upprepade tillfällen intagit den ställningen att skärpt sekretess inte bör införas för uppgifter ur folkbokföringsregistret däribland personnummer. Regeringen är inte av annan uppfattning i dag.

Utredningens förslag innebär att det skall gälla ett omvänt skaderekvisit för uppgift om personnummer i det nya vägtrafikregistret. För en uppgift om någons personnummer i folkbokföringsregistret skulle det dock alltså gälla ett rakt skaderekvisit i sekretesslagen. Ett personnummer skulle därvid vara möjligt att komma åt på annat sätt än genom ett utlämnande av uppgiften ur vägtrafikregistret. En förändring av skaderekvisitet gällande för åtkomst av uppgift om personnummer i enbart vägtrafikregistret skulle därför i praktiken inte innebära någon avgörande förstärkning av skyddet för den enskilda integriteten.

Sammanfattningsvis finner regeringen att ett omvänt skaderekvisit för personnummer i vägtrafikregistret inte bör införas. Det skydd som personuppgiftslagen föreskriver för den integritetskänsliga uppgiften personnummer och som ytterligare kan förstärkas av regeringen genom möjligheten att föreskriva begränsningar i fråga om samkörning och direktåtkomst, bedöms ge ett tillräckligt skydd för uppgiften.

Utredningens förslag om att införa ett omvänt skaderekvisit för uppgifter om bild och namnteckning i det tillverkningsregister för körkort som Vägverket för och för bild i underlag för taxiförarlegitimation har fått ett huvudsakligen positivt mottagande av remissinstanserna.

Uppgift om bild och namnteckning förekommer, förutom i dessa register, i passregistret som förs av Rikspolisstyrelsen. Även i Pliktverkets register över totalförsvarspiktiga ingår fotografier. Denna typ av uppgifter förekommer således i relativt få register, men omfattar i gengäld en mycket stor del av befolkningen.

Eftersom både pass- och körkortsregistret omfattar en mycket stor del av landets befolkning anser regeringen det vara av vikt att frågan om sekretess för bild och namnteckning i de olika registren ses över i ett sammanhang. Ett arbete med en sådan översyn pågår för närvarande inom Regeringskansliet. Utredningens förslag bör således övervägas ytterligare och regeringen lämnar därför inget förslag nu i denna del.

7.12 Bevarande och gallring

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om begränsning av rätten att bevara uppgifter i vägtrafikregistret.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att en bestämmelse tas in i lagen av innebörd att uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* instämmer i att personuppgiftslagens bestämmelser bör gälla i fråga om gallring dvs. att personuppgifter inte bevaras längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. *Riksarkivet* anser att det tydligare bör framgå vad som skall ske med uppgifterna när de avförts från registret och vänder sig mot att personuppgiftslagens huvudregel används för samtliga i vägtrafikregistret ingående uppgifter.

Skälen för regeringens förslag: En författningsreglering om gallring av de uppgifter som finns i vägtrafikregistret är viktig både från den enskildes och från samhällets synpunkt. Å ena sidan kan en alltför omfattande gallring få till följd att det inte kommer att finnas tillräckligt material för utvärderingar av olika slag och för forskningsändamål. Å andra sidan kan en alltför begränsad gallring medföra att känsliga uppgifter eller stora mängder av uppgifter sparas i onödan.

Arten av uppgifter i vägtrafikregistret är varierande, vissa uppgifter är personuppgifter av integritetskänslig art, andra är uppgifter som inte kan knytas till någon person och som är neutrala vad avser integriteten. Vissa uppgifter förlorar sin relevans relativt snabbt, medan andra typer av uppgifter är av betydelse under relativt lång tid.

Bestämmelser om bevarande av uppgifter i myndigheters och vissa andra organs arkiv samt bestämmelser om arkivmyndigheter finns i arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446). Arkivlagen föreskriver att allmänna handlingar skall bevaras så att de tillgodoser

rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen samt forskningens behov (3 §). Enligt 10 § arkivlagen får gallring ske med beaktande av dessa ändamål och av att arkiven utgör en del av kulturarvet.

I 9 § första stycket i personuppgiftslagen, som grundar sig på artikel 6 e) i EG:s dataskyddsdirektiv, anges att personuppgifter inte får bevaras längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Personuppgifter får dock bevaras under längre tid för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål. I dessa fall får dock personuppgifterna inte bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt för dessa ändamål. Vidare anges i 8 § andra stycket samma lag att bestämmelserna i lagen inte hindrar att en myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial tas om hand av en arkivmyndighet.

De författningar som reglerar de nuvarande trafikregistren anvisar i viss utsträckning när de registrerade uppgifterna skall tas bort ur registren.

Utredningen har föreslagit att det av lagen om vägtrafikregister uttryckligen skall framgå att uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras. Enligt regeringens bedömning skulle det dock vara olyckligt med en bestämmelse om gallring som avser samtliga i registret ingående uppgifter, inte minst med hänsyn till forskningens behov.

Den föreslagna lagen är avsedd att utgöra en yttre ram för tillåten behandling av personuppgifter. Mot bakgrund härav bör lagen inte innefatta särskilda bestämmelser om gallring utan i stället ett bemyndigande för regeringen att, till skydd för den enskildes integritet, inskränka rätten att bevara handlingar.

7.13 Straffbestämmelser

Regeringens förslag: Straffansvaret för brott mot bestämmelserna om registreringsplikt regleras i lag. Bestämmelsen om rätt för polisman att hindra fortsatt färd överförs något modifierad från bilregisterkungörelsen till lagen om vägtrafikregister.

Utredningens förslag: Överensstämmer huvudsakligen med regeringens. Utredningen har dock föreslagit att brott mot de grundläggande bestämmelserna om registreringsplikten skall kunna straffas med böter eller fängelse högst sex månader.

Remissinstanserna: Riksåklagaren, Åklagarmyndigheten i Linköping/Åklagarkammaren i Norrköping och Åklagarmyndigheten i Västerås anser att utredningens argument för en straffskärpning inte är övertygande och att en straffskärpning skulle få den negativa konsekvensen att förseelsen inte skulle kunna lagföras med ordningsbot. Riksåklagaren anför vidare att detta motverkar de strävanden som Riksåklagaren och Rikspolisstyrelsen har att effektivisera och förenkla trafikbrottsutredningarna. Åklagarmyndigheterna i Malmö och Umeå anser att straffbestämmelsen bör delas upp i brott av normalgraden och grovt brott och att en straffskärpning endast skulle gälla de senare fallen för att ordningsbotsföreläggande skulle kunna användas för brott av normalgraden.

Åklagarmyndigheten i Umeå anser vidare att endast yrkesmässig verksamhet bör träffas av den skärpta straffbestämmelsen. Övriga remissinstanser har inte något att erinra mot förslaget. *Åklagarmyndigheten i Västerås* anser att det inte är särskilt lyckat att koppla straffansvaret till den i lagen intagna allmänt hållna bestämmelsen om registreringsplikten. Straffansvaret bör knytas direkt till brukande i strid mot registreringsplikten genom att det i den allmänt hållna bestämmelsen tas in en hänvisning till förordning.

Bakgrund

Straffbestämmelser inom vägtrafikregisterområdet i stort förekommer i dag i huvudsak beträffande förfarandet rörande fordonsregistreringen och finns i bilregisterkungörelsen (1972:599). Påföljden utgörs i princip av bötesstraff (penningböter). När det gäller ansvar för överträdelse som rör behörigheten att föra fordon eller att driva yrkesmässig trafik återfinns dessa bestämmelser i de författningar som reglerar det materiella förfarandet på respektive område, dvs. körkorts- och yrkestrafikförfattningarna.

Enligt 87 och 88 §§ bilregisterkungörelsen döms ägare, förare och nyttjanderättshavare under vissa närmare angivna omständigheter till penningböter om fordonet brukas i strid mot bestämmelser om registreringsplikten, bestämmelser om att fordon skall vara försett med registreringsskylt eller saluvagnsskylt och bestämmelser om avställning. Bestämmelser om s.k. delegerat ägaransvar finns i 92 § bilregisterkungörelsen.

Straffbestämmelser finns också i exportvagnskungörelsen (1964:39), turistvagnskungörelsen (1972:601), kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon och i förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige.

Om ett fordon framförs i strid med bilregisterkungörelsens bestämmelser eller med en föreskrift som meddelats med stöd av kungörelsen, skall polisman hindra fortsatt färd som inte kan ske utan påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annan väsentlig olägenhet, 93 § bilregisterkungörelsen.

Skälen för regeringens förslag

Straff för brott mot de grundläggande bestämmelserna om registreringsplikten

Utredningen anser att straffskalan för brott mot de grundläggande bestämmelserna om registreringsplikten bör vidgas till att förutom böter även omfatta fängelse högst sex månader. Som skäl anförs att det kan förekomma allvarliga fall som motiverar högre straff än vad som är möjligt att döma ut idag. Som exempel nämns fall där någon systematiskt med ett eller flera fordon åsidosätter bestämmelserna på området, ibland i yrkesmässig trafik. Vidare anges som exempel reglerna om saluvagnsregistrering som betraktas som brott mot bestämmelserna om registrering och avställning av fordon och som ett sista exempel anges körning i strid

med vad som gäller för utlandsregistrerade fordon. Utredningen påpekar dock att de utdömda straffen i vissa fall är av underordnad betydelse, medan den i realiteten kännbara följderna av ett straffbart beteende består i att tillståndet att utöva en viss verksamhet återkallas. Detta kan vara fallet exempelvis vid återkallelse av en meddelad saluvagnslicens. Sammantaget anser utredningen dock att det finns skäl för en vidare straffskala än i dag vid brott mot registreringsplikten.

För att säkra efterlevnaden av de grundläggande bestämmelserna om registrering har det befunnits nödvändigt med straffbestämmelser där påföljden utgörs av penningböter. Det är regeringens uppfattning att en straffbestämmelse behövs. Frågan är om det, som utredningen föreslagit, är motiverat att vidga straffskalan för de allvarligaste fallen. Utredningen ger exempel på fall som bör anses som särskilt allvarliga. Regeringen delar utredningens uppfattning att sådana förekommer. De typer av överträdelse som är fråga om har dock det gemensamt att det allvarliga inte ligger i överträdelsen av själva registreringsplikten som sådan, utan i stället i ett samtidigt åsidosättande av till registreringen knutna rättsverkningar, såsom skattskyldighet enligt fordonsskattelagen (1988:327) och skyldighet att återkommande kontrollera fordonets beskaffenhet. För förseelser mot fordonsskattelagen och mot fordonskungörelsen (1972:595), rörande förande av bristfälliga fordon, finns straffbestämmelser i dessa författningar. Därtill kommer de andra sanktioner som kan drabba den skyldige i form av skattetillägg eller, som utredningen nämner, återkallelse av tillstånd att utöva viss verksamhet. I de flesta av de särskilt straffvärda fallen bör de påföljder den skyldige riskerar att drabbas av sammantaget tillgodose samhällets behov av sanktioner för denna typ av överträdelse.

Flera remissinstanser har påpekat att en straffskärpning skulle medföra att brottet inte kan beivras genom ordningsbotsföreläggande. Institutet ordningsbot infördes år 1966 i syfte att bl.a. ge möjlighet till ett snabbt beivrande av trafikförseelser och därmed medverka till en förbättrad trafikdisciplin och ökad trafiksäkerhet. Ordningsbotsföreläggande är således ett viktigt inslag i ett effektivt brottmålsförfarande. En vidgad straffskala skulle kräva åklagarens medverkan vid varje överträdelse och ur effektivitetssynpunkt få en icke önskvärd effekt. Detta skulle i och för sig delvis kunna avhjälpas genom en uppdelning av brotten i olika svårhetsgrader. Regeringen bedömer dock att tillämpningsområdet för de grövre brotten skulle bli mycket litet och i de flesta fall framstår, som anförts ovan, de sanktioner den skyldige sammantaget riskerar att drabbas av som tillräckliga. I resterande fall anser regeringen att ett ökat straffansvar för brott mot registreringsplikten inte är ett adekvat sätt att komma till rätta med denna typ av överträdelse. Regeringen finner därför inte skäl att föreslå ökat straffansvar för brott mot de grundläggande bestämmelserna om registreringsplikten.

Eftersom bestämmelser om registreringsplikt tas in i lagen skall även straffansvaret för brott mot dessa bestämmelser regleras i lag.

Hindrande av fortsatt färd

Den nuvarande bestämmelsen om rätt för polisman att hindra fortsatt färd, 93 § bilregisterkungörelsen, avser såväl brott mot den i kungörelsen

reglerade registreringsplikten som brott mot föreskrifter som kan meddelas med stöd av kungörelsen. Bestämmelsen föreslås överförd från bilregisterkungörelsen till lagen om vägtrafikregister eftersom den bl.a. avser brott mot registreringsplikten.

I sitt yttrande den 15 februari 2001 har *Lagrådet* framhållit att den omständigheten att ett fordon är oregistrerat aldrig i sig torde kunna medföra fara för trafiksäkerheten. Om paragrafen över huvud taget behövs bör enligt Lagrådets mening i vart fall orden ”medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars” utgå. Regeringen anser att en bestämmelse som innebär en möjlighet för polisman att hindra fortsatt färd utgör ett medel för att förebygga ett otillåtet bruk av fordon som inte är registrerade och som genom att de inte har något registreringsnummer inte är möjliga att identifiera. Det får förutsättas att en färd av detta slag som innebär ett bruk av fordon i strid med lagen ibland utgör en så väsentlig olägenhet att polisman bör ha möjlighet att hindra fortsatt färd. Regeringen anser att det rekvisit för tillämpningen som avser påtaglig fara för trafiksäkerheten kan undvaras. Skälet härför är att det – som Lagrådet påpekat – för att förebygga sådan fara finns andra bestämmelser, t.ex. 114 § fordonskungörelsen (1972:595). Avviker ett oregistrerat fordons beskaffenhet och utrustning från fordonskungörelsen skall enligt den bestämmelsen polisman hindra fortsatt färd som inte kan ske utan påtaglig fara för trafiksäkerheten.

Utredningen har förutsatt att det får anses ligga i sakens natur att det vid de förseelser som kan komma i fråga i registreringshänseende i regel bör kunna medges att fordonet får föras till närmaste lämpliga uppställningsplats. Regeringen gör samma bedömning som utredningen vad gäller möjligheten att ta fordonet till en uppställningsplats efter att polisman hindrat fortsatt färd.

7.14 Förfarandet vid beslut och bestämmelser om överklagande

Regeringens förslag: Vägverket är beslutsmyndighet vid prövning av frågor om saluvagnslicens och tillfällig registrering. Besluten gäller omedelbart om inte Vägverket förordnar något annat. Beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos *Länsrätten i Örebro län* om inte något annat följer av andra föreskrifter. Detsamma gäller beslut om rättelse eller information enligt personuppgiftslagen (1998:204). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Utredningens förslag: Utredningen anser att frågor om bilregistrering liksom i dag bör handläggas av Vägverket. Utredningen föreslår även att Vägverket prövar samtliga frågor om tillfällig registrering inkluderande saluvagnsregistrering. Beslut som har fattats genom automatiserad behandling eller på annat sätt måste kunna omprövas av beslutsmyndigheten. Det bör ske både på begäran av den enskilde och på eget initiativ av myndigheten. Omprövningsbestämmelser av denna innebörd bör träda i stället för de som finns i 27 § förvaltningslagen (1986:223). Enligt nu gällande bestämmelser överklagas beslut enligt de olika författningarna

om tillfällig registrering till regeringen. I enlighet med den allmänna strävan att avlasta regeringen den typen av avgöranden bör överklagande i stället ske till allmän förvaltningsdomstol. Endast i fråga om dispenser från författningsbestämmelser och dylikt är motiverat att överklagande får ske hos regeringen. Alla ärenden inom vägtrafikregistreringsområdet som kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol skall överklagas hos Länsrätten i Örebro län.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Örebro län* tillstyrker att det föreslagna omprövningsförfarandet införs och framhåller att de ärenden som ändå når domstolen i sådant fall bör bli bättre utredda än vad som är fallet i dag. I författningen bör dock anges att beslut gäller omedelbart, såvida inte annat beslutats. *Domstolsverket* delar utredningens uppfattning att samma besvärsväg bör gälla för samtliga ärenden om vägtrafikregistrering. Verket utgår ifrån att det kommer att röra sig om ett förhållandevis mindre antal ärenden som kommer att flyttas till Länsrätten i Örebro län.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med utredningens förslag bör beslut om saluvagnslicens och tillfällig registrering fattas av Vägverket. Till förutsättningarna för att bruka oregistrerat fordon hör således reglerna om saluvagnslicens och tillfällig registrering. Dessa institut omfattas därför av lagförslaget. Vägverket kommer att fatta de beslut som gäller saluvagnslicens och tillfällig registrering efter ansökan. Beslutsunderlaget skall, även vid eventuell domstolsprövning, motsvara berättigade krav. Det är dock enligt regeringens mening inte motiverat med en längre gående omprövningsskyldighet än vad som normalt gäller för förvaltningsbeslut.

En stor andel av Vägverkets beslut kommer även framgent att fattas med hjälp av automatisk behandling. Förfarandet omfattar att Vägverket avgör vem som skall vara införd i registret som ägare till ett visst fordon, men också en lång rad andra frågor. Utredningens utgångspunkt har varit att alla beslut om registrering skall fattas med stöd av en förordning om vägtrafikregister. Detta är utgångspunkten även för regeringens förslag. Ordningen för när och hur en uppgift skall registreras omfattas således inte av lagstiftningsarbetet eftersom lagen om vägtrafikregister är avsedd att vara en ramlag för vägtrafikregistreringen. Av de föreslagna bestämmelserna framgår således inte på vilka villkor exempelvis en ordinär registrering av fordon skall ske. Utgångspunkten har i stället varit att i lagen ange vilka fordon som omfattas av registreringsplikt för att få brukas. Härutöver regleras även hur de fordon som inte är registreringspliktiga eller är avställda får brukas. Det är inte avsett att Vägverket skall fatta några beslut enligt lagen i dessa hänseenden. I stället är avsett att beslut om exempelvis fordonsregistrering skall fattas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Till undvikande av missförstånd vad avser tidpunkten för beslutens verkan bör införas en regel av innebörd att Vägverkets beslut enligt lagen gäller omedelbart, om inte något annat förordnats.

Vägverket har såvitt avser den verksamhet som kommer att omfattas av den nya lagen om vägtrafikregister en regional organisation med kontor, förutom i Borlänge, även i Arjeplog, Visby och Örebro. Antalet beslut inkluderande de helt automatiserade är i storleksklassen 2 miljoner och antalet har varit i stigande under senare år. I flera tiotusentals

ärenden fattas beslut först efter att komplettering begärts på maskinell väg. Denna grupp ärenden kan exempelvis gälla fordonsägare som begärt att fordonet skall avställas men glömt att sända in kontrollmärket. Härutöver finns en grupp ärenden som diarieförs och handläggs vid respektive kontor. Enligt Vägverkets statistik uppgick antalet diarieförda ärenden under år 1999 till 13083 stycken medan motsvarande siffra för år 2000 var 18130 stycken. Dessa senare ärenden kännetecknas också av att Vägverket skiljer sig från dem genom ”manuella” beslut. I riket överklagas f.n. årligen mellan 350 och 600 beslut. Någon tydlig stigande tendens har inte noterats trots att den totala beslutsmängden ökat. Enligt Vägverkets statistik överklagades 568 ärenden under år 2000. Frågorna i dessa ärenden gäller bl.a. vem som skall vara registrerad ägare till fordonet, avställning av fordon med retroaktiv verkan, tidpunkt för avregistrering och begäran om att få saluvagnslicens. Antalet överklaganden är litet med tanke på den totala beslutsvolymen i diarieförda ärenden. Det bör dock beaktas att vissa vanliga typer av beslut över huvud taget inte är överklagbara. Det gäller bl.a. ärenden enligt 99 § bilregisterkungörelsen om utformning av registrerings skyltar. Vägverket har upplyst att de beslut som överklagas omprövas vid verkets centrala trafikregisterfunktion i Örebro. Där beslutas också Vägverkets yttranden i länsrättens mål. Vägverket skall vara den enskildes motpart sedan handlingarna överlämnats till länsrätten (7 a § förvaltningsprocesslagen, 1971:291).

De av Vägverkets beslut enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som är överklagbara, med undantag för de som överklagas hos regeringen, prövas i dag hos Länsrätten i Örebro län. Några skäl som ger anledning att ändra denna ordning har inte framkommit. Visserligen vidgas möjligheterna till prövning i allmän förvaltningsdomstol något, bl.a. till ärenden om tillfällig registrering. Inte sällan har dock registreringsfrågor samband med skattefrågor för vilka prövning enligt 3 § fordonsskattelagen (1988:327) sker vid Skattemyndigheten i Örebro. En sådan skattefråga överklagas hos Länsrätten i Örebro län. Även detta talar för att frågor om registrering bör överklagas hos Länsrätten i Örebro län. Överklagandemöjligheten gäller såväl beslut som fattats med stöd av lagen som de beslut som fattats med stöd av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Beslut om information enligt personuppgiftslagen (1998:204) bör få överklagas hos Länsrätten i Örebro län. Lagrådet har i yttrande den 15 februari 2001 framhållit att det i andra förslag till lagar om behandling av personuppgifter vanligen anges att rättelsebesluten skall överklagas i samma ordning som informationsbesluten, och har förordat att aktuell paragraf ändras i enlighet härmed. Samtidigt har Lagrådet rekommenderat regeringen att snarast överväga möjligheten att i personuppgiftslagen införa överklagandebestämmelser i fråga om myndigheters rättelse- och informationsbeslut på personuppgiftsområdet. Som framgår av avsnitt 7.3 har regeringen ansett att en särskild bestämmelse i lagen om vägtrafikregister bör behandla frågan om rättelse och skadestånd med hänvisning till personuppgiftslagens bestämmelser. Frågan om att i personuppgiftslagen eventuellt införa generella bestämmelser om överklagande övervägs för närvarande inom Regeringskansliet. I förevarande fall bör såsom Lagrådet ansett ett rättelsebeslut överklagas i samma ordning som

ett informationsbeslut. Skadeståndsanspråk mot staten skall dock handläggas i annan form.

Prop. 2000/01:95

7.15 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen träder i kraft den 1 oktober 2001. Vid samma tidpunkt upphävs exportvagnskungörelsen (1964:39), bilregisterkungörelsen (1972:599), turistvagnskungörelsen (1972:601) och kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon. Övergångsvis skall dock äldre bestämmelser gälla för interimslicens och turistvagnslicens som meddelats före ikraftträdandet samt för införande i exportvagnsregistret före denna tidpunkt. En redan beviljad saluvagnslicens anses efter ikraftträdandet meddelad med stöd av den nya lagen. För beslut om körtillstånd som meddelas intill ikraftträdandet skall dock äldre bestämmelser fortsätta att gälla.

Utredningens förslag: Utredningen tar inte ställning i frågan om tidpunkt för ikraftträdande eftersom de förslag som lämnas är beroende av tillkomsten av och ändringar i andra författningar. Till detta kommer de anpassningar som sker till EG-rätten.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* anser att det hade varit värdefullt med ett förslag om ikraftträdandetidpunkt med hänsyn till att regler med betydelse för beskattningen kan komma att ändras. *Vägverket* har framhållit att en avvägning bör ske mellan de effekter som kan förväntas och behovet av samordning med andra förändringar inom verksamhetsområdet.

Skälen för regeringens förslag: Utredningens bedömning har utgångspunkt i det betydligt mera detaljrika förordningsförslaget som omfattade även vissa av de bestämmelser som nu är föreslagna i lag. Ikraftträdandet av lagen om vägtrafikregister bör samordnas med den tidpunkt när övergångsbestämmelserna till personuppgiftslagen (1998:204) upphör att gälla för behandlingen av vissa personuppgifter. Detta innebär att lagen bör träda i kraft den 1 oktober 2001. Nödvändiga förberedelser hos bl.a. *Vägverket* bedöms kunna ske för ett ikraftträdande vid denna tidpunkt. Regeringen har i lagrådsremissen den 1 februari 2001 föreslagit att de kungörelser i vilka finns bestämmelser som motsvarar tillfällig registrering skall upphävas genom bestämmelse i lagen om vägtrafikregister. *Lagrådet* har i yttrande den 15 februari 2001 framhållit att även föreskrifter i bilregisterkungörelsen som avser skatt eller annan förpliktelse i princip måste upphävas genom lag, dock att kungörelsen av praktiska skäl bör upphävas i ett sammanhang. *Lagrådet* har därför förordat att bilregisterkungörelsen tas upp bland de kungörelser som skall upphävas genom lagen. Regeringen konstaterar att en sådan lösning är möjlig under förutsättning att de körtillstånd som beviljas med stöd av 45 § bilregisterkungörelsen innan bilregisterkungörelsen upphör att gälla övergångsvis får fortsatt giltighet genom lag. Det bedöms i övrigt inte uppkomma övergångsvisa problem som inte kan regleras i förordningsform. Exportvagnskungörelsen, bilregisterkungörelsen, turistvagnskungörelsen och kungörelsen om interimslicens för fordon skall således upphävas genom lagen om vägtrafikregister.

Myndighetsansvaret för tillfällig registrering av fordon flyttas vid ikraftträdandet från Tullverket till Vägverket. Varken i det avseendet eller i övrigt bedöms ett ikraftträdande utan särskild övergångsvis reglering vålla problem.

Tillfällig registrering motsvarar att registrera fordonet i exportvagnsförteckning eller att meddela turistvagnslicens respektive interimslicens. Dessa slag av beslut är alla tidsbegränsade. Det är efter ikraftträdandet enligt regeringens bedömning lämpligt att de äldre bestämmelserna enligt respektive författning tillämpas för de beslut som motsvarar tillfällig registrering och som fattats med stöd av de bestämmelser som gäller intill den 1 oktober 2001. Även beslut om körtillstånd enligt 45 § bilregisterkungörelsen som fattas intill ikraftträdandet är tidsbegränsade och bör omfattas av de äldre bestämmelserna efter ikraftträdandet. En saluvagnslicens gäller enligt 39 § andra stycket bilregisterkungörelsen däremot tills vidare. Därför bör en saluvagnslicens som meddelats med stöd av kungörelsen eller utfärdats enligt motsvarande äldre bestämmelser efter ikraftträdandet anses meddelad med stöd av lagen om vägtrafikregister.

8 En ny lag om vägtrafikdefinitioner, m.m.

Regeringens förslag: De centrala definitionerna av grundläggande fordons- och viktbegrepp på vägtrafikområdet sammanförs till en lag om vägtrafikdefinitioner. Vissa centrala definitioner inom körkortsområdet förs in i körkortslagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer huvudsakligen med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Åklagarmyndigheten i Malmö* anser att en hänvisning till lagen bör göras i så många relevanta författningar som möjligt dvs. även sådana som i dag inte innehåller några begreppsdefinitioner. *Vägverket* och *Aktiebolaget Svensk Bilprovning* anför att definitionerna bör samordnas med EG:s regelverk.

Skälen för regeringens förslag

En samlad lag om vägtrafikdefinitioner

De grundläggande begreppen inom vägtrafikområdet definieras i ett flertal kungörelser och förordningar. Dessa är främst terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), bilregisterkungörelsen (1972:599), körkortsförordningen (1998:980) och trafikförordningen (1998:1276). I övriga författningar, i såväl lag- som förordningsform, hänvisas i vissa fall till definitionerna i de nämnda författningarna. I andra fall har frågan om den närmare innebörden av använda begrepp behandlats enbart i lagförarbetena.

Lagrådet har i samband med ändringar av bl.a. lagen om straff för vissa trafikbrott (1951:649), trafikskadelagen (1975:1410), körkortslagen (1998:488) och yrkestrafiklagen (1998:490) uppehållit sig vid definitioner och hur hänvisningar bör göras. Lagrådet har därvid ifrågasatt om det är förenligt med regeringsformen att frågan om tolkningen och innebörden av begrepp som återfinns i lagar lämnas öppen för utfyllnad genom ännu inte beslutade bestämmelser av lägre dignitet eller genom att i lag direkt hänvisa till en sådan bestämmelse. I samband med behandlingen av den lagrådsremiss som föregick prop. 1997/98:63 En reformerad yrkestrafiklagstiftning förordade Lagrådet att de centrala definitionerna på kommunikationsområdet på sikt skulle tas in i en lag, vartill kunde hänvisas i övriga lagar (a. prop. s. 204).

De skäl som talar för att lagreglera den grundläggande registreringsplikten och som behandlas i avsnitt 7.3 gör sig gällande även vad gäller vägtrafikdefinitioner.

Allmänt sett kan det enligt regeringens mening vara fördelaktigt att ha begreppsförklaringar på fordonsområdet samlade i en författning. Ett sådant system är dels överskådligt, dels praktiskt vid författningsändringar.

EG-anknytningen, det ökade kravet på snabbhet i förändrings- och anpassningsarbetet och praktiska förhållanden talar för att regeringen borde ges ett bemyndigande att definiera begrepp som är avsedda att användas i andra författningar i den utsträckning som särskilt föreskrivs i respektive författning. De olika definitionerna skulle då mot denna bakgrund kunna samlas i en regeringsförordning. Emellertid talar, som Lagrådet framhållit, konstitutionella och andra skäl för att de centrala definitionerna ges lagform. Om endast de centrala definitionerna lagfästs minskar de praktiska problem som kan uppstå vid en reglering som behöver riksdagsbeslut. De centrala definitionerna bör därför lagfästas.

Vilka definitioner bör lagfästas?

Flertalet fordonsbegrepp återfinns i de centrala författningarna på vägtrafikområdet. De har stor betydelse för avgränsningen av rättigheter och skyldigheter inom vägtrafiken. De flesta av dem är därför av sådan karaktär att de bör definieras i lag. De centrala fordonsbegreppen bör inte splittras trots att vissa, t.ex. lekfordon och cykelkärra, kan tyckas mer perifera.

Nära förbundna med fordonsbegreppen är de begrepp som reglerar fordons vikt. Framför allt gäller detta begreppen tjänstevikt och totalvikt som återfinns i ett flertal författningar, bl.a. fordonsskattelagen (1988:327). Andra viktbestämmelser är de som tar sikte på den vikt som ett fordon för över till vägbanan, t.ex. axeltryck och bruttovikt. Dessa begrepp bör finnas i en lag tillsammans med fordonsbegreppen.

Lagen om vägtrafikdefinitioner bör således endast innehålla de grundläggande fordons- och viktbegreppen och avsikten är att dessa skall äga allmän giltighet.

Definitionerna bör huvudsakligen utan omarbetning överföras från gällande rätt.

Vad beträffar definitionerna inom körkortsområdet är dessa förhållandevis få och används inom ett relativt begränsat författningsområde. De grundläggande begreppen – körkort, traktorkort, körkortstillstånd och körkortshavare – är centrala. I 1 kap. 1 § första stycket körkortslagen anges visserligen redan nu att lagen innehåller bestämmelser om behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap samt om handlingar som ger sådan behörighet (körkort och traktorkort). I körkortsförordningen återfinns dock en annan bestämning av körkort respektive traktorkort. Endast i den senare återfinns definitionerna av körkortstillstånd och körkortshavare. Målet med den nya regleringen är att den skall vara entydig och direktivenlig (jfr artikel 3 rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort) samt att den skall återfinnas i lag. Begreppen bör därför definieras uteslutande i körkortslagen i stället för i körkortsförordningen.

Att en person är permanent bosatt i Sverige utgör ett villkor för att ett körkort skall få utfärdas enligt 3 kap. 1 § körkortslagen. Begreppet har betydelse även för giltighet i Sverige och utbyte av utländska körkort enligt 6 kap. samma lag. Begreppet är i dag definierat i körkortsförordningen i överensstämmelse med hur begreppet permanent bosättningsort (eng. "normal residence") definieras i artikel 9 rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort⁴. Direktivet talar också om personlig eller yrkesmässig anknytning till en plats eller ort. Vilken enstaka ort eller plats en körkortshavare har starkast anknytning till bör dock inte vara av någon avgörande betydelse så länge han kan anses permanent bosatt i Sverige eller i någon annan stat.

Regeringen kommenterade bosättningskravet i samband med förslaget att begränsa utfärdandet av körkort till personer som är folkbokförda i riket sedan 185 dagar eller studerar här sedan minst sex månader (prop. 1995/96:118 s. 21 f.). Härvid framhöll regeringen bl.a. att Sverige för att uppfylla körkortsdirektivets krav vid utfärdande av körkort bör fordra att sökanden skall vara bosatt *i den stat* som utfärdar körkortet (vår kursivering). Det har följaktligen inte varit fråga om att införa ett krav för utfärdande av körkort av innebörd att sökanden måste ha en stark anknytning till en enda ort eller plats i landet. Regeringen uppfattar inte heller att det är innebörden av direktivet att ett sådant krav skall uppställas i medlemsstaterna. Direktivet använder visserligen begreppet bosättning på en ort men, som Lagrådet framhållit i sitt yttrande den 22 maj 2000, är av saklig betydelse endast i vilken av flera stater som personen bor.

Således bör det för utfärdande, utbyte och giltighet i Sverige av körkort gälla en definition av begreppet permanent bosättning som innefattar bosättning här i landet till följd av anknytning till en eller flera orter eller platser här. Definitionen av permanent bosättning bör mot bakgrund av dess betydelse för tillämpningen av bestämmelserna i körkortslagen föras över till denna lag.

⁴ EGT L 237, 24.8.1991, s. 1 (Celex 31991L0439). Direktivet ändrat genom rådets direktiv 94/72/EG, EGT L 337, 24.12.1994 s. 86 (Celex 31994L0072), 96/47/EG, EGT L 235, 17.9.1996, s. 1 (Celex 31996L0047) och 97/26/EG, EGT L 150, 7.6.1997, s. 41 (Celex 31997L0026).

I de lagar som för närvarande innehåller hänvisningar till trafikförordningarnas definitioner bör i stället hänvisning ske till den nu föreslagna lagen om vägtrafikdefinitioner.

I fråga om lagen (1972:435) om överlastavgift, som i dag saknar hänvisning, bör en sådan hänvisning till lagen om vägtrafikdefinitioner tas in i enlighet med utredningens förslag, eftersom fordons- och viktdefinitionerna är av central betydelse vid tillämpning av lagens bestämmelser.

Vad beträffar övriga lagar som i dag inte innehåller några definitioner eller hänvisningar i detta avseende t.ex. lagen om straff för vissa trafikbrott och trafikskadelagen bör frågan om lämpligheten att hänvisa till lagen om vägtrafikdefinitioner behandlas i samband med att respektive författning av annan anledning blir föremål för översyn.

Anpassning till EG:s regelverk

Några entydiga definitioner används inte inom EU för hela det nu behandlade författningsområdet. Ett arbete sker kontinuerligt med att anpassa de nationella författningarna till aktuella EG-dokument. Enligt utredningens bedömning behövs inte några speciella åtgärder för att anpassa de svenska begreppen på detta område till EG:s regelverk. Utredningen har följaktligen inte lämnat något sådant förslag. Det kan nämnas att en utredning om översyn av bestämmelserna inom fordonsområdet m.m. (dir. 1999:66) har fått i uppdrag att bl.a. se över hur bestämmelserna överensstämmer med motsvarande EG-regler. Enligt regeringens bedömning är en närmare anpassning till EG:s regler inom detta område för närvarande inte nödvändig.

Övergångsbestämmelse

För vissa äldre mopeder, s.k. 30-kilometersmopeder, skall fortsatt gälla vad som sägs om moped klass II. Lagrådet har i yttrandet den 15 februari 2001 föreslagit att en övergångsbestämmelse som motsvarar den övergångsbestämmelse som finns till förordningen (1998:1263) om ändring i fordonskatalogen bör fogas till lagförslaget. Regeringen delar Lagrådets uppfattning att en sådan bestämmelse kan vara befogad. En motsvarande övergångsbestämmelse finns för övrigt till flera andra författningar såsom förordningen (1998:1262) om ändring i bilregisterkatalogen, körkortsförordningen (1998:980) och trafikförordningen (1998:1276). Den nu aktuella övergångsbestämmelsen bör utformas med förebild i övergångsbestämmelsen till förordningen (1998:1262) om ändring i bilregisterkatalogen.

9 Ytterligare lagstiftningsåtgärder

Med anledning av att ett nytt register tillskapas blir vissa följdändringar i annan lagstiftning nödvändiga. Eftersom det närmare innehållet i det nya vägtrafikregistret i stora delar kommer att beslutas genom förordning

föreligger dock ett behov av ytterligare regeländringar som kräver särskilda överväganden. Dessa regeländringar bör anstå till dess att förordningens innehåll är fastlagt.

Det nya vägtrafikregistret är avsett att innehålla de uppgifter som i dag registreras huvudsakligen i bil-, körkorts-, yrkestrafik-, felparkerings- och förarprovsregistren. Regeringen föreslår i denna lagrådsremiss att vägtrafikregistret skall regleras genom en ny lag om vägtrafikregister. Förslaget förutsätter att lagen kompletteras med en förordning om vägtrafikregister. De bestämmelser som enligt förslaget kommer att återfinnas i de nya registerförfattningarna finns i dag i bl.a. bilregisterkungörelsen (1972:599) och förordningen (1979:785) om yrkestrafikregister. Dessa författningar bör därför upphävas tillsammans med övriga författningar som kan komma att bli obehövliga genom införandet av det nya registret. De författningar som beslutats av regeringen bör normalt också upphävas genom beslut av regeringen. Lagrådet har i yttrandet den 15 februari 2001 påpekat att föreskrifter i bilregisterkungörelsen som avser skatt eller annan förpliktelse enligt 8 kap. 3 § regeringsformen i princip måste upphävas genom lag, dock att kungörelsen från praktisk synpunkt bör upphävas i ett sammanhang. Regeringen har på denna inrådan bedömt att bilregisterkungörelsen i sin helhet kan upphävas genom lagen om vägtrafikregister, se avsnitt 7.15.

Regeringen har i lagrådsremiss den 1 februari 2001 föreslagit att punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1998:620) om belastningsregister ändras så att lagen även kan gälla för uppgifter i ett vägtrafikregisters belastningsdel. Lagrådet har i yttrandet den 15 februari 2001 anfört att ändringen behövs endast under förutsättning att uppgifterna i körkortsregistrets belastningsdel inte hunnit föras över till belastningsregistret före den 1 oktober 2001. Överföring av uppgifter till belastningsregistret förutsattes vid lagens tillkomst ske successivt (prop. 1997/98:97 s. 165). Lagen om belastningsregister och viss följdlagstiftning trädde i kraft den 1 januari 2000 (SFS 1999:1133). Vissa belastningsuppgifter som omfattas av lagen om belastningsregister fanns enligt uppgift från Vägverket fortfarande kvar i körkortsregistret i mitten av februari 2001, jfr för övrigt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till förordningen (1999:992) om ändring i körkortsförordningen. Den i lagrådsremissen föreslagna ändringen är därför nödvändig.

10 Kostnader och ikraftträdande

För närvarande för Vägverket de register som kommer att regleras genom den föreslagna lagen om vägtrafikregister. Vägverket utses i lagens 7 § att ansvara för registret. Förändringarna i författningsstrukturen kommer att leda till effektiviseringar, vilket bör kunna medföra förenklade rutiner för den tillämpande myndigheten. Förslagen bör alltså medföra rationaliseringar av de arbetsuppgifter som i dag åvilar Vägverket och någon ökad arbetsbelastning kan därför inte förväntas. Vissa begränsade kostnader av engångskaraktär uppstår dock till följd av reformen för Vägverket som t.ex. ändringar av dataprogram. Dessa kostnader bör dock kunna tas ut inom ramen för det ordinarie anslaget för

utveckling och systemarbete. Den sambearbetning av register som föreslås kan samtidigt förväntas leda till även tekniska rationaliseringar och därmed minskade löpande kostnader för registerhållningen. Sammanfattningsvis bedöms de föreslagna lagändringarna som helhet inte få några större statsfinansiella konsekvenser.

I avsnitt 7.15 har föreslagits att lagen om vägtrafikregister skall träda i kraft den 1 oktober 2001. Även lagen om vägtrafikdefinitioner och de lagändringar som ansluter till de båda nya lagarna bör genomgående träda i kraft den 1 oktober 2001.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om vägtrafikregister

Allmänna bestämmelser

1 §

Första stycket motsvarar huvudsakligen 1 § första stycket bilregisterkungörelsen (1972:599).

Andra stycket motsvarar 1 § andra stycket bilregisterkungörelsen med tillägg att lagen inte gäller mopeder klass II. *Punkten 1* uppställer förutsättningen att ett fordon skall tillhöra någon av angivna myndigheter för att vara undantaget från lagens bestämmelser. Genom denna bestämmelse undantas fordon som över huvud taget inte bör bli föremål för civil registrering, t.ex. stridsvagnar. Fordon som i och för sig kan omfattas av civil registreringsplikt men som tillhör Försvarsmakten, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt är också undantagna. Fordonen skall i stället registreras i militärt register med stöd av 1 och 30 §§ militära vägtrafikkungörelsen (1974:97). Att de fordon som är i fråga skall vara undantagna från civil registreringsplikt innebär i och för sig inget förbud mot civil registrering. I *punkten 2* undantas bl.a. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående och släpfordon som har kopplats till något sådant fordon. Det som avses är t.ex. mindre motordrivna snöplogar, motordrivna jordfräsar och liknande. *Punkten 3* undantar mopeder klass II, dvs. mopeder med pedaler som är konstruerade för en hastighet av högst 25 kilometer i timmen och som har en motor vars nettoeffekt inte överstiger 1 kilowatt. De äldre mopeder som är konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen omfattas enligt övergångsbestämmelserna till fordonskungörelsen (1972:595) också av kategorin moped klass II. Övriga mopeder hänförs till klass I och faller således inom lagens tillämpningsområde.

2 §

Av 2 § personuppgiftslagen (1998:204) framgår att den lagen är subsidiär i förhållande till andra författningar. Finns det bestämmelser i en annan lag eller i en förordning som avviker från personuppgiftslagen, skall de bestämmelserna tillämpas i stället. I *första stycket* erinras om att det finns bestämmelser om personuppgifter i personuppgiftslagen, men att person-

uppgiftslagen är subsidiär i förhållande till lagen om vägtrafikregister på sätt som beskrivits ovan.

Andra stycket innehåller en erinran om innebörden av begreppet *personuppgift*. Av 3 § personuppgiftslagen framgår att en personuppgift är all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet. På vägtrafikområdet finns dels personuppgifter, dels rent fordonstekniska uppgifter. Det kan dock i vissa fall vara svårt att avgöra till vilken kategori en viss uppgift hör. En teknisk uppgift om ett fordon bör inte anses vara en personuppgift om den inte kan kopplas till en uppgift om vem som äger fordonet. En uppgift om att ett visst fordon är belagt med körförbud hänför sig däremot till fordonsägaren på ett konkret sätt och det torde vara fråga om en personuppgift.

3 §

Bestämmelsen hänvisar till lagen om vägtrafikdefinitioner, se avsnitt 8.

4 §

Bestämmelsen motsvarar 7 § bilregisterkungörelsen och innebär att den som innehar ett fordon enligt avbetalnings- eller leasingkontrakt på sätt bestämmelsen föreskriver i registreringshänseende skall behandlas som fordonsägare och fullgöra de förpliktelser som åvilar en ägare.

Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll

5 §

Paragrafen anger *ändamålen* för användningen av personuppgifter i registret. Registret skall för de beskrivna ändamålen tillhandahålla vissa särskilt angivna uppgifter för olika verksamheter och liknande. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.9.

Ändamålsbeskrivningarna får genom den reglering som personuppgiftslagen innehåller betydelse för vilken insamling och annan behandling av personuppgifter i registret som är tillåten. Med personuppgifter avses i denna lag detsamma som i personuppgiftslagen, se 2 § andra stycket. Det framgår av 3 § personuppgiftslagen att en personuppgift är all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet. Av samma bestämmelse framgår att en behandling av personuppgifter innefattar varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter. Som exempel på sådana åtgärder kan nämnas utlämnande av uppgift samt insamling, användning, bearbetning och samkörning av uppgifter.

Några begränsningar när det gäller behandling av andra uppgifter i registret än personuppgifter finns emellertid varken enligt personuppgiftslagen eller enligt denna paragraf. Det finns således inget som hindrar att man behandlar en uppgift som inte är att anse som en personuppgift för något annat ändamål än de som anges i lagen, t.ex. en teknisk uppgift om ett fordon. Utrymmet att betrakta en uppgift i registret som annat än en personuppgift är dock tämligen begränsat, se kommentaren till 2 §.

I 9 § personuppgiftslagen uppställs vissa grundläggande krav för behandlingen av personuppgifter. Personuppgifter får exempelvis samlas in endast för särskilda uttryckligt angivna och berättigade ändamål och personuppgifter får inte senare behandlas för något ändamål som är

oförenligt med det för vilka uppgifterna samlades in. Uppgifter för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål får dock behandlas oavsett för vilket ändamål de samlades in. Ändamålsbeskrivningen hindrar inte heller en personuppgiftsansvarig att lämna ut uppgifter från registret till den som begär att få veta vilka uppgifter som finns i registret om honom eller henne, eftersom den personuppgiftsansvarige enligt 26 § personuppgiftslagen har en skyldighet att göra detta. Av offentlighetsprincipen följer vidare att de i lagen uppställda ändamålen för behandling av personuppgifter inte får inskränka skyldigheten för myndigheter att lämna ut uppgifter.

Ändamålen enligt *punkten 1* är att tillhandahålla uppgifter för *verksamhet för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning*. Den verksamhet som avses skall bedrivas med stöd av författning. Vidare skall det vara fråga om verksamhet som staten eller en kommun ansvarar för. Verksamheten skall vidare avse de personer som särskilt anges under punkterna a)–d). Det skall alltså vara fråga om personuppgifter där informationen direkt eller indirekt kan hänföras till en person utpekad i någon av punkterna a)–d).

I begreppet *fordonsägare* innefattas de personer som med stöd av 4 § antecknats som ägare i vägtrafikregistret. Bestämmelsen möjliggör registrering av personuppgifter bl.a. i syfte att kontrollera att en fordonsägare fullgör de skyldigheter som ålagts honom enligt olika författningar som exempelvis att betala fordonsskatt enligt fordonsskattelagen (1988:327) och trafikförsäkring enligt trafikskadelagen (1975:1410).

Personuppgifterna kan också vara att hänföra till *den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen*. Genom denna bestämmelse kan personuppgifter angående behörighet att framföra fordon, som nu återfinns i körkortsregistret, behandlas. Med behörighet att framföra fordon enligt yrkestrafiklagen avses taxiförarlegitimation. Vidare tillåter bestämmelsen registrering av innehav av sådana certifikat som avses i 4 kap. 3 och 19 §§ eller 6 kap. 15 § luftfartslagen (1957:297) eller av elevtillstånd som avses i 4 kap. 5 § samma lag och som i dag förs i körkortsregistret. En registrering av dessa uppgifter är nödvändig för att Luftfartsverket även fortsättningsvis skall kunna få underrättelser om uppgifter om bl.a. körkortsåterkallelser och omhändertagande enligt lag (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

Registrering får även ske beträffande *annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafikärende*. I anslutning till denna bestämmelse kan nämnas att i det nuvarande körkortsregistret antecknas uppgifter exempelvis när någon har omhändertagits enligt lagen om omhändertagande av berusade personer m.m. Detta gäller oavsett om personen har eller har haft körkort eller inte. Genom denna bestämmelse tillåts sådan behandling även fortsättningsvis då den behövs för att underlätta handläggningen av framtida körkortsärenden och ärenden där provningar görs enligt yrkestrafiklagen. Även uppgifter avseende personer som ännu inte uppnått körkortsålder förs in i registret. Lydelsen har justerats på inrådan av *Lagrådet*, som framhållit denna synpunkt i yttrande den 22 maj 2000, från att avse handläggning av ett väg-

trafikärende till att avse handläggningen av ett körkorts- eller yrkes- trafikärende.

Genom att registrera uppgifter om *den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning* möjliggörs den behandling av personuppgifter som sker i det nuvarande yrkestrafikregistret. Det kan i sammanhanget nämnas att det i 5 kap. 3 § yrkestrafiklagen finns en bestämmelse om olämplighetstid efter återkallelse av tillstånd. Uppgift om tidigare tillståndsinnehav är därför av intresse vid ny ansökan. Uppgifterna i denna punkt omfattar även olika typer av internationella tillstånd avseende kommersiell vägtrafik.

Punkten 2 möjliggör tillhandahållande av uppgifter för *försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgift om personer som anges under 1 a), b) och d) utgör underlag för prövningar eller beslut*. För försäkringsgivare är det nödvändigt att få kännedom om fordonsägare i samband med beviljande av trafikförsäkring. Även i andra fall kan personuppgifter behövas i försäkringsverksamhet och annan allmän och enskild verksamhet. Tillhandahållande av uppgifter i dessa avseenden kan exempelvis behövas för kontroll på grund av en rättstvist med en viss person eller kontroll av förarbehörighet vid biluthyrning.

Punkten 3 tillåter behandling av uppgifter för att tillgodose behovet av *information om fordonsägare för trafiksäkerhets- och miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott*. Uppgifter hänförliga till fordonsägare bör få föras även för att tillhandahålla uppgifter i syfte att förebygga brottslig verksamhet i samband med överlåtelser av fordon. Denna punkt möjliggör anteckning om olika begränsningar i förfoganderätten över ett fordon, exempelvis en anteckning i registret om att en bil är leasad.

Enligt *punkten 4* får registret användas för *aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register*. Bestämmelsen får betydelse i fall då den som anlitar vägtrafikregistret redan har ett eget personregister. Ett sådant register får innefatta endast personer som redan står i någon etablerad förbindelse med den som för registret. Däremot får vägtrafikregistret inte användas för att aktualisera, komplettera eller kontrollera rena marknadsföringsregister.

I *punkten 5* anges att vägtrafikregistret får användas för urvalsdragningar för direkt marknadsföring. En hänvisning till 11 § personuppgiftslagen har tagits in i denna punkt. Enligt denna paragraf kan behandling av personuppgifter för sådant ändamål ibland vara otillåten, nämligen om den registrerade hos den personuppgiftsansvarige skriftligen har anmält att han eller hon motsätter sig sådan behandling. Om någon har begärt en s.k. direktreklamspärr åligger det således den personuppgiftsansvarige att se till att uttag av uppgifter för direkt marknadsföring inte sker.

6 §

Vägtrafikregistret är avsett att ersätta bl.a. de nuvarande bil-, körkorts-, yrkestrafik-, felparkerings- och förarprovsregistren. Bestämmelsen avser att ge en tydlig bild av vägtrafikregistrets innehåll.

I *första styckets punkt 3 b* åsyftas med bestämmelser om tillstånd till internationella person- och godstransporter i första hand sådana som återfinns i förordningen (1998:786) om behöriga myndigheter m.m. i fråga om internationella transporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Bland behörighetshandlingar som avses i *punkt 4* kan nämnas sådana som krävs för att transportera farligt gods samt s.k. yrkeskompetensbevis som med stöd av EG-reglering krävs för vissa yngre och/eller oerfarna yrkesförare. Vidare åsyftas certifikat och elevtillstånd enligt luftfartslagen.

I *andra stycket* nämns särskilt registrering av felparkeringsuppgifter som kan sägas utgöra ett system som är en parallell till övrig registrering. Denna registrering bygger helt på de registeruppgifter som finns i själva fordonsregistreringen. Att särskilt nämna och författningsreglera denna registrering bidrar till en tydlig bild av registerinnehållet.

Ansvar för behandlingen av personuppgifter

7 §

Vägverket skall föra vägtrafikregistret och vara personuppgiftsansvarig för detta. För att tydliggöra anknytningen till personuppgiftslagen anges, på *Lagrådets* inrådan, att vägtrafikregistret förs med hjälp av automatiserad behandling.

Innebörden av det ansvar som åvilar den personuppgiftsansvarige slås fast i personuppgiftslagen. Den personuppgiftsansvarige skall exempelvis se till att behandlingen av uppgifter sker på ett korrekt och säkert sätt, att information lämnas till den registrerade, att oriktiga uppgifter rättas och att ersättning betalas till registrerad för skada och kränkning av den personliga integriteten som orsakats vid behandling i strid med lagen. En bestämmelse om rättelse och skadestånd finns i 11 §.

Direktåtkomst

8 §

Bestämmelsen saknar motsvarighet i utredningens förslag. Frågan om direktåtkomst författningsregleras av integritetsskäl, se avsnitt 7.10. I paragrafen begränsas möjligheten att bevilja direktåtkomst till registret. Med direktåtkomst avses att den som använder registret på egen hand kan söka i detta och få svar på frågor, dock utan att själv kunna bearbeta eller på annat sätt påverka innehållet. Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast i enlighet med av regeringen meddelade föreskrifter. Sådan åtkomst får beviljas endast för de för personuppgifter särskilt angivna ändamålen, dock inte om syftet är att komplettera eller kontrollera kund- eller medlemsregister eller om syftet är att göra en s.k. urvalsdragning. Frågan om möjligheten att tillgå uppgifter via internet har tidigare behandlats av regeringen i propositionen Registrering av fastighetsrättsliga förhållanden, m.m. (se prop. 1999/2000:39 s. 101 f.).

9 §

Bestämmelsen överensstämmer huvudsakligen med utredningens förslag. Paragrafen begränsar möjligheten att hämta uppgifter till registret genom samkörning. Samkörning får endast ske för vissa för personuppgifter särskilt angivna ändamål, jfr 8 §. I 37 § anges att regeringen ytterligare får begränsa rätten till samkörning.

Sökbegrepp**10 §**

I paragrafen begränsas användningen av sökbegrepp till de sökbegrepp regeringen beslutar om, se avsnitt 7.10. Härigenom begränsas vad som är att anse såsom allmän handling och vad som därigenom kan bli tillgängligt för utomstående.

Rättelse och skadestånd**11 §**

Paragrafen behandlar rättelse och skadestånd och hänvisar till personuppgiftslagens bestämmelser. Bestämmelser om rättelse finns i 28 § personuppgiftslagen och om skadestånd i 48 § samma lag.

Beslut om rättelse skall kunna överklagas i samma ordning som beslut om information enligt personuppgiftslagen, se 34 §. Bestämmelsen om skadestånd i personuppgiftslagen bygger på ett strikt ansvar, dvs. det krävs inte vållande för att skadeståndsskyldighet skall föreligga under förutsättning att övriga rekvisit är uppfyllda. Bara om den personuppgiftsansvarige kan bevisa att felet inte berodde på honom eller henne, finns det en möjlighet, men inte någon skyldighet, att mildra skadeståndsansvaret.

Registrering som förutsättning för rätt att bruka fordon**12 §**

I denna bestämmelse, som huvudsakligen motsvarar 8 § bilregisterkungörelsen, regleras vilka fordon som skall vara registrerade för att få brukas. Bestämmelsen kompletteras av undantag från registreringsplikten i 13–16 §§ från registreringsplikten. Vidare kompletteras bestämmelsen av regler i 17 § om brukande av avställt fordon och i 18–20 §§ om brukande av fordon med stöd av saluvagnslicens.

Lagrådet har i yttrandet den 22 maj 2000 konstaterat att det viktigaste skälet till det tidigare remitterade förslaget om lagreglering av ett nytt vägtrafikregister angivits vara att grunden för skattskyldighet för ett fordon är knuten till fordonets registrering. Lagrådet har vidare anfört att om den föreslagna lagen skall anses falla inom skatteområdet uppstår problemet att regeringsformen i princip inte tillåter delegation av riksdagens normgivningsmakt inom skatteområdet. De bestämmelser som reglerar såväl registreringsplikten som undantagen från denna har därför arbetats in i lagen om vägtrafikregister.

13 §

Här anges de undantag från registreringsplikten som motsvaras av 9 och 47 a §§ bilregisterkungörelsen, 35 § fordonskungörelsen och 16 § terrängtrafikkungörelsen. Till ”*andra liknande inhägnade områden*” i punkt 1 kan i särskilt fall hänföras exempelvis en flygplats, givet att området är inhägnat på sådant sätt som förutsätts i bestämmelsen. I punkt 5 regleras bl.a. situationen att fordon provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att handlägga ett ärende. Det kan vara fråga om att pröva eller överpröva ärenden om EG-typgodkännande eller om typbesiktning av fordon enligt fordonskungörelsen (55 a, 55, och 115 §§).

Förfaranden i strid med andra stycket straffbeläggs i 30 §. Om beviset utan trovärdig förklaring visar en avtalad tid för besiktning annan dag än den innevarande kan beviset naturligtvis inte godtas.

14 §

Bestämmelsen motsvarar 2 § förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige och utgör ett undantag från registreringsplikten i 12 §. Ägaren av fordonet skall ha sitt egentliga hemvist utomlands, jfr här kommentaren till 22 §. Avsikten med begreppet *tillfälligt brukande* är att möjliggöra turisttrafik och annan gränsöverskridande trafik. Avgörande för bedömningen av begreppet är avsikten med brukandet och förhållandena när inresan skedde. Om avsikten vid införseln eller inresan är att bruka fordonet här i landet under en längre tid blir fordonet registreringspliktigt här från och med den första dag fordonet befinner sig här. För brukande av fordon i internationell vägtrafik i Sverige uppställs ytterligare villkor i förordningen om fordon i internationell vägtrafik i Sverige. Villkoren gäller registrering i en främmande stat samt fordonets beskaffenhet och utrustning.

15 §

Paragrafen innehåller bestämmelser som reglerar brukandet av danska, finska och norska fordon i Sverige och innebär undantag från den i 12 § reglerade registreringsplikten. Bestämmelsen grundar sig på en överenskommelse med Danmark, Finland och Norge (SÖ 1985:91) om godkännande av körkort och registrering av fordon. Överenskommelsen omfattar även användande av de nordiska motsvarigheterna till saluvagnsskyltar – i Danmark ”faste prøveskilter”, i Finland ”provnummerskyltar” och i Norge ”prøvekjennermerke” – samt brukande av fordon i Sverige med stöd av särskilda tillstånd att i dessa länder tillfälligt bruka fordon.

Motsvarande bestämmelser finns i dag i 10–12 §§ förordningen om internationell vägtrafik i Sverige.

16 §

Paragrafen är ny och innebär att utländska fordon som förs in i landet av en privatperson med hemvist i Sverige med stöd av giltig utländsk registrering under en kort övergångstid skall kunna bruka fordonet. Bestämmelsen behandlas närmare i avsnitt 7.7.

17 §

Bestämmelsen motsvarar 37 § bilregisterkungörelsen. Varken denna bestämmelse eller någon annan omfattar dock regler om sådant körillstånd som avses i 45 § bilregisterkungörelsen. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får dock enligt 36 § i enskilda fall medge undantag från regler om brukande av fordon i denna lag.

Saluvagnslicens*18 §*

Bestämmelser om saluvagnslicens finns i dag i 38–47 a §§ bilregisterkungörelsen. Bestämmelsen motsvarar nuvarande 40 § första stycket bilregisterkungörelsen. Här anges i vilka fall ett fordon får brukas med stöd av saluvagnslicensen. Det är alltså fråga om att den som redan innehar saluvagnslicens vidtar någon åtgärd med det eller de fordon som han yrkesmässigt bedriver tillverkning eller transport av eller handel med, t.ex. en bilhandlare som demonstrerar ett fordon som han har i lager.

19 §

Denna paragraf motsvarar huvudsakligen 38 § bilregisterkungörelsen med det tillägget att licens inte får meddelas om det kan antas att den kommer att missbrukas eller det föreligger något annat särskilt skäl mot att den meddelas.

Det förutsätts att saluvagnslicens gäller tills vidare, dock längst till dess att den på någon grund återkallas.

De fordon som används med stöd av saluvagnslicensen kan antingen vara oregistrerade eller avställda. En viktig skillnad mellan saluvagnslicens och registrering är att det i det förstnämnda fallet inte är fråga om några specifika utpekade fordon utan det rör sig om ett visst antal fordon som samtidigt kan användas med stöd av licensen.

Det är behovet av att transportera fordon trots att de är avställda eller inte är registrerade som skall beaktas i förekommande fall.

Tveksamhet har rått om bedömningen av ansökan från s.k. rekonditioneringsföretag, som utför tvätt, dammsugning m.m. åt bilfirmor. Det är alltså fråga om åtgärder som vidtas med ett redan färdigtillverkat fordon, där sökanden önskar använda saluvagnsskyltar för att hämta och lämna fordonet hos sin uppdragsgivare, dvs. bilfirman. Sådana företag har hittills till övervägande delen nekats saluvagnslicens med hänvisning till att transporten mellan bilfirman och företaget kan ske med bilfirmans saluvagnsskylt. Detsamma gäller rena reparationsföretag för körningar med fordon som repareras i verksamheten. Någon ändring av principerna för bedömning av sådana fall är inte åsyftad.

När det gäller *transport* av fordon skall transportbehovet ligga naturligt i verksamheten, dvs. där det finns ett behov av att transportera fordon trots att de inte är registrerade eller när de är avställda. Exempel härpå är fall av renodlad transport av nya fordon t.ex. mellan tillverkare och hamnar, uppställningsplatser och liknande.

Med begreppet *påbyggnad* avses ett led i tillverkningen, exempelvis när chassi och hytt tillverkas hos ett företag medan flaket byggs hos ett

annat företag, eller ett busschassi tillverkas hos en leverantör medan karosseri och inredning byggs på hos en annan. Med påbyggnad avses däremot inte utrustning som monteras på ett färdigbyggt fordon, exempelvis montering av kran, skyddsutrustning, ljusskylt eller liknande.

20 §

I dag återfinns bestämmelser om återkallelse av saluvagnslicens i 39 § bilregisterkungörelsen.

Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen vad som hittills gällt för återkallelse. I *första stycket* punkt 2 anges dock att den omständigheten att inte saluvagnsskatten betalats som en uttrycklig återkallelsegrund och i punkt 4 första ledet att en innehavare visat sig olämplig. Under det senare ledet av punkt 4 ryms bl.a. det fallet att den som innehar saluvagnslicens själv begär att den skall upphöra (återkallelse på egen begäran).

I *andra stycket* begränsas möjligheterna till återkallelse av skäl som anges i punkterna 3 och 4 till att avse endast fall som inte kan betraktas som ringa.

Tillfällig registrering

21 §

Bestämmelserna om tillfällig registrering omfattar motordrivna fordon och släpfordon. I dag gäller att exportvagnskungörelsen omfattar personbilar och motorcyklar medan turistvagnskungörelsen omfattar bilar, motorcyklar samt släpfordon. Det innebär att tillämpningsområdet för den tillfälliga registreringen blir något vidare än i dag. Den nya bestämmelsen innefattar även en definition av nya fordon eftersom olika regler gäller i visst avseende för nya fordon respektive övriga.

22 §

Tillfällig registrering får enligt denna bestämmelse meddelas för fordon som skall registreras i Sverige för att få brukas stadigvarande här under vissa förutsättningar. Fordonet får inte vara registrerat här och fordonets ägare skall ha sitt egentliga hemvist här i landet. Begreppet egentligt hemvist ansluter till terminologin i 7 § första stycket folkbokföringslagen (1991:481). För bilhandeln finns i stället möjlighet att använda institutet saluvagnslicens.

23 §

Paragrafen reglerar tillfällig registrering av fordon som i dag kan införas i exportvagnsförteckning, *punkterna 1–3*, respektive som kan erhålla turistvagnslicens, i praktiken s.k. testfordon, *punkten 4*. Begreppet egentligt hemvist ansluter till terminologin i 7 § första stycket folkbokföringslagen (1991:481). Någon möjlighet att använda sig av någon form av temporär registrering vid export av begagnade fordon saknas i dag men införs genom denna bestämmelse.

I de fall som avses i *punkten 4* kan det bedömas förekomma att ansökan görs av en juridisk person. För registrering krävs att den juridiska personen inte har sin ledning i Sverige och att sökanden eller den som representerar denne – en förare eller någon annan medlem av ett testteam eller liknande – endast tillfälligt skall vistas i landet.

24 §

Genom bestämmelsen hindras missbruk av institutet tillfällig registrering.

25 §

Ett tillfälligt registrerat fordon som har förts in från ett annat EES-land och uppfyller vissa krav får brukas med stöd av registreringen utan någon annan inskränkning än att det inte får användas i yrkesmässig trafik.

26 §

Brukandet med stöd av den tillfälliga registreringen för ett fordon, som senare skall föras in i vägtrafikregistret, i annat fall än som avses i 25 § är inskränkt innan fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning. Paragrafen har justerats i enlighet med Lagrådets förslag i yttrandet av den 15 februari 2001, se ovan avsnitt 7.7. Justeringen avser ett förtydligande vad gäller möjligheten att föra hem och ställa upp ett tillfälligt registrerat fordon som inte förts in i landet från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och har en giltig registrering i det landet, jfr 25 §. Ett enligt 22 § tillfälligt registrerat fordon får i de fall som är i fråga brukas för färd kortaste lämpliga väg från en plats eller lokal av det slag som anges i paragrafen till en sådan plats eller lokal ”eller till någon annan plats där fordonet kan ställas upp i avvaktan på registreringsbesiktning”. Sedan fordonet har godkänts vid registreringsbesiktning får det enligt lagrummets andra stycke användas utan inskränkningar förutsatt att fordonet efter besiktningen inte ändrats på visst sätt, jfr 38 § fordonskungörelsen.

27 §

Den nuvarande bestämmelsen i 1 § fjärde stycket exportvagnskungörelsen om att ett fordon som är infört i exportvagnsförteckning inte får föras i yrkesmässig trafik gäller enligt bestämmelsen all tillfällig registrering mot bakgrund av de krav som bör ställas inom den yrkesmässiga trafiken.

28 §

Beslut om att en tillfällig registrering upphör kan fattas om de lagliga villkoren för sådan registrering inte längre är uppfyllda, eller om sökanden före beslut lämnat felaktiga uppgifter som vilselett beslutsmyndigheten om huruvida villkoren varit uppfyllda.

Straffbestämmelser

29 §

Olika former av brukande av ett oregistrerat fordon träffas av bestämmelsen, jämför 87 och 88 §§ bilregisterkungörelsen samt 13 § kungörelse (1973:766) om interimslicens för fordon. Det gäller t.ex. den som obehörigen använder sig av en saluvagnsskylt, vilket är en form av brukande av oregistrerat fordon. Påföljden skall alltså vara penningböter. Av 4 § framgår att innehavare av fordon i vissa fall jämställs med ägare, utöver de fall som nämns i tredje stycket denna paragraf.

Motsvarar nuvarande 90 § bilregisterkungörelsen.

31 §

Paragrafen motsvarar 92 § bilregisterkungörelsen och har moderniserats till sin utformning. De föreskrifter som meddelas med stöd av lagen kan exempelvis vara överträdelser av föreskrifter om avställning av fordon. Andra juridiska personer som enligt tredje stycket kan tänkas träffas av bestämmelsen är europeiska ekonomiska intressegrupperingar, EEIG, enligt lagen (1994:1927) om sådana grupperingar.

Hindrande av fortsatt färd

32 §

Paragrafen motsvarar väsentligen 93 § bilregisterkungörelsen. Motsvarande bestämmelse finns i andra trafikförfattningar, se bl.a. 5 kap. 8 § körkortslagen, 6 kap. 6 § yrkestrafiklagen och 14 kap. 15 § trafikförordningen (1998:1276). Bestämmelsens innehåll har justerats i enlighet med vad Lagrådet anfört i yttrandet den 15 februari 2001 så att orden ”medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars” har utgått (se avsnitt 7.13). Det har vidare bedömts ligga i sakens natur att det vid de överträdelser som kan komma i fråga i registreringssammanhang bör kunna medges att fordonet får föras till närmaste lämpliga uppställningsplats etc. Någon särskild föreskrift härom har därför inte tagits in i lagtexten.

Förfarande och överklagande

33 §

Utöver de frågor som Vägverket enligt bestämmelsen har att pröva är Vägverket beslutsmyndighet även i fråga om godtagande av ansvarig företrädare för juridisk person enligt 31 § tredje stycket.

34 §

Överklagande kan ske till Länsrätten i Örebro län i bl.a. sådana frågor om saluvagnslicens och tillfällig registrering m.m. som avses i 19–24, 28 och 31 §§. Det innebär att de möjligheter till överklagande till allmän förvaltningsdomstol som i dag finns vad gäller motsvarigheten till tillfällig registrering ersätts av en överklagandemöjlighet till en särskild allmän förvaltningsdomstol. Såväl beslut om information enligt personuppgiftslagen (1998:204) som beslut om rättelse enligt samma lag – de senare på inrådan av Lagrådet – skall kunna överklagas i samma ordning (se avsnitt 7.14). Bestämmelsen är i förhållande till lagrådsremissen den 1 februari 2001 justerad så att orden ”rättelse eller” har lagts till medan hänvisningen till ”26 §” personuppgiftslagen är borttagen. I fråga om talerätt och överklagandetid m.m. finns regler i förvaltningslagen (1986:223). Undantag från de generellt gällande principerna är avsett endast i den mån det är angivet i lagen. Taleberättigad är således exempelvis endast den som beslutet angår om det gått honom emot (22 § förvaltningslagen).

36 §

Den nuvarande bilregisterkungörelsen reglerar såväl registreringsplikten som undantag från denna. *Lagrådet* har i sitt yttrande den 22 maj 2000 påpekat att en generell möjlighet för regeringen att meddela undantag från registreringsplikten torde ha omedelbar betydelse för skattskyldigheten och därför inte är tillåten enligt regeringsformen. Registreringsplikten och undantag från denna samt de särskilda brukanderegler som knutits till registreringsplikten har därför arbetats in i lagen. Undantag kan dock meddelas i enskilda fall enligt denna bestämmelse, jfr 86 § bilregisterkungörelsen, och undantag får förenas med villkor. Bestämmelsen överensstämmer i så motto även med vad som stadgas i 8 kap. 1 § yrkestrafiklagen (1998:490).

37 §

I paragrafen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om särskilda begränsningar i fråga om samkörning och avseende rätten att bevara uppgifter. Den nya lagen om vägtrafikregister är avsedd att fastställa en yttre ram för behandling av personuppgifter samtidigt som regeringen i nu nämnda avseenden bemyndigas att meddela begränsningar till skydd för den enskildes integritet. Frågan om samkörning behandlas i avsnitt 7.10. Frågan om bevarande och gallring av uppgifter behandlas i avsnitt 7.12.

38 §

Bestämmelsen har ursprungligen utformats efter mönster i 10 kap. 1 § körkortslagen (1998:488) och 8 kap. 2 § yrkestrafiklagen. *Lagrådet* anser i sitt yttrande den 22 maj 2000 att det av bemyndigandet klart bör framgå vilka ämnen de ytterligare föreskrifterna kan komma att reglera mot bakgrund av att vissa föreskrifter avses vara straffsanktionerade (jfr även 8 kap. 3 och 7 §§ regeringsformen). Bestämmelsen gäller ett bemyndigande att meddela föreskrifter i de avseenden som särskilt anges i bestämmelsen. Med ytterligare föreskrifter i fråga om registrering av fordon avses exempelvis bestämmelser om att viss registreringsskylt är obligatorisk och att skylten skall vara möjlig att avläsa. Sådana bestämmelser om registreringen kan komma att bli straffsanktionerade. Paragrafen avser således att klargöra att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter som går utöver rena verkställighetsföreskrifter. *Lagrådet* har i yttrandet den 15 februari 2001 framhållit att bemyndigandet såvitt avser möjligheten att meddela ytterligare föreskrifter i fråga om registrering av fordon som omfattas av lagen och i fråga om saluvagnslicens bör preciseras bättre. I enlighet med *Lagrådets* förslag har därför i bestämmelsen angetts att föreskrifter får meddelas i fråga om andra förpliktelser beträffande registrering av fordon och saluvagnslicens än dem som framgår av lagen, dock att föreskrifterna inte får avse skatt.

39 §

Jämför t.ex. 8 kap. 3 § yrkestrafiklagen.

1 §

Första stycket anger i vilka fall lagen är avsedd att tillämpas.

I andra stycket föreskrivs att bestämmelserna i respektive författning för visst slag av fordon som huvudregel gäller även chassi till sådant fordon. Motsvarande bestämmelse återfinns i samtliga de författningar lagen huvudsakligen bygger på t.ex. 5 § fordonskungörelsen och 6 § bilregisterkungörelsen. Bestämmelsen får generell giltighet och tas in i denna lag.

2 §

I bestämmelsen har fordons- och viktbegrepp från främst terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen, bilregisterkungörelsen, körkortsförordningen (1998:980) samt trafikförordningen (1998:1276) förts samman. Den definition som finns i författningarna av lätt motorcykel med förbränningsmotor har anpassats till att lätt motorcykel kan ha motor av annan typ. För att motorcykel som drivs av en annan motor än förbränningsmotor skall betecknas som lätt motorcykel bör nämligen endast en effektgräns gälla. Motorns nettoeffekt har genomgående använts som kriterium för de fordon som definieras med ledning av motorstyrkan. Vissa fordonsbegrepp av icke grundläggande karaktär kommer alljämt att regleras i förordningsform t.ex. *temperaturkontrollerat fordon* och *lastlängd*.

3 §

Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i bl.a. 4 § första stycket fordonskungörelsen och 5 § första stycket bilregisterkungörelsen. I allmänhet torde ett fordon utan svårighet kunna hänföras till ett fordonsslag med tillämpning av 2 §. Om detta inte skulle låta sig göras får beslut om klassificering tas i det enskilda fallet. Om det i undantagsfall skulle finnas fog för en annan lösning bör den kunna medges med tillämpning av 4 §.

4 §

Undantagsbestämmelsen är avsedd att inbegripa såväl de undantagsmöjligheter som finns i dag t.ex. i de fall det finns skäl att hänföra ett visst fordon, en viss fordonstyp eller en viss grupp av fordon till ett annat slag av fordon än som skulle bli fallet enligt 2 § (jfr t.ex. 4 § andra stycket fordonskungörelsen), som andra former av undantag.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

1 a §

En hänvisning till lagen om vägtrafikdefinitioner tas in i en ny paragraf i lagen eftersom fordons- och viktdefinitionerna är av central betydelse vid tillämpning av lagens bestämmelser.

Ändringarna är endast redaktionella.

11.4 Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

1 kap.

1 §

I bestämmelsen preciseras respektive införs definitioner av begreppen *körkort*, *traktorkort*, *körkortstillstånd* och *körkortshavare*, eftersom dessa begrepp är av större betydelse. Definitionen av *körkort* och *traktorkort* ansluter till den nuvarande lydelsen av 1 kap. 1 § körkortslagen och begreppen *körkortstillstånd* och *körkortshavare* förs över till körkortslagen från körkortsförordningen.

2 §

Bestämmelsen är ny och hänvisar vad beträffar betydelsen av fordons- och viktbegreppen till lagen om vägtrafikdefinitioner.

3 §

Definitionen av begreppet *permanent bosättning* återfinns i dag i körkortsförordningen. Begreppet är av central betydelse och definieras därför i lagen. Syftet med bestämmelsens andra stycke är att klargöra var en person kan anses permanent bosatt om han har yrkesmässig anknytning till en annan stat än den han har personlig anknytning till. För permanent bosättningsort (eng: normal residence) finns en liknande definition i artikel 9 i rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort. Jämfört med lydelsen i körkortsförordningen har lydelsen ändrats något då den förstnämnda, som är hämtad från den svenska språkversionen av direktivet, fokuserar på vilken plats i ett land som är att anse som bosättningsort. Avsikten är dock att klargöra vad som är att anse som en permanent bosättning i körkortslagens mening. Som *Lagrådet* framhållit i sitt yttrande den 22 maj 2000 är i sammanhanget av saklig betydelse endast i vilken av flera stater som personen bor.

11.5 Övriga lagförslag

Vissa hänvisningar har ändrats med anledning av den föreslagna lagen om vägtrafikdefinitioner.

Viss terminologi har ändrats på grund av att befintliga bil-, körkorts-, yrkestrafik-, felparkerings- och förarprovsregistren slås samman till ett vägtrafikregister, vilket föranleder vissa följdändringar. Särskilt bör här nämnas ändringen i övergångsbestämmelserna till lagen (1998:620) om belastningsregister, se närmare avsnitt 9. Vad beträffar bilskrotningslagen (1975:343) gäller att skrotningspremie kan betalas ut på grund av skrotningsintyg (4 §). Regeringen har i prop. 2000/01:47 föreslagit bl.a. att skrotningspremie skall kunna betalas även för bilar som avregistrerats

enligt 61 § bilregisterkungörelsen (1972:599). Miljö- och jordbruksutskottet har i betänkande (2000/01:MJU13) instämt i regeringens förslag i denna del. I yttrandet den 15 februari 2001 har Lagrådet förordat att bilregisterkungörelsen upphävs genom lagen om vägtrafikregister. Som konsekvens härav föreslås nu 4 § andra och tredje styckena bilskrottningslagen uppta de villkor för skotningspremie som följer av 61 § bilregisterkungörelsen. Ändringen är av redaktionell karaktär.

Vissa följdändringar har även gjorts med anledning av att de nuvarande registerförfattningarna är avsedda att ersättas av, utöver den i lagrådsremissen behandlade lagen om vägtrafikregister, en förordning om vägtrafikregister.

Med anledning av att de nuvarande bestämmelserna om införande av fordon i exportvagnsförteckning och om interimis- och turistvagnslicenserna sammanförs inom vägtrafikregistreringen i institutet tillfällig registrering ändras lagen (1976:206) om felparkeringsavgift, lagen (1984:318) om kontrollavgift för olovlig parkering, fordonsskattelagen (1988:327), mervärdesskattelagen (1994:200) och lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon. Någon ändring av nuvarande reglering i övrigt är inte avsedd.

Eftersom vägtrafikkungörelsen (1972:603) ersatts av trafikförordningen (1998:1276) ändras hänvisningen i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands.

Sammanfattning av betänkandet Vägtrafikregistrering (SOU 1998:162)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 1

Utredningsuppdraget går ut på att göra en översyn av gällande författningar inom vägtrafikregisterområdet och utarbeta förslag till de författningsregleringar som bedöms nödvändiga. Huvudsyftet är att förenkla, modernisera och effektivisera regelsystemet. Vi har under utredningsarbetet gått igenom författningsmaterian och gjort oss en bild av hur den tillämpas i praktiken. Vi har analyserat luckor i regelverket och de problem som dessa och föråldrade och otidsenliga bestämmelser ger upphov till. I samråd med de tillämpande myndigheterna har vi tagit fram förslag till lösningar inom varje verksamhetsdel.

Genomgången av författningsområdet och den redaktionella översynen har mynnat ut i en lag och en förordning om vägtrafikregister.

Våra förslag innehåller också en lag och en förordning om vägtrafikdefinitioner samt en skiss till förordning om avgifter inom vägtrafikområdet.

De sakliga ändringar som föreslås inom de olika delområdena innebär i huvudsak följande.

(Redogörelsen begränsas här till att huvudsakligen avse de delar som berör utredningens lagförslag och föreslagna ändringar i förordningar som är av betydelse för utformningen av viss lagtext.)

Författningsregleringen i stort

För att tillgodose regeringsformens krav på lagform anges de grundläggande kriterierna för fordonsregistreringen och därmed bl.a. för uttaget av fordonsskatt, dvs. registreringsplikten, i lagen om vägtrafikregister.

Även de från integritetssynpunkt viktiga ändamålen och avgränsningarna för personregistreringen får lagform, liksom övergripande registerfrågor i anslutning till personuppgiftslagens reglering.

Ett samlat vägtrafikregister föreslås för att tillgodose de behov som samhället har av kontroll, identifiering och information på vägtrafikområdet utifrån de krav som trafiksäkerheten, miljön och andra för vägtrafiken betydelsefulla omständigheter ställer. De registrerade uppgifterna får för det första avse fordon och fordonsägare, bl.a. uppgifter som behövs för trafikförsäkring, uttag av fordonsskatt och kontroll av felparkeringsavgifter. Uppgifterna får för det andra avse den som ansöker om, har eller har haft behörighet att föra fordon eller någon annan person som registreras, om det behövs för att underlätta handläggningen av körkortsärenden. Uppgifterna får för det tredje avse den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik eller biluthyrning.

Övriga bestämmelser på området samlas i förordningen om vägtrafikregister.

De centrala definitionerna på vägtrafikområdet, dvs. främst fordons- och viktbegreppen, lagfästs. Övriga definitioner samlas i en förordning.

De nu gällande definitionerna har, med endast mindre redaktionella justeringar, förts över från gällande rätt. De i definitionsförfattningarna upptagna definitionerna äger allmän giltighet. I vad mån man sedan på varje särskilt område väljer att hänvisa till lagen eller helt enkelt förutsätter att lagens begreppskatalog skall gälla får avgöras från fall till fall.

Tillgång till registeruppgifterna – integritetsfrågor

Integritets- och sekretessfrågor behandlas utförligt. Den för registret huvudansvariga myndigheten Vägverket skall ansvara för avvägningen mellan effektivitet, uppgiftsbehov och integritetsaspekter i samband med verksamheten. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, dvs. i praktiken Vägverket, bemyndigas att meddela föreskrifter om utlämnande av uppgifter ur registret. Här ingår bl.a. befogenhet att besluta om s.k. direktåtkomst till registret i enlighet med vad som följer av personuppgiftslagens generella bestämmelser om behandling av uppgifter.

Som sökbegrepp i vägtrafikregistret får användas de uppgifter som får ingå i registret. Regeringen får föreskriva begränsningar av rätten att använda sökbegrepp. Därvid måste en avvägning ske mellan effektivitetskraven och risken för integritetsintrång.

För vägtrafikregistrets del finns det behov av samkörning i den utsträckning som gäller i dag, dvs. med polisen, skattemyndigheterna, bilprovningen, försäkringsbolagen och ytterligare någon eller några myndigheter. Varje sådan åtgärd kräver att integritetsaspekterna beaktas. Regeringen ges rätt att föreskriva de begränsningar som kan anses påkallade.

Vi föreslår att det i sekretesslagstiftningen införs ett omvänt skaderekvisit för uppgifter i vägtrafikregistret om personnummer och för uppgifter om bild och namnteckning i det s.k. bildregister som Vägverket för, dvs. nämnda uppgifter skall få lämnas ut endast om det står klart att utlämnandet inte kan vålla men för den registrerade eller någon honom närstående. Samma regler bör också gälla i fråga om underlag för taxiförarlegitimation. Med hänsyn till den förestående översynen av sekretesslagstiftningen i bl.a. redaktionellt hänseende lämnas inte något förslag till utformningen av de föreslagna ändringarna (främst 7 kap. 15 § sekretesslagen).

Fordonsregistrering

Registrering i vägtrafikregistret är enligt den huvudregel som uttrycks i lagen om vägtrafikregister en förutsättning för att bruka ett fordon i trafik i landet. Förordningen om vägtrafikregister innehåller vissa undantag från den regeln.

Reglerna om saluvagnslicens, som vi kallar saluvagnsregistrering, reformeras i viss omfattning.

Tillfällig registrering

De skilda formerna av interimistisk registrering av fordon – exportvagnslicens, interimislicens och turistvagnslicens – förs samman till ett enhetligt regelsystem, tillfällig registrering. Bestämmelserna omfattar såväl EU/EES-fordon som s.k. tredjelandsfordon och differentieras beroende på om fordonet efter en viss tid skall ordinärt registreras i vägtrafikregistret eller ej. Förfarandet omfattar även begagnade fordon som skall exporteras.

Samtliga myndighetsuppgifter som rör tillfällig registrering läggs på Vägverket.

Giltighetstiden för tillfällig registrering differentieras mellan en månad och ett år beroende på om fordonet skall registreras ordinärt i vägtrafikregistret eller ej.

Bevarande och gallring av uppgifter – utdrag ur registret

Uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras.

Straffbestämmelser m.m.

Det skall genomgående krävas subjektivt rekvisit (upsåt eller oaktsamhet) i fråga om brott mot bestämmelserna på vägtrafikregisterområdet.

En vidare straffskala än i dag föreslås vid brott mot de grundläggande bestämmelserna om registreringsplikten. Med hänsyn till de allvarigare överträdelsena – exempelvis fall där någon systematiskt med ett eller flera fordon åsidosätter bestämmelserna på området, kanske i yrkesmässig verksamhet – föreslås därför fängelse i högst sex månader ingå i straffskalan. För övriga överträdelser föreslår vi böter eller penningböter.

Konsekvenser av förslagen

De förslag som vi lämnar innebär en rad förändringar av författningsstrukturen. Dessa kommer på flera viktiga delområden att leda till effektiviseringar, vilket i sig kommer att medföra förenklade rutiner för de tillämpande myndigheterna och i förlängningen också för allmänheten.

I ett övergångsskede kommer vissa investeringskostnader av engångsnatur för den centrala myndigheten Vägverket att uppstå. Vi bedömer dock att dessa kan tas ut inom ramen för Vägverkets ordinarie anslag för utveckling och systemarbete. Förslagen kan därför som helhet inte väntas få några nämnvärda statsfinanisella konsekvenser.

Förslagen kan i stort bedömas som regionalpolitiskt neutrala.

Förslagen kan inte heller, till följd av utredningsuppdragets och ämnesområdets karaktär, väntas få några effekter på jämställdheten.

Förslagen om att införa ett omvänt skaderekvisit vid tillämpningen av sekretesslagens bestämmelser för uppgift om personnummer och körkortsbild jämte namnteckning kan förväntas få positiva effekter för brottsbekämpningen och det brottsförebyggande arbetet i stort.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 1

Ikraftträdande m.m.

Frågan om tidpunkten för ikraftträdande av de författningar som vi föreslår får i nuläget lämnas öppen.

Förslag till lag om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller registrering av uppgifter om personer samt motordrivna fordon och släpfordon (vägtrafikuppgifter) i ett vägtrafikregister.

Lagen gäller dock inte

1. fordon, som tillhör staten och är tillverkade för särskilda militära ändamål,
2. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller släpfordon som har kopplats till något sådant fordon, eller
3. mopeder klass II.

2 § I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som tillämpas på vägtrafikuppgifter som utgör personuppgifter i den mån det inte finns några avvikande bestämmelser i denna lag eller i en förordning som har beslutats med stöd av den.

Definitioner

3 § Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 § Bestämmelserna i denna lag om ägaren av ett fordon tillämpas på innehavaren, när det är fråga om fordon som

1. innehas på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt, eller
2. innehas med nyttjanderätt för en bestämd tid om minst ett år.

Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll

5 § Vägtrafikregistret förs för att tillgodose de behov av kontroll, identifiering och information som trafiksäkerhet, miljö och andra för vägtrafiken betydelsefulla omständigheter föranleder i fråga om

1. fordon och fordonsägare,
2. a) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att föra fordon enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490) eller någon annan författning,
b) annan person, om det behövs för att underlätta handläggningen av körkortsärenden, samt
3. den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning.

Av trafikskadelagen (1975:1410) och fordonsskattelagen (1988:327) framgår att uppgifter i vägtrafikregistret ligger till grund för trafikförsäkringsplikt och beskattning av fordon.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 2

6 § I vägtrafikregistret förs i enlighet med de i 5 § angivna ändamålen in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,
2. a) behörigheten enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,
b) förarutbildning och förarprov,
c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och i anslutning därtill meddelade föreskrifter,
3. a) behörigheten att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,
b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt i anslutning därtill meddelade föreskrifter och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller godstransporter,
4. innehav i andra fall än som avses ovan av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivna fordon.

Dessutom förs i registret in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

I registret får inte föras in uppgifter om sådana domar och beslut beträffande påföljder för brott m.m. som avses i lagen (1998:620) om belastningsregister eller om sådana misstankar om brott som avses i lagen (1998:621) om misstankeregister.

Registrering som förutsättning för rätt att bruka fordon

7 § Ett motordrivet fordon skall vara registrerat i vägtrafikregistret för att få brukas. Detsamma gäller i fråga om ett släpfordon som dras av ett motordrivet fordon.

Ansvar för behandlingen av vägtrafikuppgifter

8 § Den myndighet som regeringen bestämmer för vägtrafikregistret och har det övergripande ansvaret för behandlingen av vägtrafikuppgifter.

Samkörning

9 § En myndighet som ansvarar för behandlingen av uppgifter i vägtrafikregistret får för de ändamål som anges i 5 § hämta uppgifter till registret genom samkörning.

Sökbegrepp

10 § Som sökbegrepp får användas uppgifter som enligt 6 § får ingå i vägtrafikregistret.

11 § Uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras.

Rättelse och skadestånd

12 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller även vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Straffbestämmelser

13 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid mot 7 § döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms ägaren, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att hindra att fordonet brukades.

Den som innehar fordonet med nyttjanderätt för obestämd tid eller för en bestämd tid som understiger ett år och har befogenhet att bestämma om förare av fordonet eller anlitar någon annan förare än den som ägaren har utsett döms i ägarens ställe enligt andra stycket.

14 § I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av staten eller en kommun tillämpas bestämmelserna i denna lag eller med stöd därav meddelade föreskrifter om ansvar för ägare eller brukare av fordon på förarens närmaste förman. Om denne har gjort vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att förebygga en förseelse och sker ändå en sådan på grund av en överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett oskiftat dödsbo eller ett konkursbo tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett bolag, en förening, en stiftelse eller någon annan juridisk person tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda den juridiska personen eller på den som på begäran har godtagits som ansvarig företrädare för denne.

Hindrande av fortsatt färd

15 § Om ett fordon brukas i strid mot 7 § eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen skall en polisman hindra fortsatt färd, om den medför en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars utgör en väsentlig olägenhet.

Bemyndiganden

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag, samt meddela föreskrifter om

1. utlämnande av uppgifter ur vägtrafikregistret,
2. rätten att i Sverige bruka fordon som hör hemma i något annat land,
3. registrering av fordon i ett militärt fordonsregister,
4. registrering av fordon som används av räddningskåren under utbildning och höjd beredskap,
5. avgifter för registrering enligt denna lag.

17 § Regeringen får föreskriva begränsningar av rätten till samkörning enligt 9 § och av rätten att använda sökbegrepp enligt 10 §.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från registreringsplikten enligt 7 §. Undantag får förenas med villkor.

19 § Om riket är i krig eller krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig får regeringen föreskriva att lagen helt eller delvis inte skall tillämpas.

-
1. Denna lag träder i kraft den ...
 2. Vad som i en lag eller någon annan författning sägs om bilregistret, körkortsregistret, yrkestrafikregistret eller registret över felparkeringsavgifter skall i stället avse vägtrafikregistret.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § De beteckningar som finns i 2 § med där angiven betydelse är avsedda att användas i andra författningar i den utsträckning som föreskrivs i dessa.

Det som i denna lag eller i någon författning som avses i första stycket sägs i fråga om ett visst slag av fordon tillämpas även på chassi till ett sådant fordon. Detta gäller dock inte i fall då något annat särskilt föreskrivs.

2 §

Beteckning	Betydelse
Axeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen på en hjulaxel för över till vägbanan
Bil	Ett motorfordon som är försett med tre eller flera hjul eller medar eller med band och som inte är att anse som en motorcykel eller en moped. Bilar delas in i personbilar, lastbilar och bussar
Boggi	Två hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd som är mindre än 2,0 meter
Boggitryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en boggi för över till vägbanan
Bruttovikt på fordon	Den sammanlagda statiska vikt som samtliga fordon på hjul, band eller medar på ett fordon vid ett visst tillfälle för över till vägbanan
Buss	En bil som är inrättad för transport av flera än åtta personer utöver föraren, även om bilen dessutom är inrättad för något annat ändamål
Cykel	1. Ett fordon som är avsett att drivas med tramp- eller vevanordning och inte är ett le克福don. 2. En eldriven rullstol som förs av den åkande och är konstruerad för en hastighet av högst 15 kilometer i timmen
Cykelkärra	Ett fordon som är avsett att dras av en moped klass II eller en cykel och inte är en sidvagn. En tillkopplad cykelkärra anses dock inte som ett särskilt fordon
Dolly	En släpkärra som är avsedd att vara styraxel för en påhängsvagn och som är utrustad med en kopplingsanordning (vändskiva) för en påhängsvagn

Efterfordon	Ett fordon som är kopplat till en bil, en traktor, ett motorredskap eller ett terrängmotorfordon och som inte är ett släpfordon eller ett terrängsläp	Prop. 2000/01:95 Bilaga 2
Fordon	En anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad för färd på marken och inte löper på skenor. Fordon delas in i motordrivna fordon, släpfordon, terrängsläp, efterfordon, sidvagnar, cyklar, hästfordon och övriga fordon	
Fordonståg	Ett motordrivet fordon med ett eller flera tillkopplade fordon	
Hästfordon	Ett fordon som är förspänt med dragare	
Jordbrukstraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hänförs till klass II	
Lastbil	En bil som inte är att anse som en personbil eller en buss. Lastbilar delas in i lätta och tunga lastbilar	
Lekfordon	Ett fordon som är avsett uteslutande för lek	
Lätt lastbil	En lastbil med totalvikt av högst 3,5 ton	
Lätt motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym av högst 125 kubikcentimeter och en effekt av högst 11 kilowatt	
Lätt släpfordon	1. Ett släpfordon med totalvikt av högst 750 kilogram 2. Ett släpfordon med totalvikt över 750 kilogram under förutsättning att den inte överstiger dragfordonets tjänstevikt och att dragfordonets och släpfordonets sammanlagda totalvikt inte överstiger 3,5 ton	
Lätt terrängvagn	En terrängvagn vars tjänstevikt är högst 2 ton	
Maximilast för ett motorfordon, en traktor, ett motorredskap, ett terrängfordon, ett släpfordon eller en sidvagn	Skillnaden mellan fordonets totalvikt och tjänstevikt	
Moped	Ett motorfordon som är konstruerat för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen och som har 1. två eller tre hjul samt, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym av högst 50	

kubikcentimeter, eller

2. fyra hjul och en massa utan last som understiger 350 kilogram samt

a) om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller

b) om det är försett med någon annan typ av motor, denna har en maximal nettoeffekt av högst 4 kilowatt.

Vid beräkningen av en mopeds massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.

Mopeder delas in i klass I och klass II

Moped klass I	En moped som inte hör till klass II
Moped klass II	En moped med pedaler som är konstruerad för en hastighet av högst 25 kilometer i timmen och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kilowatt
Motorcykel	<p>1. Ett motorfordon på två hjul eller tre symmetriskt placerade hjul som är konstruerat för en hastighet överstigande 45 kilometer i timmen samt, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym överstigande 50 kubikcentimeter.</p> <p>2. Ett motorfordon på fyra hjul och en massa utan last som understiger 400 kilogram eller 550 kilogram för transportfordon och vars maximala nettomotoreffekt inte överstiger 15 kilowatt, dock ej moped.</p> <p>Vid beräkningen av en motorcykels vikt skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.</p> <p>Motorcyklar delas in i lätta och tunga motorcyklar</p>
Motordrivet fordon	<p>Ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett flygplan eller en sådan eldriven rullstol som är att hänföra till cykel.</p> <p>Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon</p>
Motorfordon	<p>Ett motordrivet fordon som inte är ett terrängmotorfordon och som är inrättat</p> <p>1. huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran, eller</p> <p>2. för något annat ändamål än som anges under 1, om fordonet inte är att anse som en traktor eller ett motorredskap.</p> <p>Motorfordon delas in i bilar, motorcyklar och mopeder</p>
Motorredskap	<p>Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen som ett arbetsredskap eller för kortare förflyttningar av gods.</p> <p>Motorredskap delas in i klass I och klass II</p>

Motorredskap klass I	Ett motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 kilometer i timmen	Prop. 2000/01:95 Bilaga 2
Motorredskap- klass II	Ett motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen	
Personbil	En bil som är inrättad huvudsakligen för befordran av personer, dock högst förare och åtta passagerare	
Påhängsvagn	En släpvagn som är inrättad för att genom tapp med vändskiva eller liknande anordning förenas med en bil, en traktor eller ett motorredskap och som är så utförd att chassiet eller karosseriet vilar direkt på det dragande fordonet	
Sidvagn	Ett fordon som är inrättat för att kopplas vid sidan av en tvåhjulig motorcykel eller en cykel. En tillkopplad sidvagn anses dock inte som ett särskilt fordon	
Släpfordon	Ett fordon som är inrättat för koppling till en bil, en motorcykel, en moped klass I, en traktor eller ett motorredskap och avsett för person- eller godsbe- fordran eller för att bära en anordning för att driva dessa fordon. Släpfordon delas in i släpvagnar och släpplädar	
Släppläde	Ett släpfordon på medar	
Släpkärra	En släpvagn med oledad dragstång där den statistiskt vertikala last som förs över till dragfordonet inte överskrider 10 procent av släpvagnens totalvikt eller 1 ton	
Släpvagn	Ett släpfordon på hjul eller band	
Släpvnagsvikt	Den sammanlagda vikten av en släpvnags egenvikt och last	
Terrängfordon	Ett terrängmotorfordon eller ett terrängsläp	
Terrängmotor- fordon	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbe- fordran i terräng. Terrängmotorfordon delas in i terrängvagnar och terrängskotrar	
Terrängskoter	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kilogram	
Terrängsläp	Ett fordon som är inrättat för att dras av ett terräng- motorfordon och inte är något släpfordon	

Terrängvagn	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt över 400 kilogram. Terrängvagnar delas in i lätta och tunga terrängvagnar
Tjänstevikt på en bil, en traktor, ett motorredskap eller en tung terrängvagn	Den sammanlagda vikten av – fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, – verktyg och reservhjul som hör till fordonet, – bränsle, smörjolja och vatten, samt – föraren
Tjänstevikt på en motorcykel eller en moped	Den sammanlagda vikten av – fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick utan sidvagn, – verktyg som hör till fordonet, – bränsle, smörjolja och vatten
Tjänstevikt på ett släpfordon, ett terrängsläp eller en sidvagn	Vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet
Tjänstevikt på ett terrängmotorfordon en terrängskoter eller en lätt terrängvagn	Den sammanlagda vikten av – fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, – verktyg som hör till fordonet, samt – bränsle, smörjolja och vatten. För en tung terrängvagn räknas även vikten av föraren och reservhjul med
Totalvikt på en bil, en traktor, ett motorredskap eller en tung terrängvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer utom föraren och den största mängd gods som fordonet är inrättat för
Totalvikt på en motorcykel, ett terrängfordon utom en tung terrängvagn, ett släpfordon eller en sidvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer och den största mängd gods som fordonet är inrättat för. I totalvikten för en motorcykel ingår inte sidvagnens totalvikt.
Trafiktraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hänförs till klass I
Traktor	Ett motordrivet fordon med minst två hjulaxlar som är inrättat huvudsakligen för att dra ett annat fordon eller ett arbetsredskap och som är konstruerat för en hastighet av högst 40 kilometer i timmen och endast med

svårighet kan ändras till högre hastighet. En traktor får Prop. 2000/01:95
vara utrustad för transport av gods och för befordran Bilaga 2
av passagerare

Traktortåg	En traktor med ett eller flera tillkopplade släpfordon
Trippelaxel	Tre hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd mellan den första och den tredje axeln som är mindre än 5,0 meter
Trippelaxeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en trippelaxel för över till vägbanan
Tung lastbil	En lastbil med totalvikt över 3,5 ton
Tung motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym som överstiger 125 kubikcentimeter eller en effekt som överstiger 11 kilowatt
Tung terrängvagn	En terrängvagn med en tjänstevikt över 2 ton
Tungt släpfordon	Ett annat släpfordon än ett lätt släpfordon

3 § Om det i fråga om ett visst fordon eller en viss fordonstyp inte med ledning av 2 § kan bestämmas till vilket slag av fordon som fordonet eller fordonstypen skall höra, beslutar den myndighet som regeringen bestämmer i frågan.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från denna lag.

5 § Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den ...

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:435) om överlastavgift dels att 8 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

8 §¹

I fråga om motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller släpvagn, som dras av sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *bilregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av Länsstyrelsen i Stockholms län.

I fråga om *ett* motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller *en* släpvagn, som dras av *ett* sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *vägtrafikregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Överlastavgift får nedsättas eller efterges om särskilda omständigheter föreligger. Detta får ske såväl i samband med prövning av ärendet om påföring av överlastavgift som efter särskild ansökan hos länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den ...

¹ Senaste lydelse 1990:1197.

Förslag till lag om ändring i lagen (1975:88) med
bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter
och kommunikationer

Prop. 2000/01:95
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1975:88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter som avses i 8 kap. 3 § eller 5 § regeringsformen, om föreskrifterna gäller

1. befordran i spårbunden trafik som är avsedd för allmänheten,
2. sådan befordran i vägtrafik som ombesörjes av järnvägsföretag till komplettering av eller som ersättning för järnvägsbefordran som avses under 1,
4. postbefordran,
5. rätt att driva sjöfart inom Sveriges sjöterritorium med utländskt fartyg,
6. trafikregler, sjövägmärken eller säkerhetsanordningar för sjötrafiken inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon eller för sjötrafiken med svenska fartyg, sjöflygplan och svävare utanför dessa områden,
7. skeppsmätning,
8. trafik på väg eller i terräng,
9. fordons beskaffenhet och utrustning,
10. *registrering* eller annan kontroll av fordon,
10. *besiktning* eller annan kontroll av fordon,
11. skyldighet för kommunerna att tillhandahålla föreskrifter och andra uppgifter som rör förhållandena i trafiken,
12. riksfärdtjänst,
13. tillstånd att bruka svävare,
14. kör- och vilotider vid vägtransporter samt förbud mot vissa typer av beräkningar av lön till förare vid sådana transporter,
15. användning av vattenskotrar eller annan liknande vattenfarkost.

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för granskning eller kontroll enligt bestämmelse som avses i första stycket 9, 10 eller 13. Regeringen bemyndigas också att besluta om föreskrifter om avgifter för farledsverksamheten samt om avgifter för skeppsmätning och avgifter för tillstånd enligt första stycket 5.

Denna lag träder i kraft den ...

¹ Senaste lydelse 1996:525.

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av *saluvagnslicens* enligt 38 § *bilregisterkungörelsen* (1972:599).

När *saluvagnslicens* har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro län.

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av *saluvagnsregistrering enligt 14 kap. förordningen* (0000:000) om vägtrafikregister.

När *saluvagnsregistrering* har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro län.

2 §

Skattskyldig är *den för vilken saluvagnslicensen gäller*.

Skattskyldig är *innehavaren av saluvagnsregistreringen*.

3 §²

Saluvagnsskatt utgår för helt kalenderår räknat med 715 kronor för bil, 125 kronor för motorcykel, 200 kronor för traktor, motorredskap eller släpvagn.

Saluvagnsskatt *erlägges* för det antal fordon av varje slag som den skattskyldige önskar använda med stöd av *licensen*.

Skatt anges i helt krontal, så att öretal bortfaller.

Saluvagnsskatt *erläggs* för det antal fordon av varje slag som den skattskyldige önskar använda med stöd av *registreringen*.

Denna lag träder i kraft den ...

¹ Senaste lydelse 1998:241.

² Senaste lydelse 1984:258.

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonsskattelagen (1988:327) dels att i 9, 10, 14, 36 och 41 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret", dels att 1, 6 och 66 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 §¹**

Fordonsskatt skall betalas till staten enligt denna lag.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)* och i *bilregisterkungörelsen (1972:599)*, om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

Med dieselolja avses i denna lag de produkter för vilka skatt skall betalas enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6 §²

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *bilregistret* och inte är avställda, nämligen

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *vägtrafikregistret* och inte är avställda eller tillfälligt registrerade, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar

Dock är släpvagnar som dras av motorredskap eller tung terrängvagn skattepliktiga endast om motorredskapet beskattas som trafiktraktor och terrängvagnen beskattas enligt bilaga 1, E4.

66 §³

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m. m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsködningsbalken ske.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk data-

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk data-

¹ Senaste lydelse 1994:1777.

² Senaste lydelse 1994:1777.

³ Senaste lydelse 1993:913.

behandling på grundval av uppgifter i *bilregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt *bilregisterkungörelsen (1972:599)* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

behandling på grundval av uppgifter i *vägtrafikregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt *förordningen (0000:000) om avgifter inom vägtrafikområdet* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Denna lag träder i kraft den ...

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1988:328) om fordonsskatt på utländska fordon skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

För lastbilar, bussar och andra släpvagnar än påhängsvagnar, som dras av lastbilar eller bussar, skall betalas fordonsskatt enligt denna lag, om fordonen har förts in till Sverige för tillfälligt brukande här och inte är registrerade här.

Skatt tas ut endast för fordon med en totalvikt över 6 000 kilogram.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i fordons-

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i fordons- skattelagen (1988:327).
skattelagen (1998:327) och i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den ...

¹ Senaste lydelse 1992:1442.

Häri genom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488) dels att rubriken till 1 kap. skall ha följande lydelse, dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 1 § och 10 kap. 1 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 kap. 2 och 3 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Inledande bestämmelse

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap samt om handlingar som ger sådan behörighet (körkort och traktorkort).

Denna lag innehåller bestämmelser om

1. behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap,

2. handlingar som ger sådan behörighet, nämligen körkort och traktorkort,

3. körkortstillstånd, varmed avses ett meddelat tillstånd om att sökanden uppfyller medicinska och personliga krav för att körkort skall få utfärdas,

4. körkortshavare, varmed avses den som har körkortstillstånd eller körkort.

Bestämmelser om behörighet att köra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

2 §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

3 §

Med begreppet permanent bosättning avses i denna lag bosättning på en ort under minst 185 dagar varje kalenderår

1. till följd av personlig och yrkesmässig anknytning eller

2. om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära band mellan person och den plats där

han bor. För en person som har yrkesmässig respektive personlig anknytning till olika platser och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera stater skall dock den permanenta bosättningsorten anses vara den plats till vilken han har personlig anknytning under förutsättning att han med regelbundna mellanrum återvänder dit. Detta villkor behöver dock inte uppfyllas om personen bor i en stat för att genomföra en tidsbegränsad uppgift.

Studier vid universitet eller annan utbildningsanstalt medför inte att den permanenta bosättningen ändras.

2 kap.

1 §

Personbil, lastbil, buss, motorcykel, terrängvagn och motorredskap klass I får köras endast av den som har ett gällande körkort för fordonet. Har släpfordon kopplats till en bil skall föraren ha körkortsbehörighet även för släpfordonet.

Personbil, lastbil, buss, motorcykel, terrängvagn och motorredskap klass I får köras endast av den som har ett gällande körkort för fordonet. Har släpfordon kopplats till en bil skall föraren, *utom i fråga om dolly*, ha körkortsbehörighet även för släpfordonet.

För övningskörning gäller bestämmelserna i 4 kap.

10 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,
2. länsstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än som anges i 7 kap.

3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagen.

Regeringen får låta postbefordringsföretag lämna ut körkort.

Denna lag träder i kraft den ...

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § och 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.*

Med trafikhuvudman avses i denna lag detsamma som i lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik.

6 kap.

7 §

En registreringsskylt som avses i *18 § tredje stycket bilregisterkungörelsen (1972:599)* får tas om hand av polisman

En registreringsskylt som avses i *7 kap. 9 § förordningen (0000:000) om vägtrafikregister* får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet skall ha en sådan skylt,

2. om fordonet är belagt med körförbud enligt *fordonskungörelsen (1972:595)*,

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *bilregisterkungörelsen* eller *fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *förordningen (0000:000) om vägtrafikregister* eller *fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 6 § andra meningen på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den ...

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:492) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*.

Denna lag träder i kraft den...

Följande remissinstanser har avgivit yttrande över betänkandet Vägtrafikregistrering (SOU 1998:162). Svea Hovrätt, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Örebro län, Justitiekanslern, Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Datainspektionen, Försvarmakten, Vägverket, Luftfartsverket, Aktiebolaget Svensk Bilprovning, Generaltullstyrelsen, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Ekonomistyrningsverket, Riksarkivet, Patent- och registreringsverket, Konsumentverket, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Skåne län Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsernas arbetsgrupp för yrkestrafik- och körkortsfrågor, Bilindustriföreningen, Kungliga Automobilklubben, Motorbranschens Riksförbund, Motorhistoriska Riksförbundet, Motormännens Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Bussbranschens Riksförbund, Svenska Åkeriförbundet, Sveriges Försäkringsförbund, Trafikförsäkringsföreningen, Utredningen (K 1998:03) om körkortsingripande.

Riksåklagaren har bifogat yttranden från Åklagarmyndigheterna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Västerås och Linköping, Åklagarkamrarna i Umeå samt Norrköping, Länsstyrelsen i Skåne län har bifogat yttrande från Polismyndigheten i Skåne - trafiksektionen, Luftfartsverket har bifogat yttrande från Luftfartsinspektionen och Riksskatteverket har bifogat yttrande från Skattemyndigheten i Örebro,

Remissvar har även inkommit från Biltrafikens arbetsgivareförbund, Finansbolagens Förening, Gold Wing Club Sweden AB, Släpvnagsbranschens Riksförbund, Volvo Car International AB, Svenska Bilsporförbundet, Svenska Transportarbetareförbundet samt Sveriges Radio.

Motormännens helnykterhetsförbund, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande och Trafikbeskattningsutredningen (Fi 1996:11) har beretts tillfälle att yttra sig men inte hörts av

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om registrering av uppgifter om personer samt om motordrivna fordon och släpfordon i ett vägtrafikregister.

Lagen gäller dock inte

1. fordon som tillhör staten och är tillverkade för särskilda militära ändamål,
2. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller släpfordon som har kopplats till något sådant fordon, eller
3. mopeder klass II.

2 § I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som tillämpas på personuppgifter i vägtrafikregistret i den mån det inte finns några avvikande bestämmelser i denna lag eller i en förordning som har beslutats med stöd av den.

Med personuppgifter avses i denna lag detsamma som i personuppgiftslagen.

3 § Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 § Bestämmelserna i denna lag om ägaren av ett fordon tillämpas på innehavaren, när det är fråga om fordon som innehas

1. på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt, eller
2. med nyttjanderätt för en bestämd tid om minst ett år.

Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll

5 § I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för:

1. Verksamhet för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning. Uppgifterna får avse
 - a) fordonsägare,
 - b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,
 - c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett vägtrafikärende, eller

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning.

2. Försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) ovan utgör underlag för prövningar eller beslut.

3. Information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott.

4. Aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register.

5. Uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

6 § I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,

2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,

b) förarutbildning och förarprov,

c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,

3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,

b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller godstransporter,

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Ansvar för behandlingen av personuppgifter

7 § Vägverket för vägtrafikregistret och är personuppgiftsansvarigt för registret enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Direktåtkomst

8 § Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast för sådana ändamål som anges i 5 § 1–3 i enlighet med föreskrifter meddelade av regeringen.

Samkörning

9 § Vägverket får endast för de ändamål som anges i 5 § 1–3 hämta uppgifter till registret genom samkörning.

10 § För sökning i vägtrafikregistret får endast användas de sökbegrepp som regeringen beslutar om.

Rättelse och skadestånd

11 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller även vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Registrering som förutsättning för rätt att bruka fordon

12 § Ett motordrivet fordon skall vara registrerat i vägtrafikregistret för att få brukas. Detsamma gäller ett släpfordon som dras av ett motordrivet fordon.

Straffbestämmelser

13 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid mot 12 § döms till penningböter.

Till samma straff döms ägaren, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att hindra att fordonet brukades.

Den som innehar ett fordon med nyttjanderätt för obestämd tid eller för en bestämd tid som understiger ett år och har befogenhet att bestämma om förare av fordonet eller anlitar någon annan förare än den som ägaren har utsett döms i ägarens ställe enligt andra stycket.

14 § Bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen om ansvar för ägare eller brukare av fordon tillämpas i fråga om ett fordon som ägs eller brukas av staten eller en kommun på förarens närmaste förman. Om denne har gjort vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att förebygga en förseelse och sker ändå en sådan på grund av en överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett oskiftat dödsbo eller ett konkursbo tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett bolag, en förening, en stiftelse eller någon annan juridisk person tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda den juridiska personen eller på den som på begäran har godtagits som ansvarig företrädare för denne.

Hindrande av fortsatt färd

15 § Om ett fordon brukas i strid mot 12 § eller en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag skall en polisman hindra fortsatt färd,

om den skulle medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars utgöra en väsentlig olägenhet.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Bemyndiganden

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från registreringsplikten enligt 12 §. Undantag får förenas med villkor.

17 § Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar av

1. möjligheten till direktåtkomst enligt 8 §,
2. rätten att hämta uppgifter till registret genom samkörning enligt 9 §,
3. vilka sökbegrepp som enligt 10 § får användas vid sökning i registret,
4. rätten att bevara uppgifter.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utöver vad som anges i 16 och 17 §§, meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag, samt meddela föreskrifter om

1. rätten att bruka fordon som hör hemma i något annat land,
2. registrering av fordon i ett militärt fordonsregister,
3. registrering av fordon som används av räddningskåren under utbildning och höjd beredskap,
4. avgifter för registrering enligt denna lag.

19 § Om riket är i krig eller krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara får regeringen föreskriva att lagen helt eller delvis inte skall tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § De beteckningar som finns i 2 § med den betydelse som där anges är avsedda att användas i andra författningar i den utsträckning som föreskrivs i dessa.

Det som i denna lag eller i någon författning som avses i första stycket sägs i fråga om ett visst slag av fordon tillämpas även på chassiet till ett sådant fordon. Detta gäller dock inte i fall då något annat särskilt föreskrivs.

2 §

Beteckning	Betydelse
Axeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen på en hjulaxel för över till vägbanan.
Bil	Ett motorfordon som är försett med tre eller flera hjul eller medar eller med band och som inte är att anse som en motorcykel eller en moped. Bilar delas in i personbilar, lastbilar och bussar.
Boggi	Två hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd som är mindre än 2,0 meter.
Boggitryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en boggi för över till vägbanan.
Bruttovikt på fordon	Den sammanlagda statiska vikt som samtliga hjul, band eller medar på ett fordon vid ett visst tillfälle för över till vägbanan.
Buss	En bil som är inrättad för transport av fler än åtta personer utöver föraren, även om bilen dessutom är inrättad för något annat ändamål.
Cykel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ett fordon som är avsett att drivas med tramp- eller vevanordning och inte är ett lefordon. 2. En eldriven rullstol som förs av den åkande och är konstruerad för en hastighet av högst 15 kilometer i timmen. 3. Ett eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning om elmotorn <ol style="list-style-type: none"> a. endast förstärker kraften från tramp- eller vevanordningen, b. inte ger något krafttillskott vid hastigheter över 25 kilometer i timmen, och c. har en nettoeffekt som inte överstiger 250 watt.

Cykelkärra	Ett fordon som är avsett att dras av en moped klass II eller en cykel och inte är en sidvagn. En tillkopplad cykelkärra anses dock inte som ett särskilt fordon.	Prop. 2000/01:95 Bilaga 4
Dolly	En släpkärra som är avsedd att vara styraxel för en påhängsvagn och som är utrustad med en kopplingsanordning (vändskiva) för en påhängsvagn.	
Efterfordon	Ett fordon som är kopplat till en bil, en traktor, ett motorredskap eller ett terrängmotorfordon och som inte är ett släpfordon eller ett terrängsläp.	
Fordon	En anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad för färd på marken och inte löper på skenor. Fordon delas in i motordrivna fordon, släpfordon, terrängsläp, efterfordon, sidvagnar, cyklar, hästfordon och övriga fordon.	
Fordonståg	Ett motordrivet fordon med ett eller flera tillkopplade fordon.	
Hästfordon	Ett fordon som är förspänt med dragare.	
Jordbrukstraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass II.	
Lastbil	En bil som inte är att anse som en personbil eller en buss. Lastbilar delas in i lätta och tunga lastbilar.	
Lekfordon	Ett fordon som är avsett uteslutande för lek.	
Lätt lastbil	En lastbil med en totalvikt av högst 3,5 ton.	
Lätt motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym av högst 125 kubikcentimeter och en effekt av högst 11 kilowatt.	
Lätt släpfordon	1. Ett släpfordon med en totalvikt av högst 750 kilogram. 2. Ett släpfordon med en totalvikt över 750 kilogram under förutsättning att den inte överstiger dragfordonets tjänstevikt och att dragfordonets och släpfordonets sammanlagda totalvikt inte överstiger 3,5 ton.	
Lätt terrängvagn	En terrängvagn vars tjänstevikt är högst 2 ton.	

Maximilast för ett motorfordon, en traktor, ett motorredskap, ett terrängfordon, ett släpfordon eller en sidvagn

Skillnaden mellan fordonets totalvikt och tjänstevikt.

Moped

Ett motorfordon som är konstruerat för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen och som har

1. två eller tre hjul samt, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller
2. fyra hjul och en massa utan last som understiger 350 kilogram samt
 - a. om det drivs av en förbränningsmotor med tändsystem, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller
 - b. om det är försett med någon annan typ av motor, denna har en maximal nyttoeffekt av högst 4 kilowatt.

Vid beräkningen av en mopeds massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.
Mopeder delas in i klass I och klass II.

Moped klass I

En moped som inte hör till klass II.

Moped klass II

En moped med pedaler som är konstruerad för en hastighet av högst 25 kilometer i timmen och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kilowatt.

Motorcykel

1. Ett motorfordon på två hjul eller tre symmetriskt placerade hjul som är konstruerat för en hastighet som överstiger 45 kilometer i timmen eller, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym som överstiger 50 kubikcentimeter.
2. Ett motorfordon på fyra hjul och med en massa utan last som understiger 400 kilogram eller 550 kilogram om fordonet är inrättat för godsbefordran, och vars maximala nettomotoreffekt inte överstiger 15 kilowatt, dock inte moped.

Vid beräkningen av en motorcykels massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.
Motorcyklar delas in i lätta och tunga motorcyklar.

Motordrivet fordon	Ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett flygplan eller en sådan eldriven rullstol eller sådant eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon.
Motorfordon	Ett motordrivet fordon som inte är ett terrängmotorfordon och som är inrättat 1. huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran, eller 2. för något annat ändamål än som anges under 1, om fordonet inte är att anse som en traktor eller ett motorredskap. Motorfordon delas in i bilar, motorcyklar och mopeder.
Motorredskap	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen som ett arbetsredskap eller för kortare förflyttningar av gods. Motorredskap delas in i klass I och klass II.
Motorredskap klass I	Ett motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 kilometer i timmen.
Motorredskap klass II	Ett motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.
Personbil	En bil som är inrättad huvudsakligen för befordran av personer, dock högst föraren och åtta passagerare
Påhängsvagn	En släpvagn som är inrättad för att genom tapp med vändskiva eller liknande anordning förenas med en bil, en traktor eller ett motorredskap och som är så utförd att chassiet eller karosseriet vilar direkt på det dragande fordonet.
Sidvagn	Ett fordon som är inrättat för att kopplas vid sidan av en tvåhjulig motorcykel eller en cykel. En tillkopplad sidvagn anses dock inte som ett särskilt fordon.
Släpfordon	Ett fordon som är inrättat för koppling till en bil, en motorcykel, en moped klass I, en traktor eller ett motorredskap och är avsett för person- eller godsbe- fordran eller för att bära en anordning för att driva dessa fordon. Släpfordon delas in i släpvagnar och släpslädar samt lätta släpfordon och tunga släpfordon.

Släpkärra	En släpvagn med oledad dragstång där den statiskt vertikala last som förs över till dragfordonet inte överskrider 10 procent av släpvagnens totalvikt eller 1 ton.
Släplåde	Ett släpfordon på medar.
Släpvagn	Ett släpfordon på hjul eller band.
Släpvnagsvikt	Den sammanlagda vikten av en släpvagns egenvikt och last.
Terrängfordon	Ett terrängmotorfordon eller ett terrängsläp.
Terrängmotorfordon	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran i terräng. Terrängmotorfordon delas in i terrängvagnar och terrängskotrar.
Terrängskoter	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kilogram.
Terrängsläp	Ett fordon som är inrättat för att dras av ett terrängmotorfordon och inte är något släpfordon.
Terrängvagn	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt över 400 kilogram. Terrängvagnar delas in i lätta och tunga terrängvagnar.
Tjänstevikt på en bil, en traktor, eller ett motorredskap	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg och reservhjul som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten, samt föraren.
Tjänstevikt på en motorcykel eller en moped	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick utan sidvagn, med verktyg som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten.
Tjänstevikt på ett släpfordon, ett terrängsläp eller en sidvagn	Vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet.
Tjänstevikt på ett terrängmotorfordon	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg som hör till fordonet, samt bränsle, smörjolja och vatten. För en tung terrängvagn räknas även vikten av föraren och reservhjul med.

Totalvikt på en bil, en traktor, ett motorredskap eller en tung terrängvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer utom föraren och den största mängd gods som fordonet är inrättat för.
Totalvikt på en motorcykel, ett terrängfordon utom en tung terrängvagn, ett släpfordon eller en sidvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer och den största mängd gods som fordonet är inrättat för. I totalvikten för en motorcykel ingår inte sidvagnens totalvikt.
Trafiktraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass I.
Traktor	Ett motordrivet fordon med minst två hjulaxlar som är inrättat huvudsakligen för att dra ett annat fordon eller ett arbetsredskap och som är konstruerat för en hastighet av högst 40 kilometer i timmen och endast med svårighet kan ändras till högre hastighet. En traktor får vara utrustad för transport av gods och för befordran av passagerare.
Traktortåg	En traktor med ett eller flera tillkopplade släpfordon.
Trippelaxel	Tre hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd mellan den första och den tredje axeln som är mindre än 5,0 meter.
Trippelaxeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en trippelaxel för över till vägbanan.
Tung lastbil	En lastbil med totalvikt över 3,5 ton.
Tung motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym som överstiger 125 kubikcentimeter eller en effekt som överstiger 11 kilowatt.
Tung terrängvagn	En terrängvagn med en tjänstevikt över 2 ton.
Tungt släpfordon	Ett annat släpfordon än ett lätt släpfordon.

3 § Om det inte med ledning av 2 § kan bestämmas till vilket slag av fordon som ett visst fordon eller en viss fordonstyp skall höra, beslutar den myndighet som regeringen bestämmer i frågan.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från denna lag.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), *bilregisterkungörelsen* (1972:599), *vägtrafikkungörelsen* (1972:603), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488) eller körkortsförordningen (1998:980) tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488), körkortsförordningen (1998:980), *trafikförordningen* (1998:1276), *lagen* (0000:000) om *vägtrafikregister* eller *förordningen* (0000:000) om *vägtrafikregister* tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:981.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:435) om överlastavgift
dels att 8 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

8 §¹

I fråga om motordrivna fordon, som är registrerat här i landet, eller släpvagn, som dras av sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *bilregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av länsstyrelsen i Stockholms län.

I fråga om *ett* motordrivna fordon, som är registrerat här i landet, eller *en* släpvagn, som dras av *ett* sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *vägtrafikregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av länsstyrelsen i Stockholms län.

Överlastavgift får nedsättas eller efterges om särskilda omständigheter föreligger. Detta får ske såväl i samband med prövning av ärendet om påföring av överlastavgift som efter särskild ansökan hos länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1990:1197.

Förslag till lag om ändring i lagen (1975:88) med
bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter
och kommunikationer

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1975:88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter som avses i 8 kap. 3 § eller 5 § regeringsformen, om föreskrifterna gäller

1. befordran i spårbunden trafik som är avsedd för allmänheten,
2. sådan befordran i vägtrafik som ombesörjes av järnvägsföretag till komplettering av eller som ersättning för järnvägsbefordran som avses under 1,
4. postbefordran,
5. rätt att driva sjöfart inom Sveriges sjöterritorium med utländskt fartyg,
6. trafikregler, sjövägmärken eller säkerhetsanordningar för sjötrafiken inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon eller för sjötrafiken med svenska fartyg, sjöflygplan och svävare utanför dessa områden,
7. skeppsmätning,
8. trafik på väg eller i terräng,
9. fordons beskaffenhet och utrustning,
10. *registrering* eller annan kontroll av fordon, 10. *besiktning* eller annan kontroll av fordon,
11. skyldighet för kommunerna att tillhandahålla föreskrifter och andra uppgifter som rör förhållandena i trafiken,
12. riksfärdtjänst,
13. tillstånd att bruka svävare,
14. kör- och vilotider vid vägtransporter samt förbud mot vissa typer av beräkningar av lön till förare vid sådana transporter,
15. användning av vattenskotrar eller annan liknande vattenfarkost.

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för trafikövervakningstjänster samt för granskning eller kontroll enligt bestämmelser som avses i första stycket 9, 10 eller 13. Regeringen bemyndigas också att besluta om föreskrifter om avgifter för farledsverksamheten samt om avgifter för skeppsmätning och avgifter för tillstånd enligt första stycket 5.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1999:336.

Häriigenom föreskrivs att 1 och 4 §§ bilskrotningslagen (1975:343) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag förstås med

bilskrotare: fysisk eller juridisk person som utför eller avser att utföra bilskrotning,

bilskrotning: yrkesmässigt omhändertagande av skrotbilar för slutskrotning eller för tillvaratagande av delar av sådana bilar för försäljning,

skrotbil: utrangerad bil som enligt vad regeringen föreskriver skall anses som skrotbil,

skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering enligt *bilregisterkungörelsen (1972:599)*.

Beteckning på fordon har i denna lag samma betydelse som i bilregisterkungörelsen (1972:599).

skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering enligt *förordningen (0000:000) om vägtrafikregister*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 §¹

Skrotningspremie utgår för

1. personbil med en tjänstevikt av mer än 400 kilogram,
2. buss med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,
3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,

om fordonet avregistreras enligt *bilregisterkungörelsen (1972:599)* på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller kommun som avses i 3 § denna lag.

om fordonet avregistreras enligt *förordningen (0000:000) om vägtrafikregister* på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller kommun som avses i 3 § denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1989:1032.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha följande lydelse.

1 §¹

Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av	Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av
1. fordon som är upptagna i <i>bilregistret</i> eller motsvarande utländska register,	1. fordon som är upptagna i <i>vägtrafikregistret</i> eller motsvarande utländska register, <i>eller</i>
2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, <i>eller</i>	2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret,
3. fordon som brukas med stöd av <i>saluvagns-, turistvagns-, exportvagns- eller interimslicens,</i>	om överträdelsen inte är belagd med straff.
om överträdelsen inte är belagd med straff.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1985:19.

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av *saluvagnslicens* enligt 38 § *bilregisterkungörelsen* (1972:599).

När *saluvagnslicens* har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro.

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av *saluvagnsregistrering* enligt *förordningen* (0000:000) om vägtrafikregister.

När *saluvagnsregistrering* har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro.

2 §

Skattskyldig är den för vilken *saluvagnslicensen* gäller.

Skattskyldig är den för vilken *saluvagnsregistreringen* gäller.

3 §²

Saluvagnsskatt utgår för helt kalenderår räknat med 715 kronor för bil, 125 kronor för motorcykel, 200 kronor för traktor, motorredskap eller släpvagn.

Saluvagnsskatt *erlägges* för det antal fordon av varje slag som den skattskyldige önskar använda med stöd av *licensen*.

Saluvagnsskatt *skall betalas* för det antal fordon av varje slag som den skattskyldige önskar använda med stöd av *registreringen*.

Skatt anges i helt krontal, så att öretal borfaller.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:241.

² Senaste lydelse 1984:258.

Förslag till lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon¹

dels att i 4, 5, 7 och 9 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret",

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Beteckningar som används i denna lag har samma betydelse som i fordonskungörelsen (1972:595) och i bilregisterkungörelsen (1972:599).

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

I fråga om fordon, som är inrättat för drift med elektricitet från batterier, skall vid beräkningen av tjänstevikten avdrag göras för vikten av batterierna och de särskilda anordningar som fogar samman battericellerna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Lagen omtryckt 1984:159.

Senaste lydelse av

4 § 1998:290

5 § 1994:1789

7 § 1994:1789

9 § 1994:1789.

² Senaste lydelse 1998:290.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att i 5 kap. 3 § och 7 kap. 18 § sekretesslagen (1980:100)¹ ordet ”körkortsregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.
Senaste lydelse av
5 kap. 3 § 1994:595
7 kap. 18 § 1998:624.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering skall ha följande lydelse.

2 §

Med fordon avses i denna lag

1. fordon som är upptagna i *bilregistret* eller motsvarande utländska register,

2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, *eller*

3. *fordon som brukas med stöd av saluvagns-, turistvagns-, exportvagns- eller interimslicens.*

Med fordon avses i denna lag

1. fordon som är upptagna i *vägtrafikregistret* eller motsvarande utländska register, *eller*

2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret.

Bestämmelserna i denna lag om markägare gäller också den som på grund av avtal har rätt att upplåta ett område för parkering eller att förbjuda parkering inom området.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonsskattelagen (1988:327)¹ dels att i 9, 10, 14, 36 och 41 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret", dels att 1, 6 och 66 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 §²**

Fordonsskatt skall betalas till staten enligt denna lag.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)* och i *bilregisterkungörelsen (1972:599)*, om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

Med dieselolja avses i denna lag de produkter för vilka skatt skall betalas enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6 §³

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *bilregistret* och inte är avställda, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar.

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *vägtrafikregistret* och inte är avställda eller tillfälligt registrerade, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar.

Dock är släpvagnar som dras av motorredskap eller tung terrängvagn skattepliktiga endast om motorredskapet beskattas som trafiktraktor och terrängvagnen beskattas enligt bilaga 1, E4.

66 §⁴

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indriv-

¹ Senaste lydelse av
9 § 1994:303
14 § 1992:1440
36 § 1992:1440
41 § 1992:1440.

² Senaste lydelse 1994:1777.

³ Senaste lydelse 1994:1777.

⁴ Senaste lydelse 1993:913.

ning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 4

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *bilregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt *bilregisterkungörelsen (1972:599)* som uppbärs i samband med upp-
börd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *vägtrafikregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter enligt *förordningen (0000:000)* om upp-
börd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi¹

dels att i 10 kap. 5 § ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret",

dels att 1 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

Beteckningar i denna lag som Fordons- och viktbegreppen i förekommer i fordonskungörelsen denna lag har samma betydelse som (1972:595) och i bilregisterkun- i lagen (0000:000) om vägtrafikgörelsen (1972:599) har samma definitioner. betydelse som i dessa kungörelser.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1995:1525.

² Senaste lydelse 1995:912.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon

dels att i 7, 9, 14 och 32 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret",

dels att 2 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *Fordons- och viktbegreppen* i denna lag har samma betydelse som *fordons-* denna lag har samma betydelse som *kungörelsen (1972:595)*, *bilregis-* i lagen (0000:000) om *vägtrafik-* *terkungörelsen (1972:599)* och *definitioner*, om inte annat sägs. *vägtrafik-* *kungörelsen (1972:603)*, om inte annat sägs.

5 §

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *bilregistret* (svenskt fordon), och som inte är avställt, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *vägtrafik-* *registret* (svenskt fordon), och som inte är avställt *eller tillfälligt regist-* *erat*, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

Avgiftsplikt gäller för motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 000 kilogram om fordonet är avsett uteslutande för godstransport på väg.

För svenskt fordon med draganordning grundas avgiftsplikten på den högsta tillåtna totalvikten som fordonskombinationen kan ha.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Häri genom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att rubriken till 1 kap. skall ha följande lydelse,
dels att 1 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 kap. 2 och 3 §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Inledande bestämmelse

Denna lag innehåller bestämmelser om behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap samt om handlingar som ger sådan behörighet (körkort och traktorkort).

Bestämmelser om behörighet att köra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om

1. behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap,

2. handlingar som ger sådan behörighet, *nämligen* körkort och traktorkort,

3. *körkortstillstånd, varmed avses ett meddelat tillstånd om att sökanden uppfyller medicinska och personliga krav för att körkort skall få utfärdas,*

4. *körkortshavare, varmed avses den som har körkortstillstånd eller körkort.*

2 §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

3 §

Med begreppet permanent bosättning avses i denna lag bosättning på en ort under minst 185 dagar varje kalenderår

1. *till följd av personlig och yrkesmässig anknytning eller*

2. *om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära band mellan en person och den*

plats där han bor.

För en person som har yrkesmässig respektive personlig anknytning till olika platser och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera stater skall dock den permanenta bosättningsorten anses vara den plats till vilken han har personlig anknytning under förutsättning att han med regelbundna mellanrum återvänder dit. Detta villkor behöver dock inte uppfyllas om personen bor i en stat för att genomföra en tidsbegränsad uppgift.

Studier vid universitet eller annan utbildningsanstalt medför inte att den permanenta bosättningen ändras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § och 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595).

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

Med trafik huvudman avses i denna lag detsamma som i *lagen* (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik.

6 kap.

7 §

En registreringsskylt som avses i 18 § tredje stycket *bilregisterkungörelsen* (1972:599) får tas hand av polisman

En registreringsskylt för ett fordon som anmälts för användning i taxitrafik enligt denna lag och som inte undantagits från skyldigheten att ha taxameter enligt yrkestrafikförordningen (1998:779) får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet skall ha en sådan skylt,

2. om fordonet är belagt med körförbud enligt *fordonskungörelsen* (1972:595),

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *bilregisterkungörelsen* eller *fordonsskattelagen* (1988:327), eller

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *förordningen* (0000:000) om vägtrafikregister eller *fordonsskattelagen* (1988:327), eller

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 6 § andra meningen på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:492) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595).

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-05-22

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 27 april 2000 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om vägtrafikregister,
2. lag om vägtrafikdefinitioner,
3. lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
4. lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift,
5. lag om ändring i lagen (1975:88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer,
6. lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343),
7. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
8. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
9. lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon,
10. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
11. lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering,
12. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
13. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
14. lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon,
15. lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
16. lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490),
17. lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Catharina Joelsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om vägtrafikregister

5 §

Rubriken närmast före 5 § är ”Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll”. Ändamålen anges i 5 § och innehållet i 6 §. Genom att 5 § första stycket 1 indelats i två meningar varav den andra börjar med orden ”Uppgifterna får avse” ges emellertid läsaren det intrycket att i denna del även 5 § reglerar registrets innehåll. Hithörande föreskrifter bör närmare knytas till ändamålsbestämningen. Detta kan ske om paragrafen inleds på följande sätt:

”I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om
 - a) fordonsägare,
-:-:- ”.

Även övriga punkter i paragrafen inleds då med små bokstäver och åtskiljs med kommatecken.

Punkten 1 c) ”(uppgifter i fråga om) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett vägtrafikärende” har fått en alltför vag utformning för att tillgodose behovet att skydda integriteten hos registrerade personer. Föreskriften kan i stort sett avse vem som helst. Den bör därför konkretiseras.

7 §

För att tydliggöra anknytningen till personuppgiftslagen bör anges att vägtrafikregistret förs med hjälp av automatiserad behandling. Helst borde detta ske i en inledande paragraf. Det kan emellertid också göras här, varvid efter ordet ”vägtrafikregistret” skjuts in orden ”med hjälp av automatiserad behandling”.

16 – 19 §§

Det viktigaste skälet till att vägtrafikregistret föreslås skola regleras i en lag är enligt vad som anges i lagrådsremissen att *grunden* för skattskyldighet för ett fordon är knuten till fordonets registrering. Till det obligatoriska lagområdet i 8 kap. 3 § regeringsformen räknas inte bara de materiella reglerna om skatt utan också de regler som avser *grunderna* för taxerings- och uppbördsförfarandet (prop. 1973:90 s. 302). Om den föreslagna lagen skall anses falla inom skatteområdet, uppstår emellertid det problemet, att regeringsformen i princip inte tillåter delegation av riksdagens normgivningsmakt inom skatteområdet.

Beträffande de föreslagna bemyndigandena följer rätten att delegera föreskriftsrätt i ämnen som anges i 19 § av en specialregel i 13 kap. 6 § regeringsformen. Vidare får delegation av rätten att föreskriva avgifter med tvångskaraktär ske med stöd av 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen. Det medför att bemyndigandet i 18 § 4 är godtagbart.

De bemyndiganden som finns i 17 och 18 §§ i övrigt tycks inte avse vägtrafikregistrets direkta funktion inom skatteområdet och kan därför så länge lämnas åsido. Däremot torde delegationsregeln i 16 § ha omedelbar betydelse för skattskyldigheten. Regeln kan inte anses avse sådant anstånd med betalning av skatt som regleras i 8 kap. 8 § regeringsformen och är därför inte tillåten.

Inom skatteområdet är regeringen i princip endast berättigad att meddela verkställighetsföreskrifter enligt 8 kap. 13 § första stycket 1 regeringsformen, vilket dock inte kräver något uttryckligt bemyndigande i lag.

I lagrådsremissen anges också ett annat skäl till att lagformen har valts. Det sägs nämligen att registret kommer att innehålla så känsliga uppgifter om enskilda att reglerna från integritetssynpunkt bör finnas i lag. Det påpekas emellertid också att svensk rätt i och för sig inte fordrar att regler av detta slag ges lagform. Vad gäller dessa regler i lagförslaget kommer riksdagen att utnyttja sin rätt att enligt 8 kap. 14 § första stycket

regeringsformen meddela föreskrifter i ett ämne i vilket regeringen också har rätt att besluta föreskrifter. Regeringsformen innehåller dock inte något om möjligheten att till regeringen delegera normgivningsmakt genom bemyndigande i en lag som riksdagen stiftar med stöd av 8 kap. 14 §.

Frågan är om bemyndigandena i främst 17 § med hänsyn till det sist sagda är nödvändiga. Om riksdagen inte har beslutat föreskrifter i ett ämne eller i en fråga, har regeringen i vilket fall som helst rätt att meddela föreskrifter med stöd av 8 kap. 13 § första stycket regeringsformen, i första hand inom ramen för sin restkompetens men naturligtvis också i form av verkställighetsföreskrifter. Mot bakgrund härav framstår de föreslagna bemyndigandena i 17 § närmast som påminnelser om regeringens rätt att besluta föreskrifter enligt 8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen.

Trots regeringsformens ovan beskrivna innebörd anser Lagrådet att det i detta fall är påkallat att föreskriva bemyndiganden i lagen. Lagen reglerar nämligen sådana integritetskänsliga uppgifter för vilka enskilda skall beredas ett starkt skydd (jfr 2 kap. 3 § andra stycket regeringsformen). Det är då också naturligt att det i lagen preciseras i vilka hänseenden regeringen avses skola besluta kompletterande föreskrifter. Lagförslaget bemyndiganden i detta ämne fyller därför en viktig praktisk funktion.

Enligt Lagrådets mening är bemyndigandena som sådana i 17 § godtagbara. Däremot torde inte samtliga bemyndiganden i paragrafen vara erforderliga. Bemyndigandena i punkterna 1 och 3 finns nämligen redan upptagna i 8 § respektive 10 § och behöver därför inte upprepas i 17 §. Det anförda innebär att 17 § bör ges följande lydelse: ”Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar av

1. rätten att hämta uppgifter till registret genom samkörning enligt 9 §, samt
2. rätten att bevara uppgifter.”

Vid föredragningen inför Lagrådet framfördes att avsikten med bemyndigandena i 18 § bl.a. var att skapa nödvändiga förutsättningar för regeringen att besluta straffbestämmelser i förordning. Av denna upplysning framgår att den föreslagna lagen egentligen tar sikte även på andra offentlighetsrättsliga skyldigheter än skattskyldighet. Det innebär med andra ord att i fråga om dessa skyldigheter bestämmelserna i 8 kap. 3 § regeringsformen skulle komma att aktualiseras i lagstiftningsärendet. Om riksdagen beslutar lagen med stöd av 8 kap. 3 § i ett annat hänseende än skatt, kan rätten att besluta föreskrifter delegeras till regeringen med stöd av 8 kap. 7 § första stycket regeringsformen. Tillämpligt ämne skulle då vara trafikföreskrifter i punkten 5. På grund av det nu sagda skulle bemyndigandena i 18 § i och för sig vara grundlagsenliga.

Ett av bemyndigandena i 18 § har getts en mycket vittomfattande lydelse på så sätt att utöver vad som anges i 16 och 17 §§ beslutanderätten skall omfatta ”ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag”. Mot bakgrund av att vissa av dessa föreskrifter skall vara straffsanktionerade anser Lagrådet att det av bemyndigandet bör klart framgå vilka ämnen dessa föreskrifter kan komma att reglera. Alla övriga bemyndiganden i lagförslaget har eljest ett preciserat innehåll.

Två av de preciserade bemyndigandena i 18 § (punkterna 2 och 3) avser andra register än vägtrafikregistret och har därför inte sin rätta plats i lagen. Lagrådet anser således att dessa båda bemyndiganden bör strykas.

Sammanfattningsvis anser Lagrådet således att 16 § bör ändras så att bemyndigandet inte avser föreskriftsrätt, att 17 § ges den lydelse som ovan föreslagits samt att det opreciserade bemyndigandet i 18 § bör konkretiseras och paragrafen även i övrigt omarbetas enligt vad ovan föreslagits.

Förslaget till lag om ändring i bilskrotningslagen

1 och 4 §§

Det är i princip olämpligt att i en lag hänvisa till en regeringsförordning, eftersom riksdagen då blir bunden av innehållet i förordningen utan att det är fråga om någon normdelegation i egentlig mening och eftersom lagtexten måste ändras om förordningen ersätts av en ny sådan. I förevarande lagstiftningsärende har genom förslaget till lag om vägtrafikdefinitioner på ett föredömligt sätt anvisats en möjlighet att i lagtext bygga på föreskrifter i annan lag i stället för i förordning. Det är inte möjligt att i alla situationer undvika hänvisningar i lag till regeringsförordningar. Som exempel i förevarande lagstiftningsärende kan hänvisas till förslaget till lag om ändring i lagen om straff för trafikbrott som begåtts utomlands. Såvitt möjligt bör man dock avstå från sådana hänvisningar. En användbar teknik som används i lagstiftningsärendet är när det i vissa förslag talas om tillfälligt registrerade fordon utan hänvisning, eftersom föreskrifter om dem är avsedda att tas upp i en förordning som ännu inte existerar. Lagrådet förordar att i förevarande paragrafer används, i 1 § uttrycket ”för avregistrering ur vägtrafikregistret” och i 4 § ”fordonet avregistreras ur vägtrafikregistret”

Förslaget till lag om ändring i lagen om saluvagnsskatt

1 §

Under hänvisning till vad som anförs beträffande förslaget till lag om ändring i bilskrotningslagen förordar Lagrådet att första stycket avslutas med uttrycket ”som får brukas med stöd av saluvagnsregistrering i vägtrafikregistret.”

Förslaget till lag om ändring i fordonsskattelagen

66 §

Under hänvisning till vad som anförs beträffande förslaget till lag om ändring i bilskrotningslagen förordar Lagrådet att i andra stycket används uttrycket ”sådana avgifter för registrering enligt lagen (0000:000) om vägtrafikregister som” (jfr 18 § 4 sistnämnda lag).

1 kap. 3 §

Begreppet permanent bosättning anges i författningskommentaren vara av central betydelse i körkortslagen. Permanent bosättning i Sverige är med visst undantag villkor, enligt 3 kap. 1 §, för erhållande av svenskt körkort, och begreppet används också bl.a. i 6 kap. om utländska körkort. Definitionen, som förut fanns i körkortsförordningen, är hämtad ur den svenska versionen av rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort. Den synes emellertid inte helt rättvisande. Direktivet använder visserligen begreppet bosättning på en ort ("le lieu où une personne demeure habituellement", "the place where a person usually lives"), men av saklig betydelse är endast i vilken av flera stater som personen bor. Det synes därför sakligt riktigare att låta orden "på en ort" i första stycket utgå. Som en följd härav kan i andra stycket orden "den permanenta bosättningsorten vara den plats till vilken han" ersättas med "han dock anses vara permanent bosatt där".

I andra stycket anges som en förutsättning i visst fall att en person "regelbundna mellanrum" återvänder till en plats. Detta synes inte helt rättvisande eftersom mellanrummen mellan vistelserna inte behöver vara regelbundna, dvs. lika långa. De franska och engelska versionerna använder uttrycken "régulièrement" respektive "regularly", vilket bättre återges med "regelbundet".

Förslaget till lag om ändring i yrkestrafiklagen*6 kap. 7 §*

Under hänvisning till vad som anförs beträffande förslaget till lag om ändring i bilskrottningslagen förordar Lagrådet, att i första stycket dels används uttrycket "taxameter får tas om hand", dels i punkten 3 används uttrycket "gäller brukandeförbud enligt föreskrift som meddelats med stöd av lagen (0000:000) om vägtrafikregister eller enligt fordonsskattelagen (1988:327)"

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om registrering av uppgifter om personer samt om motordrivna fordon och släpfordon i ett vägtrafikregister.

Lagen gäller dock inte

1. fordon som tillhör Försvarmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt,
2. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller släpfordon som har kopplats till något sådant fordon, eller
3. mopeder klass II.

2 § I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som tillämpas på personuppgifter i vägtrafikregistret i den mån det inte finns några avvikande bestämmelser i denna lag eller i en förordning som har beslutats med stöd av den.

Med personuppgifter avses i denna lag detsamma som i personuppgiftslagen.

3 § Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

4 § Bestämmelserna i denna lag om ägaren av ett fordon tillämpas på innehavaren, när det är fråga om fordon som innehas

1. på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt, eller
2. med nyttjanderätt för en bestämd tid om minst ett år.

Vägtrafikregistrets ändamål och innehåll

5 § I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om
 - a) fordonsägare,
 - b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,
 - c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafikärende, eller

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning,

2. försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) utgör underlag för prövningar eller beslut,

3. information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott,

4. aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register, samt

5. uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

6 § I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,

2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,

b) förarutbildning och förarprov,

c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,

3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,

b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller godstransporter, samt

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Ansvar för behandlingen av personuppgifter

7 § Vägverket för vägtrafikregistret med hjälp av automatiserad behandling och är personuppgiftsansvarigt för registret enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Direktåtkomst

8 § Direktåtkomst till personuppgifter får medges endast för sådana ändamål som anges i 5 § 1–3 i enlighet med föreskrifter meddelade av regeringen.

Samkörning

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

9 § Vägverket får endast för de ändamål som anges i 5 § 1–3 hämta uppgifter till registret genom samkörning.

Sökbegrepp

10 § För sökning i vägtrafikregistret får endast användas de sökbegrepp som regeringen beslutar om.

Rättelse och skadestånd

11 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Registrering som förutsättning för rätt att bruka fordon

12 § Följande fordon skall med de undantag som anges i 13–16 och 18 §§ vara registrerade i vägtrafikregistret för att få brukas.

1. Bilar, motorcyklar, mopeder klass I, traktorer, motorredskap klass I och terrängmotorfordon.

2. Motorredskap klass II när de används

a) för persontransport på en väg som inte är enskild, om det sker i annat fall än vid passage över vägen, vid färd kortaste sträcka till eller från ett arbetsställe för fordonet eller liknande, eller undantagsvis vid färd kortare sträcka i andra fall än som nu har nämnts,

b) för transport av gods på en väg som inte är enskild i andra fall än som avses i 22 § fordonsskattelagen (1988:327).

3. Släpfordon som dras av bilar.

4. Släpvagnar som dras av trafiktraktorer, motorredskap klass I eller tunga terrängvagnar.

5. Släpvagnar som dras av ett sådant motorredskap klass II som används på det sätt som anges i 2, om motorredskapets tjänstevikt är över två ton eller om motorredskapet är en till motorredskap ombyggd bil.

Undantag från registreringsplikten

13 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om

1. fordon som används uteslutande inom inhägnade järnvägs- eller industriområden eller inom inhägnade tävlingsområden eller andra liknande inhägnade områden,

2. släpvagnar som dras av traktorer, motorredskap klass II eller tunga terrängvagnar som är konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen och fordonet i det enskilda fallet används endast på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor enligt fordonsskattelagen (1988:327),

3. fordon som brukas kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för registreringsbesiktning,

4. fordon som provkörs vid besiktning eller inspektion av polisman, besiktningsorgan enligt 2 § lagen om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet, bilinspektör eller tekniskt biträde i den utsträckning som behövs för att förrättningen skall kunna genomföras,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller att handlägga ett ärende, eller

6. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

I fall som avses i första stycket 3 skall handlingar som visar avtalad tid hos besiktningsorganet medföras och på tillsägelse visas upp för en polisman eller en bilinspektör.

Finner polisman anledning anta att fordon som han anträffar i trafik inte är i föreskrivet skick tillämpas första stycket 4 på motsvarande sätt.

14 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om fordon i internationell vägtrafik i Sverige.

Ett fordon anses vara i internationell vägtrafik i Sverige om

1. fordonet ägs av en fysisk eller juridisk person som har sitt huvudsakliga hemvist utomlands,
2. fordonet inte är registrerat i Sverige, och
3. fordonet har införts till Sverige för att tillfälligt brukas här.

15 § Bestämmelserna i 12 § gäller inte motordrivna fordon som är registrerade i Danmark, Finland eller Norge och till dem kopplade släpfordon, om fordonen brukas i Sverige under högst ett år.

Vad som sägs i första stycket gäller även danska fordon som får brukas i Danmark med ”faste prøveskilter”, finska fordon som får brukas i Finland med ”provnummerskyltar” och norska fordon som får brukas i Norge med ”prøvekjennermerke”.

Om det i Danmark, Finland eller Norge har meddelats ett särskilt tillstånd att där tillfälligt bruka ett fordon som inte är registrerat i landet, får fordonet under den tid som tillståndet avser brukas i Sverige.

16 § Den som har sitt egentliga hemvist i Sverige och som förvärvat ett fordon som avses i 12 § men som inte är registrerat här, får under en vecka från det att fordonet fördes in i Sverige bruka fordonet med stöd av en giltig utländsk registrering. Detta gäller dock endast den som inte yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Brukande av avställt fordon

17 § Ett avställt fordon får inte brukas annat än

1. i den omfattning som enligt 12 § 2 och 5 och 13 § första och tredje styckena får ske i fråga om ett fordon som inte är registrerat,
2. under tid då fordonet är taget i anspråk med nyttjanderätt enligt förfogandelagen (1978:262) eller då fordonet brukas för att avlämnas enligt den lagen eller föras hem efter förfogande eller då det brukas i samband med besiktning enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov,

3. under tid då fordonet innehas av Försvarsmakten enligt ett skriftligt avtal eller brukas för att avlämnas eller föras hem enligt ett sådant avtal, under förutsättning att fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning eller tagits upp i ett typintyg eller i ett intyg om överensstämmelse,

4. om det har ställts av på ägarens begäran, för färd kortaste lämpliga väg till eller från närmaste besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning, dock inte om brukandeförbud enligt 64 § fordonsskattelagen (1988:327), enligt 18 § bilskrotninglagen (1975:343) eller enligt 25 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon skulle ha gällt för fordonet om det hade varit skatte- eller avgiftspliktigt enligt nämnda lagar, samt

5. med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

Saluvagnslicens

18 § Med stöd av en saluvagnslicens får fordon som licenshavaren yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med och som inte är registrerade i vägtrafikregistret eller som är avställda brukas för

1. provkörning i samband med tillverkning eller reparation,
2. färd kortaste lämpliga väg från hamn, järnvägsstation, fabrik, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till sådan plats eller lokal eller till garage,
3. färd kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning, och
4. körning i den omfattning som behövs för demonstration eller försäljning.

19 § Saluvagnslicens kan meddelas den som yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Licens får inte meddelas om det skäligen kan antas att den kommer att missbrukas eller om det finns något annat särskilt skäl mot att den meddelas.

Med tillverkning avses i första stycket även sådan påbyggnad eller lackering som ingår som ett led i arbetet med att färdigställa fordonen.

20 § En saluvagnslicens skall återkallas om

1. licensen inte har utnyttjats under de senaste tolv månaderna,
2. saluvagnsskatten inte har betalats,
3. licensen har utnyttjats i strid med bestämmelserna om sådan licens, eller
4. licenshavaren på något annat sätt har visat sig olämplig eller det annars finns någon särskild anledning att återkalla licensen.

Återkallelse enligt 3 eller 4 skall inte ske i ringa fall.

Tillfällig registrering

21 § Tillfällig registrering kan meddelas för motordrivna fordon och för släpfordon.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om tillfällig registrering avses med nytt fordon ett fordon som inte är, har varit eller bort vara registrerat här i landet annat än i förening med avställning.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

22 § Tillfällig registrering får meddelas för ett fordon som förs in i Sverige för att brukas stadigvarande här, om

1. fordonet inte är registrerat här,
2. fordonets ägare har sitt egentliga hemvist här, och
3. fordonets ägare inte yrkesmässigt tillverkar, transporterar eller handlar med motordrivna fordon eller med släpfordon.

Tillfällig registrering enligt första stycket gäller under tre månader från den dag denna registrering meddelades. Den tillfälliga registreringen upphör dock att gälla två veckor efter det att fordonet godkänts vid registreringsbesiktning.

23 § Tillfällig registrering får meddelas för ett fordon om det inte skall registreras för att stadigvarande brukas i Sverige, om

1. sökanden inte har sitt egentliga hemvist i landet men här förvärvar ett fordon,
2. sökanden har sitt egentliga hemvist i landet och här förvärvar ett nytt fordon men avser att flytta från landet inom tre månader från den dag då den tillfälliga registreringen meddelas,
3. sökanden är en svensk utlandsmyndighet som här förvärvar ett nytt fordon som skall brukas utanför landet, eller
4. sökanden inte har sitt egentliga hemvist eller, i fråga om en juridisk person, sin ledning i Sverige och sökanden eller den som representerar den juridiska personen endast tillfälligt skall vistas i landet samt fordonet har förts in för enskilt bruk eller för testkörning eller annat liknande ändamål och endast tillfälligt skall användas i Sverige.

Tillfällig registrering enligt första stycket gäller under tolv månader från den dag registreringen meddelades. Tillfällig registrering enligt första stycket 1 av ett fordon som inte är nytt gäller dock endast under en månad.

24 § Tillfällig registrering för ett visst fordon får meddelas på nytt först sedan tolv månader har förflutit efter utgången av närmast föregående period av en sådan registrering.

25 § Ett enligt 22 § tillfälligt registrerat fordon, som har förts in från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och har en giltig registrering i det landet som innebär att det får brukas obegränsat enligt det landets bestämmelser, får brukas utan någon annan inskränkning än enligt 27 §.

26 § Ett enligt 22 § tillfälligt registrerat fordon i andra fall än som avses i 25 § får brukas

1. för färd kortaste lämpliga väg från en hamn, järnvägsstation, plats för tullklarering, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till en sådan plats eller lokal, eller

2. för färd kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 2 § lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet för besiktning.

Sedan fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning får det dock brukas här för andra ändamål än som avses i första stycket. Detta gäller dock inte om fordonet efter besiktningen har ändrats så att det inte längre överensstämmer med utförandet vid besiktningen eller det i övrigt har ändrats så att dess beskattningsförhållanden påverkats.

27 § Ett tillfälligt registrerat fordon får inte användas i yrkesmässig trafik.

28 § Om de i 22 eller 23 § angivna förutsättningarna inte är uppfyllda skall det beslutas att den tillfälliga registreringen skall upphöra.

Straffbestämmelser

29 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid med 12, 17, 18, 26 eller 27 § döms till penningböter.

Till samma straff döms ägaren, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att hindra att fordonet brukades.

Den som innehar ett fordon med nyttjanderätt för obestämd tid eller för en bestämd tid som understiger ett år och har befogenhet att bestämma om förare av fordonet eller anlitar någon annan förare än den som ägaren har utsett döms i ägarens ställe enligt andra stycket.

30 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 13 § andra stycket döms till penningböter.

31 § Bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen om ansvar för ägare eller brukare av fordon tillämpas i fråga om ett fordon som ägs eller brukas av staten eller en kommun på förarens närmaste förman. Om denne har gjort vad som skäligen har kunnat krävas av honom för att förebygga en förseelse och sker ändå en sådan på grund av en överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett oskiftat dödsbo eller ett konkursbo tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om ett fordon som ägs eller brukas av ett bolag, en förening, en stiftelse eller någon annan juridisk person tillämpas de bestämmelser om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda den juridiska personen eller på den som Vägverket på begäran har godtagit som ansvarig företrädare för denna.

Hindrande av fortsatt färd

32 § Om ett fordon brukas i strid med 12, 17, 18, 26 eller 27 § eller en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag skall en polisman

hindra fortsatt färd, om den skulle medföra en påtaglig fara för trafik-säkerheten eller annars utgöra en väsentlig olägenhet.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Förfarande och överklagande

33 § Frågor om saluvagnslicens och tillfällig registrering prövas av Vägverket.

34 § Ett beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller ett beslut om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos Länsrätten i Örebro län om inte något annat följer av andra föreskrifter.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

35 § Ett beslut av Vägverket gäller omedelbart, om inte något annat förordnats.

Bemyndiganden

36 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i enskilda fall medge undantag från plikten att registrera fordon samt från regler om brukande av fordon i denna lag. Undantag får förenas med villkor.

37 § Regeringen får meddela föreskrifter om begränsning av

1. rätten att hämta uppgifter till registret genom samkörning enligt 9 §, samt
2. rätten att bevara uppgifter.

38 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utöver vad som anges i 37 §, meddela ytterligare föreskrifter i fråga om

1. registrering av fordon som omfattas av denna lag,
2. saluvagnslicens,
3. rätten att bruka fordon som hör hemma i något annat land, och
4. avgifter för registrering enligt denna lag.

39 § Om riket är i krig eller krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i får regeringen föreskriva att lagen helt eller delvis inte skall tillämpas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001. Genom lagen upphävs exportvagnskungörelsen (1964:39), turistvagnskungörelsen (1972:601) och kungörelsen (1973:766) om interimslicens för fordon.

2. För en registrering i exportvagnsförteckning som beviljats med stöd av exportvagnskungörelsen gäller fortfarande äldre föreskrifter. Det samma gäller för en turistvagnslicens som meddelats enligt turistvagnskungörelsen eller en interimslicens som meddelats enligt kungörelsen om interimslicens för fordon.

3. Saluvagnslicens meddelad enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) skall gälla som motsvarande licens enligt denna lag.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Förslag till lag om vägtrafikdefinitioner

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs följande.

1 § De beteckningar som finns i 2 § med den betydelse som där anges är avsedda att användas i andra författningar i den utsträckning som föreskrivs i dessa.

Det som i denna lag eller i någon författning som avses i första stycket sägs i fråga om ett visst slag av fordon tillämpas även på chassiet till ett sådant fordon. Detta gäller dock inte i fall då något annat särskilt föreskrivs.

2 §

Beteckning	Betydelse
Axeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen på en hjulaxel för över till vägbanan.
Bil	Ett motorfordon som är försett med tre eller flera hjul eller medar eller med band och som inte är att anse som en motorcykel eller en moped. Bilar delas in i personbilar, lastbilar och bussar.
Boggi	Två hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd som är mindre än 2,0 meter.
Boggitryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en boggi för över till vägbanan.
Bruttovikt på fordon	Den sammanlagda statiska vikt som samtliga hjul, band eller medar på ett fordon vid ett visst tillfälle för över till vägbanan.
Buss	En bil som är inrättad för transport av fler än åtta personer utöver föraren, även om bilen dessutom är inrättad för något annat ändamål.
Cykel	<ol style="list-style-type: none">1. Ett fordon som är avsett att drivas med tramp- eller vevanordning och inte är ett lefordon.2. En eldriven rullstol som förs av den åkande och är konstruerad för en hastighet av högst 15 kilometer i timmen.3. Ett eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning om elmotorn<ol style="list-style-type: none">a. endast förstärker kraften från tramp- eller vevanordningen,b. inte ger något krafttillskott vid hastigheter över 25 kilometer i timmen, ochc. har en nettoeffekt som inte överstiger 250 watt.

Cykelkärra	Ett fordon som är avsett att dras av en moped klass II eller en cykel och inte är en sidvagn. En tillkopplad cykelkärra anses dock inte som ett särskilt fordon.	Prop. 2000/01:95 Bilaga 6
Dolly	En släpkärra som är avsedd att vara styraxel för en påhängsvagn och som är utrustad med en kopplingsanordning (vändskiva) för en påhängsvagn.	
Efterfordon	Ett fordon som är kopplat till en bil, en traktor, ett motorredskap eller ett terrängmotorfordon och som inte är ett släpfordon eller ett terrängsläp.	
Fordon	En anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad för färd på marken och inte löper på skenor. Fordon delas in i motordrivna fordon, släpfordon, terrängsläp, efterfordon, sidvagnar, cyklar, hästfordon och övriga fordon.	
Fordonståg	Ett motordrivet fordon med ett eller flera tillkopplade fordon.	
Hästfordon	Ett fordon som är förspänt med dragare.	
Jordbrukstraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass II.	
Lastbil	En bil som inte är att anse som en personbil eller en buss. Lastbilar delas in i lätta och tunga lastbilar.	
Lekfordon	Ett fordon som är avsett uteslutande för lek.	
Lätt lastbil	En lastbil med en totalvikt av högst 3,5 ton.	
Lätt motorcykel	1. En motorcykel vars motor har en slagvolym av högst 125 kubikcentimeter och en effekt av högst 11 kilowatt om den drivs av förbränningsmotor. 2. En motorcykel med annan motor än förbränningsmotor vars motor har en effekt av högst 11 kilowatt.	
Lätt släpfordon	1. Ett släpfordon med en totalvikt av högst 750 kilogram. 2. Ett släpfordon med en totalvikt över 750 kilogram under förutsättning att den inte överstiger dragfordonets tjänstevikt och att dragfordonets och släpfordonets sammanlagda totalvikt inte överstiger 3,5 ton.	
Lätt terrängvagn	En terrängvagn vars tjänstevikt är högst 2 ton.	

Maximilast för ett motorfordon, en traktor, ett motorredskap, ett terrängfordon, ett släpfordon eller en sidvagn

Skillnaden mellan fordonets totalvikt och tjänstevikt.

Moped

Ett motorfordon som är konstruerat för en hastighet av högst 45 kilometer i timmen och som har

1. två eller tre hjul samt, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller

2. fyra hjul och en massa utan last som understiger 350 kilogram samt

a. om det drivs av en förbränningsmotor med tändsystem, denna har en slagvolym av högst 50 kubikcentimeter, eller

b. om det är försett med någon annan typ av motor, denna har en maximal nettoeffekt av högst 4 kilowatt.

Vid beräkningen av en mopeds massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.

Mopeder delas in i klass I och klass II.

Moped klass I

En moped som inte hör till klass II.

Moped klass II

En moped med pedaler som är konstruerad för en hastighet av högst 25 kilometer i timmen och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kilowatt.

Motorcykel

1. Ett motorfordon på två hjul eller tre symmetriskt placerade hjul som är konstruerat för en hastighet som överstiger 45 kilometer i timmen eller, om det drivs av en förbränningsmotor, denna har en slagvolym som överstiger 50 kubikcentimeter.

2. Ett motorfordon på fyra hjul och med en massa utan last som är högst 400 kilogram eller 550 kilogram om fordonet är inrättat för godsbefordran, och vars maximala nettomotoreffekt inte överstiger 15 kilowatt, dock inte moped.

Vid beräkningen av en motorcykels massa skall i fråga om ett eldrivet fordon batterierna inte räknas in.

Motorcyklar delas in i lätta och tunga motorcyklar.

Motordrivet fordon	Ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett flygplan eller en sådan eldriven rullstol eller sådant eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon.
Motorfordon	Ett motordrivet fordon som inte är ett terrängmotorfordon och som är inrättat 1. huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran, eller 2. för något annat ändamål än som anges under 1, om fordonet inte är att anse som en traktor eller ett motorredskap. Motorfordon delas in i bilar, motorcyklar och mopeder.
Motorredskap	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen som ett arbetsredskap eller för kortare förflyttningar av gods. Motorredskap delas in i klass I och klass II.
Motorredskap klass I	Ett motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 kilometer i timmen.
Motorredskap klass II	Ett motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.
Personbil	En bil som är inrättad huvudsakligen för befordran av personer, dock högst föraren och åtta passagerare.
Påhängsvagn	En släpvagn som är inrättad för att genom tapp med vändskiva eller liknande anordning förenas med en bil, en traktor eller ett motorredskap och som är så utförd att chassiet eller karosseriet vilar direkt på det dragande fordonet.
Sidvagn	Ett fordon som är inrättat för att kopplas vid sidan av en tvåhjulig motorcykel eller en cykel. En tillkopplad sidvagn anses dock inte som ett särskilt fordon.
Släpfordon	Ett fordon som är inrättat för koppling till en bil, en motorcykel, en moped klass I, en traktor eller ett motorredskap och är avsett för person- eller godsbefordran eller för att bära en anordning för att driva dessa fordon. Släpfordon delas in i släpvagnar och släpplädar samt lätta släpfordon och tunga släpfordon.

Släpkärra	En släpvagn med oledad dragstång där den statistiskt vertikala last som förs över till dragfordonet inte överskrider 10 procent av släpvagnens totalvikt eller 1 ton.
Släplåde	Ett släpfordon på medar.
Släpvagn	Ett släpfordon på hjul eller band.
Släpvagnsvikt	Den sammanlagda vikten av en släpvagns egenvikt och last.
Terrängfordon	Ett terrängmotorfordon eller ett terrängsläp.
Terrängmotorfordon	Ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran i terräng. Terrängmotorfordon delas in i terrängvagnar och terrängskotrar.
Terrängskoter	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kilogram.
Terrängsläp	Ett fordon som är inrättat för att dras av ett terrängmotorfordon och inte är något släpfordon.
Terrängvagn	Ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt över 400 kilogram. Terrängvagnar delas in i lätta och tunga terrängvagnar.
Tjänstevikt för en bil, en traktor eller ett motorredskap	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg och reservhjul som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten, samt föraren.
Tjänstevikt för en motorcykel eller en moped	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick utan sidvagn, med verktyg som hör till fordonet, bränsle, smörjolja och vatten.
Tjänstevikt för ett släpfordon, ett terrängsläp eller en sidvagn	Vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet.
Tjänstevikt för ett terrängmotorfordon	Den sammanlagda vikten av fordonet i normalt, fullt driftfärdigt skick med det tyngsta karosseri som hör till fordonet, verktyg som hör till fordonet, samt bränsle, smörjolja och vatten. För en tung terrängvagn räknas även vikten av föraren och reservhjul med.

Totalvikt för en bil, en traktor, ett motorredskap eller en tung terrängvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer utom föraren och den största mängd gods som fordonet är inrättat för.
Totalvikt för en motorcykel, ett terrängfordon utom en tung terrängvagn, ett släpfordon eller en sidvagn	Summan av fordonets tjänstevikt och den beräknade vikten av det största antal personer och den största mängd gods som fordonet är inrättat för. I totalvikten för en motorcykel ingår inte sidvagnens totalvikt.
Trafiktraktor	En traktor som enligt fordonsskattelagen (1988:327) hör till klass I.
Traktor	Ett motordrivet fordon med minst två hjulaxlar som är inrättat huvudsakligen för att dra ett annat fordon eller ett arbetsredskap och som är konstruerat för en hastighet av högst 40 kilometer i timmen och endast med svårighet kan ändras till högre hastighet. En traktor får vara utrustad för transport av gods och för befordran av passagerare.
Traktortåg	En traktor med ett eller flera tillkopplade släpfordon.
Trippelaxel	Tre hjulaxlar på ett fordon med ett inbördes avstånd mellan den första och den tredje axeln som är mindre än 5,0 meter.
Trippelaxeltryck	Den sammanlagda statiska vikt som hjulen i en trippelaxel för över till vägbanan.
Tung lastbil	En lastbil med en totalvikt över 3,5 ton.
Tung motorcykel	En motorcykel vars motor har en slagvolym som överstiger 125 kubikcentimeter eller en effekt som överstiger 11 kilowatt.
Tung terrängvagn	En terrängvagn med en tjänstevikt över 2 ton.
Tungt släpfordon	Ett annat släpfordon än ett lätt släpfordon.

3 § Om det inte med ledning av 2 § kan bestämmas till vilket slag av fordon som ett visst fordon eller en viss fordonstyp skall höra, beslutar den myndighet som regeringen bestämmer i frågan.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller i enskilda fall medge undantag från denna lag.

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), *bilregisterkungörelsen* (1972:599), *vägtrafikkungörelsen* (1972:603), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488) *eller* körkortsförordningen (1998:980) tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Bestämmelserna i 33 § trafikskadelagen (1975:1410) samt bestämmelse om straff för överträdelse av föreskrift i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning, körkortslagen (1998:488), körkortsförordningen (1998:980), *trafikförordningen* (1998:1276), *lagen* (0000:000) *om vägtrafikregister* *eller* *förordningen* (0000:000) *om vägtrafikregister* tillämpas även i fråga om gärning varigenom någon utomlands överträtt motsvarande föreskrift som gällde på gärningsorten.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:981.

Förslag till lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:435) om överlastavgift
dels att 8 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

8 §¹

I fråga om motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller släpvagn, som dras av sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *bilregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av länsstyrelsen i Stockholms län.

I fråga om *ett* motordrivet fordon, som är registrerat här i landet, eller *en* släpvagn, som dras av *ett* sådant fordon, påförs överlastavgift genom beslut av länsstyrelsen i det län där den i *vägtrafikregistret* antecknade ägaren av det motordrivna fordonet har sin adress enligt registret. I fråga om andra fordon påförs avgiften av länsstyrelsen i Stockholms län.

Överlastavgift får nedsättas eller efterges om särskilda omständigheter föreligger. Detta får ske såväl i samband med prövning av ärendet om påföring av överlastavgift som efter särskild ansökan hos länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1990:1197.

Förslag till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs i fråga om bilskrotningslagen (1975:343)
dels att i 9, 12, 14 och 15 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot
"vägtrafikregistret",
dels att 1 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag förstås med

bilskrotare: fysisk eller juridisk person som utför eller avser att utföra bilskrotning,

bilskrotning: yrkesmässigt omhändertagande av skrotbilar för slutskrotning eller för tillvaratagande av delar av sådana bilar för försäljning,

skrotbil: utrangerad bil som enligt vad regeringen föreskriver skall anses som skrotbil,

skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering enligt *bilregisterkungörelsen* (1972:599).

Beteckning på fordon har i denna lag samma betydelse som i bilregisterkungörelsen (1972:599).

skrotningsintyg: intyg som visar att skrotbil har omhändertagits för skrotning och som utfärdas för avregistrering *ur vägtrafikregistret*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) *om vägtrafikdefinitioner*.

4 §¹

Skrotningspremie utgår för

1. personbil med en tjänstevikt av mer än 400 kilogram,
2. buss med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,
3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,

om fordonet avregistreras enligt *bilregisterkungörelsen* (1972:599) på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller kommun som avses i 3 § denna lag.

om fordonet avregistreras *ur vägtrafikregistret* på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller kommun som avses i 3 § denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1989:1032.

Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att i 1, 2, 16, 24, 31, 32, 33 och 34 §§ trafikskadelagen (1975:1410)¹ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot "vägtrafikregistret".

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 1994:43.
Senaste lydelse av 31 § 1999:266.

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift skall ha följande lydelse.

1 §¹

Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av

1. fordon som är upptagna i *bilregistret* eller motsvarande utländska register,

2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller

3. fordon som brukas med stöd av saluvagns-, *turistvagns-*, *exportvagns-* eller *interimslicens*,

om överträdelsen inte är belagd med straff.

Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av

1. fordon som är upptagna i *vägtrafikregistret* eller motsvarande utländska register,

2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller

3. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens.

om överträdelsen inte är belagd med straff

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1985:19.

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ lagen (1976:339) om saluvagnsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 38 § *bilregisterkungörelsen* (1972:599).

När saluvagnslicens har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro.

Saluvagnsskatt skall betalas till staten enligt denna lag för bil, motorcykel, traktor, motorredskap eller släpvagn, som får brukas med stöd av saluvagnslicens *enligt lagen (0000:000) om vägtrafikregister*.

När saluvagnslicens har meddelats påförs saluvagnsskatt. Beskattningsmyndighet är Skattemyndigheten i Örebro.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1998:241.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att i 5 kap. 3 § och 7 kap. 18 § sekretesslagen (1980:100)¹ ordet ”körkortregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.
Senaste lydelse av
5 kap. 3 § 1994:595
7 kap. 18 § 1998:624.

Förslag till lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att i 7 § skatteregisterlagen (1980:343)¹ orden ”centrala bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 2000:1381.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering skall ha följande lydelse.

2 §

Med fordon avses i denna lag

1. fordon som är upptagna i *bilregistret* eller motsvarande utländska register,
2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller
3. fordon som brukas med stöd av saluvagns-, *turistvagns-*, *exportvagns-* eller *interimslicens*.

Bestämmelserna i denna lag om markägare gäller också den som på grund av avtal har rätt att upplåta ett område för parkering eller att förbjuda parkering inom området.

Med fordon avses i denna lag

1. fordon som är upptagna i *vägtrafikregistret* eller motsvarande utländska register,
2. fordon som är upptagna i det militära fordonsregistret, eller
3. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonsskattelagen (1988:327)¹
dels att i 9, 10, 14, 36 och 41 §§ ordet "bilregistret" skall bytas ut mot
"vägtrafikregistret",
dels att 1, 6 och 66 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Fordonsskatt skall betalas till staten enligt denna lag.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595) och i *bilregisterkungörelsen* (1972:599), om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om *vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

Med dieselolja avses i denna lag de produkter för vilka skatt skall betalas enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6 §³

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *bilregistret* och inte är avställda, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar.

Följande fordon är skattepliktiga, om de är eller bör vara upptagna i *vägtrafikregistret* och inte är avställda *eller tillfälligt registrerade*, nämligen

1. motorcyklar,
2. personbilar,
3. lastbilar,
4. bussar,
5. traktorer,
6. tunga terrängvagnar,
7. motorredskap,
8. släpvagnar.

Dock är släpvagnar som dras av motorredskap eller tung terrängvagn skattepliktiga endast om motorredskapet beskattas som trafiktraktor och terrängvagnen beskattas enligt bilaga 1, E4.

66 §⁴

Om skatten inte betalas i rätt tid skall den lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1992:1440.

9 § 1994:303

14 § 1992:1440

36 § 1992:1440

² Senaste lydelse 1994:1777.

³ Senaste lydelse 1994:1777.

⁴ Senaste lydelse 1993:913.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *bilregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter *enligt bilregisterkungörelsen (1972:599)* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Begäran om omprövning eller överklagande inverkar inte på skyldigheten att betala skatt.

Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har betalats får sättas ned genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i *vägtrafikregistret*. Vid återbetalning av fordonsskatt skall räknas av endast sådan fordonsskatt som är förfallen till betalning och som inte har betalats samt dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt och sådana avgifter *för registrering enligt lagen (0000:000) om vägtrafikregister* som uppbärs i samband med uppbörd av fordonsskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att i 5 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ orden ”införd i exportvagnsförteckning” skall bytas ut mot ”tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1–3 lagen (0000:000) om vägtrafikregister”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Lagen omtryckt 2000:500.
Senaste lydelse av 5 kap 9 § 2000:478.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776)¹ om skatt på energi

dels att i 10 kap. 5 § ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”,

dels att 1 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

Beteckningar i denna lag som förekommer i fordonskungörelsen (1972:595) och i bilregisterkungörelsen (1972:599) har samma betydelse som i dessa kungörelser.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse 1995:1525.

² Senaste lydelse 1995:912.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon¹

dels att i 6, 7, 9, 14, 17 a och 32 §§ ordet ”bilregistret” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistret”,

dels att 2 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972:595), *bilregisterkungörelsen* (1972:599) och *trafikförordningen* (1998:1276), om inte annat sägs.

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen* (0000:000) om *vägtrafikdefinitioner*, om inte annat sägs.

5 §

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *bilregistret* (svenskt fordon), och som inte är avställt, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

För fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska *vägtrafikregistret* (svenskt fordon), och som inte är avställt *eller tillfälligt registrerat*, betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet. För utländskt fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och de vägar som anges i bilaga 1.

Avgiftsplikt gäller för motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 000 kilogram om fordonet är avsett uteslutande för godstransport på väg.

För svenskt fordon med draganordning grundas avgiftsplikten på den högsta tillåtna totalvikt som fordonskombinationen kan ha.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

¹ Senaste lydelse av
6 § 2000:1431
17 a § 2000:487.

² Senaste lydelse 2000:1431.

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att rubriken till 1 kap. skall ha följande lydelse,
dels att 1 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 kap. 2 och 3 §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Inledande bestämmelse

Inledande bestämmelser

Denna lag innehåller bestämmelser om behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap samt om handlingar som ger sådan behörighet (körkort och traktorkort).

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om

1. behörighet att köra motorfordon, terrängmotorfordon, traktor och motorredskap,

2. handlingar som ger sådan behörighet, *nämligen* körkort och traktorkort,

3. *körkortstillstånd, varmed avses ett beslut om att sökanden uppfyller medicinska och personliga krav för att körkort eller traktorkort skall få utfärdas,*

4. *körkortshavare, varmed avses den som har körkortstillstånd eller körkort.*

Bestämmelser om behörighet att köra vissa fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

2 §

Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner.

3 §

Med begreppet permanent bosättning avses i denna lag bosättning under minst 185 dagar varje kalenderår

1. *till följd av personlig och yrkesmässig anknytning, eller*

2. *om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära*

band mellan en person och den plats där han bor.

En person som har yrkesmässig anknytning till en annan plats än den till vilken han har personlig anknytning och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera stater skall dock anses vara permanent bosatt i den stat till vilken han har personlig anknytning under förutsättning att han regelbundet återvänder dit. Detta villkor behöver dock inte uppfyllas om personen bor i en stat för att genomföra en tidsbegränsad uppgift.

Studier vid universitet eller annan utbildningsanstalt medför inte att den permanenta bosättningen ändras.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490)

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § och 6 kap. 7 § yrkestrafiklagen (1998:490) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*.

Med trafikhuvudman avses i denna lag detsamma som i lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik.

6 kap.

7 §

En registreringsskylt som avses i 18 § tredje stycket *bilregisterkungörelsen (1972:599)* får tas om hand av polisman

En *särskild* registreringsskylt för ett fordon som anmälts för användning i taxitrafik enligt denna lag och som inte undantagits från skyldigheten att ha taxameter får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet skall ha en sådan skylt,

2. om fordonet är belagt med körförbud enligt *fordonskungörelsen (1972:595)*,

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *bilregisterkungörelsen* eller *fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt *en föreskrift (0000:000) om vägtrafikregister* eller enligt *fordonsskattelagen (1988:327)*, eller

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 6 § andra meningen på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:492) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *fordonskungörelsen (1972:595)*.

Fordonsbegreppen i denna lag har samma betydelse som i *lagen (0000:000) om vägtrafikdefinitioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Prop. 2000/01:95
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att i övergångsbestämmelserna till lagen (1998:620) om belastningsregister ordet ”körkortsregistrets” skall bytas ut mot ”vägtrafikregistrets”.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2001-02-15

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 1 februari 2001 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om vägtrafikregister,
2. lag om vägtrafikdefinitioner,
3. lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
4. lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift,
5. lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343),
6. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
7. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
8. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
9. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
10. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
11. lag om ändring i lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering,
12. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
13. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
14. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
15. lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon,
16. lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
17. lag om ändring i yrkestrafiklagen (1998:490),
18. lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning,
19. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementsrådet Lennart Renbjer och kammarrättsassessorn Lars Magnusson.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om vägtrafikregister

26 §

Första stycket 1 synes inte medge att ett direktimporterat fordon förs till ägarens hem eller företag, om där inte finns vad som kan betecknas som "förvaringslokal eller liknande". Eftersom detta synes böra vara tillåtet för att ägaren skall kunna ställa upp bilen i avvaktan på registreringsbesiktning föreslås att efter orden "sådan plats eller lokal" läggs till "eller till någon annan plats där fordonet kan ställas upp i avvaktan på registreringsbesiktning". En liknande ändring kan övervägas i 18 § men synes inte lika behövlig där, eftersom fråga är om kommersiella förhållanden.

32 §

I paragrafen föreskrivs att om ett fordon brukas i strid med vissa föreskrifter så skall en polisman hindra fortsatt färd, om den skulle medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars utgöra en väsentlig olägenhet. Det är möjligt att en färd med ett oregistrerat fordon skulle kunna anses medföra olägenhet på den grund att fordonet inte låter sig identifieras så lätt. Däremot torde aldrig den omständigheten i sig att ett fordon är oregistrerat kunna medföra fara för trafiksäkerheten. För att förebygga sådana faror finns andra bestämmelser, t.ex. 114 § fordonskungörelsen. Om paragrafen över huvud taget behövs bör i vart fall orden ”medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars” utgå.

34 §

Beslut om rättelse enligt personuppgiftslagen nämns inte i paragrafen. I motsvarande bestämmelser i andra förslag till lagar om behandlingen av personuppgifter anges vanligtvis att rättelsebesluten skall överklagas i samma ordning som informationsbesluten (se prop. 2000/01:33 s. 12, 16, 21, 30, 35 och prop. 2000/01:54 s. 9). Lagrådet förordar att det före ordet ”information” i första stycket läggs till orden ”rättelse eller”.

Lagrådet har i ett tidigare lagstiftningsärende (prop. 2000/01:54 s. 78) uttalat att det inte är något tillfredsställande förhållande att bestämmelser om överklagande av beslut finns i en lag och bestämmelser om beslutens meddelande i en annan. I likhet med vad som då anfördes rekommenderar Lagrådet att regeringen snarast överväger möjligheten att i personuppgiftslagen införa överklagandebestämmelser i fråga om myndigheters rättelse- och informationsbeslut på personuppgiftsområdet.

38 §

Genom bestämmelsen kommer föreskriftsmakt att delegeras till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i fråga om bl.a. registrering av fordon och saluvagnslicens. Av författningskommentaren framgår att det är fråga om kompletterande föreskrifter till lagen som är avsedda att bli straffsanktionerade och därför inte kan räknas som verkställighetsföreskrifter. Stöd för bemyndigandet måste sökas i 8 kap. 7 § regeringsformen. Detta förutsätter att föreskrifterna skall innehålla åligganden för enskild enligt 8 kap. 3 § regeringsformen och att föreskrifterna skall avse annat än skatt. Vidare skall föreskrifterna avse något av de uppräknade ämnena i 8 kap. 7 § första stycket regeringsformen. Det ligger närmast till hands att antaga att föreskrifterna kommer att avse trafik i punkten 5.

Med tanke på att föreskrifterna inte skall vara av verkställande art och inte avse skatt bör bemyndigandet beträffande punkterna 1 och 2 preciseras bättre. Lagrådet föreslår att paragrafen formuleras om på följande sätt:

”Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter i fråga om

1. andra förpliktelser beträffande registrering av fordon och saluvagnslicens än dem som framgår av lagen, dock att föreskrifterna inte får avse skatt,
2. rätten att bruka fordon som hör hemma i något annat land, och
3. avgifter för registrering enligt denna lag.”

I första punkten upphävs genom lagen tre kungörelser, dock inte bilregisterkungörelsen vilken lagen i viktiga hänseenden är avsedd att ersätta. Vid föredragningen inför Lagrådet upplystes att avsikten var att bilregisterkungörelsen skulle upphävas genom den förordning som kommer att beslutas i anslutning till lagen. Regeringsförfattningar som gällde vid tiden för regeringsformens ikraftträdande kan ändras eller upphävas endast med tillämpning av regeringsformens bestämmelser om normgivning. Se härom Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, 3 u. 1999, s. 59 f. Det medför att föreskrifter i bilregisterkungörelsen som avser skatt eller annan förpliktelse enligt 8 kap. 3 § regeringsformen i princip måste upphävas genom lag. Från praktisk synpunkt bör kungörelsen dock upphävas i ett sammanhang. Lagrådet förordar därför att bilregisterkungörelsen upptas bland de kungörelser som enligt punkten 1 skall upphävas genom lagen.

Förslaget till lag om vägtrafikdefinitioner

För vissa äldre mopeder skall enligt en övergångsbestämmelse till förordningen (1998:1263) om ändring i fordonskungörelsen fortfarande gälla vad som sägs om moped klass II. För att undvika bl.a. att dessa äldre mopeder genom hänvisningen i den föreslagna lagen om vägtrafikregister blir registreringspliktiga bör en motsvarande övergångsbestämmelse fogas till förevarande lagförslag.

Förslaget till lag om ändring i lagen om belastningsregister

Den föreslagna ändringen i punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lagen behövs endast om inte uppgifterna i körkortsregistrets belastningsdel före den 1 oktober 2001 hunnit föras över till belastningsregistret, något som vid lagens tillkomst förutsattes skola ske successivt (prop. 1997/98:97 s. 165). I så fall kommer uppgifterna formellt sett att först föras över till vägtrafikregistret och därefter från detta till belastningsregistret. Om ändringen är nödvändig torde det kunna godtas att det under övergångstiden beträffande dessa uppgifter finns dubbla bestämmelser om skadestånd och rättelse, dels i 20 § lagen om belastningsuppgifter genom hänvisningen i förevarande övergångsbestämmelse, dels i 11 § lagen om vägtrafikregister.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2001.

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Ulvskog, Sahlin, von Sydow, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Wärnersson, Lejon, Lövdén och Ringholm.

Föredragande: statsrådet Rosengren.

Regeringen beslutar proposition 2000/01:95 Lag om vägtrafikregister, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag (0000:000) om vägtrafikregister	36, 37, 38 och 39 §§	31995L0046
Lag (0000:000) om vägtrafikdefinitioner	4 §	
Lag om ändring i körkortslagen (1998:488)		31991L0439